

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2023

Bc. Erik Krajdl, DiS.

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Reakce zahraničních interpretů populární hudby
na vybrané sociální problémy v 21. století**

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Erik Krajdl, DiS.

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: PhDr. Milan Kruml

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3. května 2023

Erik Krajdl

Bibliografický záznam

KRAJDL, Erik. *Reakce zahraničních interpretů populární hudby na vybrané sociální problémy v 21. století*. Praha, 2023. 114 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Milan Kruml.

Rozsah práce: 141 251

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá reakcemi zahraničních interpretů populární hudby na vybrané sociální problémy v 21. století. Práce je rozdělena do teoretické části, metodologie výzkumu a empirické části. V teoretické části je přiblížen vývoj populární hudby a jsou představeny její žánry. Teoreticky jsou vysvětleny také vybrané sociální problémy dnešní doby. V metodologii výzkumu jsou vymezeny jednotlivé kvalitativní analýzy a výzkumné otázky. Empirická část zahrnuje dva hlavní druhy výzkumu. V první fázi je na hudebních textech z tohoto století využívána kvalitativní analýza obsahu hudebních textů společně s kvalitativní analýzou zahraničních mediálních obsahů. Ve druhé fázi empirické části jsou provedeny hloubkové rozhovory. V závěru jsou interpretovány a shrnuty výsledky empirické části. Cílem této diplomové práce je skrze kvalitativní analýzy a výzkumné otázky zjistit, jak se světové celebrity z oblasti populární hudby staví k vybraným sociálním problémům 21. století a jaký dopad můžou mít jejich názory na širokou veřejnost. Přínosem této diplomové práce je analýza vlivu hudebních textů a celosvětově známých umělců na myšlenkové pochody posluchačů. Hudba je velkou součástí lidských životů a dokáže tak jednotlivce vést k zamyšlení se nad důležitými sociálními problémy současnosti.

Abstract

The diploma thesis deals with the reactions of foreign performers of popular music to selected social issues in the 21st century. The diploma thesis is divided into a theoretical part, a research methodology and an empirical part. In the theoretical part, the development of popular music is described and its genres are introduced. Selected social issues of today are also theoretically explained. Qualitative analyzes and research questions are defined in the research methodology. The empirical part includes two main types of research. In the first phase, a qualitative analysis of the content of musical texts together with a qualitative analysis of foreign media content is used on musical texts from this century. In-depth interviews are conducted in the second phase of the empirical part. In the conclusion, the results of the empirical part are interpreted and summarized. The aim of this diploma thesis is to find out, through qualitative analyzes and research questions, how world celebrities from the field of popular music stand towards selected social issues of the 21st century and what impact their opinions can have on the general public. The benefit of this diploma

thesis is the analysis of the influence of musical texts and world-famous artists on the listeners thinking. Music is a big part of people's lives and can make individuals think about important social issues of today.

Klíčová slova

zahraniční interpreti, sociální problémy, populární hudba, píseň, skladba, singl, song, nahrávka, track, 21. století

Keywords

Foreign performers, social issues, popular music, song, single, record, track, 21st century

Title

Reactions of Foreign Performers of Popular Music to Selected Social Issues in the 21st Century

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval především PhDr. Milanu Krumlovi za užitečné rady, vstřícný přístup, trpělivost a celkovou pomoc s touto diplomovou prací. Dále děkuji také svojí rodině a přátelům za podporu při celém studiu a v neposlední řadě respondentům za spolupráci při hloubkových rozhovorech v rámci kvalitativního výzkumu.

Obsah

Úvod	9
1 Teoretická část	11
1.1 Populární kultura	11
1.1.1 Historie populární kultury	13
1.1.2 Kritika populární kultury	13
2.1 Populární hudba	14
2.1.1 Vývoj populární hudby	15
2.1.1.1 Evropa a USA	15
2.1.1.2 Afrika	16
2.1.1.3 Asie	17
2.2.1 Žánry populární hudby	18
2.2.1.1 Pop music	18
2.2.1.2 Rock	18
2.2.1.3 Punk rock	19
2.2.1.4 Heavy metal	19
2.2.1.5 Beat	19
2.2.1.6 Rhythm and Blues	19
2.2.1.7 Rap a hip hop	20
2.2.1.8 Techno	20
3.1 Sociální problémy	21
3.1.1 Sociální problémy moderní doby	21
3.1.1.1 Sociální stratifikace	21
3.1.1.2 Chudoba	22
3.1.1.3 Nezaměstnanost	23
3.1.1.4 Diskriminace	24
3.1.1.4.1 Rasismus	24
3.1.1.4.2 Etnické předsudky	25
3.1.1.4.3 Genderová nerovnost	25
3.1.1.4.4 Diskriminace LGBT lidí	27
3.1.1.5 Kriminalita	27
3.1.1.6 Terorismus	28
3.1.1.7 Korupce	29
3.1.1.8 Manipulace lidí	29

3.1.1.9 Drogová závislost	30
3.2.1 Subjekty formující sociální problémy	31
3.2.1.1 Veřejné mínění	31
3.2.2.1 Masová média	32
3.2.3.1 Internet a sociální sítě	33
4 Metodologie výzkumu	35
5 Empirická část	38
5.1 Kvalitativní analýza obsahu hudebních textů a zahraničních mediálních obsahů	38
5.1.1 LGBT tematika	39
5.1.2 Deprese a úzkosti, duševní zdraví	45
5.1.3 Alkoholová a drogová závislost	50
5.1.4 Kriminalita a násilí	54
5.1.5 Rasismus	59
5.1.6 Šikana	62
5.1.7 Potlačování práv žen	65
5.2 Kvalitativní analýza sběru dat	69
5.2.1 Výběr odpovědí na vedlejší výzkumné otázky	70
5.3 Interpretace výsledků kvalitativních analýz	74
Závěr	79
Summary	80
Použitá literatura	81
Teze diplomové práce	94
Seznam příloh	98

Úvod

Sluch je jedním z pěti smyslů. Pokud člověk nemá problém vnímat zvuky, pak je jimi obklopen na každém kroku. Zpívání ptáků v korunách stromů začátkem jara, praskání dřeva ve žhnoucím krbu, padání kapek deště na okna při nepřejícím počasí, ruch velkoměsta... To vše a mnohem více lze slyšet ušima. A pak je tu hudba – systém zvuků produkováný člověkem, bez kterého si spousta lidí ani nedokáže představit svůj život.

Hudba je příležitost, jak utéct od starostí každodenního života. Kromě potěšení a radosti ale hraje zásadní roli v podněcování myšlenkových procesů lidí. Díky promyšleně napsaným textům v kombinaci s chytlavou melodií se hudební interpreti dokáží skrze písničky vrýt pod kůži posluchačů a chtě nebo nechtě napomáhají zamyslet se nad důležitými tématy dnešní doby, případně i změnit jejich názory nebo představy. Silné skladby, které vypráví o sociálních problémech ve společnosti, probouzejí mysl člověka.

Účelem takových tracků (z angličtiny píseň, bude používáno i nadále) je upozornit na důsledky sociálních problémů přesahující kontrolu jednotlivce a dokáží nabídnout způsoby, jak je řešit. Hudba totiž umí spojovat a přinést konstruktivní změnu. Celosvětově známí a oblíbení hudební umělci díky svému názoru sdělenému v písničce mohou lidi inspirovat a ovlivnit je hned několika způsoby.

V některých písních hudebníci zobrazují dvojí pohled na věc a nechávají na samotných posluchačích, co je morálně správné a co nikoli. Přestože obecné vnímání a názory na sociální problémy moderní doby jsou ve společnosti hluboce rozděleny, hudba opravdu dokáže spojovat.

Spousta interpretů navíc ve svých textech upozorňuje na sociální problémy, které se týkají jich samotných nebo někoho z jejich blízkých. Skrze skladby vypráví silné příběhy založené na skutečných životních událostech a vyzývají posluchače, jak se chovat lépe.

Tato diplomová práce se bude zabývat právě spojením hudby a sociálních problémů 21. století. Autor se zaměří na populární hudbu, která zahrnuje mnoho žánrů. Hned v úvodu je třeba vysvětlit rozdíl mezi populární hudbou a popem. Zatímco *populární hudba* je obecný termín, jenž zahrnuje všechny hudební styly kromě umělecké a tradiční tvorby, tak *pop* (*také pop music*) je právě jedním ze žánrů populární hudby (International Music School DamVibes 2023).

Práce bude rozdělena do teoretické části, metodologie výzkumu a empirické části. V teoretické části autor bude definovat několik důležitých pojmů v závislosti na téma. Nejprve bude představena populární kultura jako celek, poté bude pozornost věnována výhradně populární hudbě. Teoreticky bude vysvětlena i další část z názvu diplomové práce, a tedy sociální problémy 21. století. Autor popíše několik z nich a podrobně je představí, stejně jako subjekty formující sociální problémy. V metodologii výzkumu budou vymezeny jednotlivé kvalitativní analýzy, se kterými autor textu bude dále pracovat a budou sepsány výzkumné otázky.

Empirická část bude zahrnovat dva hlavní druhy výzkumu. V první fázi autor bude pracovat s hudebními texty z 21. století souvisejícími se sociálními problémy této doby. Zde bude využita kvalitativní analýza obsahu hudebních textů společně s kvalitativní analýzou zahraničních mediálních obsahů, kdy k některým rozborům skladeb budou využity i existující rozhovory hudebních interpretů z různých zdrojů. Ve druhé části budou provedeny vlastní hloubkové rozhovory. Oproti tezi se budou lišit respondenti – místo zakladatelů fanouškovských stránek vybraných zahraničních interpretů populární hudby půjde o fanoušky mezinárodní populární hudby z facebookové stránky *Muzikanti a kapely*. Změna bude také v počtu hlavních výzkumných otázek, kdy bude představena ještě jedna další. Některé prameny literatury budou oproti tezi vynechány, protože autor v průběhu psaní uznal za vhodné jiné zdroje hodící se do této práce. V závěru budou interpretovány a shrnuty výsledky empirické části.

Hlavním cílem této diplomové práce bude skrze kvalitativní analýzy a výzkumné otázky zjistit, jak se světové celebrity z oblasti populární hudby staví k vybraným sociálním problémům 21. století a jaký dopad můžou mít jejich názory na širokou veřejnost.

1 Teoretická část

1.1 Populární kultura

Samotnou kulturu je možné charakterizovat jako „*způsob života konkrétních lidí, např. jak se ukazuje jejich běžné chování, zvyky, vzájemné postoje a jejich morální a náboženské přesvědčení.*“ V užším slova smyslu jde o označení vybraných lidských činností; hudba, umění, divadlo, literatura a tak dále (Cambridge Dictionary 2022). Populární kultura, kterou lze zkráceně nazývat popkultura, je v obecném měřítku uznávána jako souhrn praktik, přesvědčení a předmětů, jenž jsou dominantní a v určitém období převládají ve společnosti (Crothers 2021).

Pojem *populární kultura* je často nahrazován termínem *masová kultura*, avšak mnoho teoretiků je rozlišuje, protože sice mají spoustu společného, ale přeci jen mezi nimi panují určité odlišnosti (Gažová a Slušná 2005). Podle Mariana Golky (2013) se populární kultura šíří přímým kontaktem, a to nejen technickými prostředky. Popkultura navíc vždy obsahuje zpětnou vazbu. Masová kultura je oproti tomu spojena s určitým obsahem, který byl vytvořen tak, aby oslovil co nejvíce lidí. Marek Krajewski (2005) vnímá masovou kulturu jako fázi vývoje populární kultury. Dominic Strinati (2013, s. 22) uvádí, že „*masová kultura je populární kultura vytvořená technikami masového průmyslu a prodávána za účelem zisku masové veřejnosti.*“ Zde jsou prvky obou kultur totožné, jediný rozdíl je způsob přenosu. Příkladem mohou být koncerty, které nevyžadují osobní účast. Vydávání hudebních vystoupení na DVD ale způsobuje, že se stávají součástí masové kultury (Sokołowski 2012).

Existuje hned řada způsobů, jak populární kulturu definovat. Je to z toho důvodu, že každý člověk může popkulturu chápat trochu jinak i v jiném kontextu. Obecně je velký rozdíl v tom, jestli lidé pochází z dělnické třídy, nebo naopak mají vysoké postavení ve společenském žebříčku. Běžné kategorie populární kultury jsou zábava, kam patří hudba, film, televize či videohry, dále potom sport, zprávy, politika, móda anebo technologie (Storey 2021).

Marcel Danesi (2018) rozvádí kategorie populární kultury následovně:

- **Tisk** – s rozvojem tisku se masově vyráběné levné knihy staly dostupné široké veřejnosti. Díky tomu se k lidem snadněji donesly názory a myšlenky jiných.

- **Rádio** – vznik moderního rádia vedl k ovlivňování posluchačů přímější formou.
- **Film** – společně s kinem mají filmy obrovský vliv na populární kulturu, protože na tuto formu umění lidé reagují nejvíce.
- **Televizní program** – také patří do populární kultury. Může být vymyšlený (komedie) nebo podle skutečné události (dokument), aktuální (zprávy) či historický (dokument), ale i vzdělávací anebo zábavný.
- **Hudba** – populární hudba je distribuována obrovskému množství lidí hudebním průmyslem.
- **Sport** – v populární kultuře má sport za cíl poskytnout divákům zábavu.
- **Osobní značka** – zahrnuje užívání sociálních sítí pro vlastní propagaci a vytvoření vztahů mezi jedincem, profesionály v určitém odvětví a publikem (př. americké talk show s názvem jména moderátora).
- **Firemní značka** – nepropaguje konkrétní produkty nebo služby, ale obchodní jméno právnické osoby.
- **Sociální sítě** – nebo také sociální média. Usnadňují šíření informací, myšlenek, nápadů, růst vlastní kariéry apod. Jsou důležitou součástí populární kultury, protože ovlivňují aktuální dění současné společnosti.

Hlavní hnací silou popkultury je zájem masy lidí a je produkována tím, co Theodor W. Adorno (2015) pojmenoval jako *kulturní průmysl*. Populární kultura je v moderní době silně ovlivňována masovými médii. Je součástí každodenního života lidí, proto dokáže mít vliv na názory a postoje jedinců k určitým tématům (Biernacka-Ligięza 2015).

Státy s obrovským kulturním vlivem jsou často synonymem pro módu, dobré jídlo či kvalitní hudbu. Jde o tzv. trendsettery, které Cambridge Dictionary (2022) definuje takto: „*Je to osoba, organizace atd., která začne dělat něco, co ostatní potom kopírují.*“

Podle žebříčku sestaveného pro prestižní digitální mediální společnost U.S. News & World Report (2021), který je založen na váženém průměru kulturního významu států z hlediska zábavy, módy nebo síle spotřebitelských značek, má největší masový vliv na světě Itálie, jež je oslavována zejména za své kulinářské tradice, klasické umění a značkové oblečení. Na druhém místě je Francie, třetí jsou Spojené státy americké, čtvrtá Velká Británie a velkou pětku uzavírá Japonsko. V top desítce se ještě umístilo Španělsko, Jižní Korea, Švýcarsko, Německo a Švédsko.

1.1.1 Historie populární kultury

Důraz na odlišení populární kultury od klasické kultury se kladl od 19. století, ale samotný pojem vznikl možná ještě o něco dříve. V minulosti byla popkultura spojována s nižšími třídami a lidmi bez vzdělání, zatímco klasická kultura se pojila s vyšší společenskou vrstvou (Berrong 2006).

Během 18. a 19. století zažila Velká Británie v rámci průmyslové revoluce sociální změny, které vedly ke zvýšení míry gramotnosti. Se vzestupem industrializace a kapitalismu se lidé naučili více utrácet za zábavu, oblíbili si zejména čtení ve volném čase. Tento zvrát zformoval nové odvětví. Vytvořil jak trh pro levnou populární literaturu, tak i možnost jeho šíření ve velkém měřítku. První centové seriály (z angličtiny penny serials) se vydávaly ve 30. letech 19. století. Byly cenově dostupné pro dělnické čtenáře a mnohem levnější než například tvorba Charlese Dickense (MysteryTribune 2022).

V roce 1895 se staly předmětem velkého zájmu veřejnosti tzv. penny dreadfuls, což byly levné časopisy s ilustrovanými příběhy pro chlapce. Šlo o první ochutnávku masově produkované populární kultury pro mladé a týdně se prodalo více než milion vydání (Summerscale 2016).

Od konce druhé světové války, která kromě obrovských kulturních a společenských změn s sebou přinesla také inovace masových médií, se termín populární kultura začal spojovat s pojmy jako masová kultura, mediální kultura, kultura pro masovou potřebu, spotřebitelská kultura nebo kultura obrazu. Zkrácenina slova *popkultura* pro pojem *populární kultura* pak pochází z padesátých let dvacátého století (Beer 2016).

1.1.2 Kritika populární kultury

Mohutná kritika populární kultury přišla ze strany marxistických teoretiků Frankfurtské školy během dvacátého století. Max Horkheimer a Theodor W. Adorno (2007) ve své knize zanalyzovali nebezpečí kulturního průmyslu. Kapitalistická populární kultura nebyla podle druhého zmiňovaného autora kulturou lidí, ale systémem homogenních a standardizovaných produktů vytvořených elitou ve službách kapitalistické nadvlády. Poptávka spotřebitelů po populární hudbě nebo hollywoodských filmech je ovlivněna kapitalistickým průmyslem, který rozhoduje o tom, co bude propagováno v médiích.

S Adornem souhlasí také hudební kritik Alex Ross (2014), který ve svém článku pro časopis *The New Yorker* říká, že „*kdyby měl Adorno možnost podívat se na kulturní*

krajinu 21. století, možná by byl pochmurně uspokojený, protože by viděl, jak se jeho nejhlubší obavy naplnily. Popová nadvláda je téměř kompletní, její superhvězdy dominují médiím a vládou ekonomické síle magnátů.“

Britský historik a průkopník studia populárního a kulturního imperialismu John M. MacKenzie (1987) zase řeší, že spousta produktů populární kultury bylo vyprodukováno tak, aby propagovaly imperialistické ideologie a oslavovaly britskou vyšší třídu, než aby představovaly demokratický pohled na věc. Podle autora existuje mnoho filmů, kde se šíří rasismus a militaristický imperialismus.

Edward S. Herman a Noam Chomsky (2002) kritizují zejména masová média, která jsou dle nich systémem propagandy. Masmédia jsou totiž řízena společensky vysoce postavenými lidmi, kteří zde prosazují svoje vlastní zájmy a mají tak vliv na to, jaké informace jsou vypouštěny v mainstreamu, tedy v hlavním proudu.

Jean Baudrillard (2017) si myslí, že spotřebitelé byli naučeni konzumovat produkty formou aktivní práce kvůli neustálému sociálnímu rozvíjení. Člověk je předurčen k tomu pořád hledat maximální pocit potěšení, aby se nestal asociální, proto jsou slova *požitek* a *zábava* téměř nerozeznatelné od potřeby konzumovat. Zákazníci v kapitalismu jsou zvyklí nakupovat zboží, jako jsou hudební alba nebo filmy, aby šli ve stopách aktuálních společenských trendů.

2.1 Populární hudba

Tento termín se běžně vyskytuje v každodenním životě a obecně se jím označuje hudba, která je méně hodnotná i složitá než umělecká tvorba. Zároveň je populární hudba snadno dostupná, přitahuje obrovskou masu lidí a je distribuována širokému publiku prostřednictvím hudebního průmyslu. Samotný pojem je těžko definovatelný, protože se jeho význam historicky posunul a v různých kulturách se velmi často nějakým způsobem liší. Nejčastěji se populární hudba vnímá jako moderní muzika pro modernizující se společnost (Middleton a Manuel 2015). Cambridge Dictionary (2022) ji definuje jako *„druh hudby se slovy a silným rytmem, kterou mnoho mladých lidí rádo poslouchá a tančí na ni.“*

Populární hudbu si ale může užívat naprosto každý, ať už člověk má nebo nemá hudební vzdělání. Populární hudba stojí v kontrastu jak s uměleckou, tak s tradiční neboli lidovou tvorbou. Umělecká hudba byla v historii podávána publiku skrze vystoupení na psanou

hudbu, i když od té doby, co existují záznamy, tak je šířena také prostřednictvím audio nahrávek. Tradiční formy hudby, jako je například blues, byly určeny menšímu množství lokálních fanoušků. Na vznik populární hudby měl ale blues velký vliv, stejně jako jazz, swing nebo folk. Zatímco z bluesu nebo jazzu se vyvinuly nejčastěji kytarové žánry populární hudby, tak ze swingu vzešly taneční žánry. Z folku se využívala hlavně melodie (Arnold 1983).

2.1.1 Vývoj populární hudby

Díky směsici několika hudebních žánrů se neustále utvářejí nové formy populární hudby, které vyjadřují ideály globální kultury. Následující příklady ukazují, jak se populární tvorba může prolínat s místními hudebními tradicemi a díky tomu vznikne zcela nový styl.

2.1.1.1 Evropa a USA

Historie populární hudby sahá až do 18. století, konkrétně do britského Londýna. Thomas Arne a další skladatelé v té době napsali nahrávky speciálně pro masové publikum, přičemž dříve na hromadnou sortu lidí nikdo necítil. Písně tehdy měly jednoduchou a harmonickou melodii a jejich struktura byla předvídatelná. Hudební experti se tomu sice posmívali, ale populární hudba vydělala autorům i vydavatelům víc peněz, než na které by si přišli sofistikovanější tvorbou (Guion 2016).

Největší vliv na muziku po celém světě ale měla americká populární hudba. USA zaznamenala vzestup populárních hudebních stylů, které výrazně ovlivnily globální kulturu. Hudební trh ve Spojených státech amerických je velmi rozmanitý, a navíc podporuje i řadu regionálních žánrů. Typické styly americké populární hudby se rozvinuly počátkem 19. století, ve 20. století tamní hudební průmysl vyvinul řadu nových forem hudby využívající prvky blues a dalších žánrů z lidové muziky (Campbell 2018).

V již zmiňovaném devatenáctém století populární hudba vycházela z dřívějších tradic, jako byla divadelní, taneční nebo církevní muzika. První tvorba, která se dala považovat za americkou populární hudbu jako takovou, byla od Stephena Fostera. Jeho písně byly určené pro představení v divadlech, kde se zpívalo, tančilo a publikum se mělo bavit. V polovině 19. století cestovní agentury přivezly tuto hudbu nejen do všech států USA, ale také do Velké Británie, obecně do západní Evropy, a dokonce také do Asie i Afriky (Cockrell 2008).

Zlatý věk americké populární hudby přišel s počátkem vydavatelství Tin Pan Alley. Centrum hudebních vydavatelů a skladatelů v New Yorku vzniklo v roce 1885 a populární hudbě dominovalo až do dvacátých let 20. století. Tin Pan Alley pozdvihlo kromě samotné muziky také marketing a komerci na daleko vyšší úroveň, než do té doby bylo zvykem (Reublin 2009).

V 60. a 70. letech 20. století došlo v americké i evropské populární hudbě k několika zásadním změnám včetně vývoje nových hudebních žánrů, jako jsou heavy metal, punk rock nebo hip hop. Ačkoli tyto styly nebyly vytvořeny pro mainstream, média si jich všimla. Komerčně byly velmi úspěšné, a proto jsou na rozdíl od lidové nebo klasické hudby součástí populární hudby (Cockrell 2008). Tyto žánry jsou společně s dalšími popsány v podkapitole 2.2.1.

Od šedesátých let dvacátého století až zhruba do roku 2004 byla v západním světě dominantní tzv. *albumová éra*, kdy se několik písní najednou nahrávalo na hudební album. Toto výchozí postavení na trhu pro konzumaci populární hudby anglicky znějících songů ukončil až vývoj iPodu od společnosti Apple a následná digitalizace hudby na streamovací platformy (Bus 2017). V 21. století, kdy jsou skladby dostupné jako digitální zvukové soubory, se šíření populární hudby do co nejvíce států světa stalo ještě jednodušší. Některé formy populární hudby se stanou globálními, jiné zase přitahují zejména jeden stát v rámci jeho kultury (Lashua, Wagg, Spracklen a Yavuz 2019).

2.1.1.2 Afrika

Populární hudba afrických zemí byla ovlivněna zejména afroamerickou a afro-latinskou muzikou společně s regionálními styly, které byly oblíbené ve větším okruhu lidí. Několik žánrů ale stavělo na tamní tradiční muzice kvůli silné kulturní víře. Africká populární hudba je stejně jako ta tradiční velmi rozmanitá. Většina současných žánrů stojí na podobných principech jako populární muzika v západním světě. Jazz, blues, salsa, ale i další se odvozují od hudebních tradic z Afriky, a naopak rytmy i zvuky byly upraveny do novějších žánrů, jako je rock nebo Rhythm and Blues (dále také R&B). Stejně tak africká populární hudba přejala i další prvky ze západu, např. používání moderních hudebních nástrojů (Manuel 1990).

Tvorba africké populární hudby patří do tzv. světové hudby (z angličtiny world music), což je fráze pro hudební styly z nezápadních zemí. Label World Music Network homogenizuje hned několik afrických žánrů populární muziky a díky tomu se snadněji dostanou

i k západnímu publiku. Toto hudební vydavatelství o sobě říká, že „bylo zodpovědné za nejkonzistentnější a nejrozmanitější výstupy světové hudby za posledních 25 let“ (World Music Network 2022).

Jedním z nejoblíbenějších žánrů je *maskanda*, který vznikl v jižní Africe. Jinak se mu říká také *Zulu Blues*, protože umělci často zpívají o skutečných životních událostech, každodenních radostech a strastech i o pohledu na aktuální dění ve světě (Gold 2007). Populární africký umělec maskandy Phuzekhemisi musel postupem času ve své tvorbě umírnit politické názory, jeho hudební producent West Nikosi totiž chtěl svého klienta připravit na veřejnou slávu. Vyhlížel s ním komerční úspěch, než aby si oba zadělali na problémy (Olsen 2014).

Politické songy byly v minulosti obecně důležitou součástí africké populární hudby, například během odporu proti koloniální vládě zvyšovaly národní písně morálku občanů. Tato tvorba byla založena na západních pochodech a hymnách odrážejících evropský vzdělávací systém, v němž se utvářeli první nacionalističtí vůdci. Samozřejmě ne všechny politické singly měly svou podstatu na západních stylech. Během hnutí proti apartheidu v jižní Africe měla politická populární hudba postavený základ na tradičních stylech kmenů zkombinovaných s cizími žánry. Afričtí aktivisté zpívali tyto protestní písně za účelem přesvědčit lidi, aby si uvědomili politické souvislosti a začali jednat (Rojas a Michie 2013).

Mezi významné žánry pro politické vyjádření patří hip hop. I když africký hip hop vychází z toho severoamerického, na třetím největším kontinentu světa byl předělán tak, aby dával smysl tamnímu obyvatelstvu. Africký hip hop dokáže být vlivný po celém světě. Díky tomu hudební umělci, kteří začínali na jiných žánrech, například na již zmiňované maskandě, přešli k hip hopu, aby měli větší šanci zajistit si slibnější kariéru. Africký hip hop utváří kulturu tamější mládeže a snaží se lidem otevírat oči na různá politická témata (Lashua, Wagg, Spracklen a Yavuz 2019).

2.1.1.3 Asie

Nejrozšířenějším asijským žánrem je v současnosti K-pop neboli korejský pop. Styl z Jižní Koreje je ovlivněn hudbou z celého světa, ať už je to pop, hip hop, R&B nebo i rock a jazz (Hartong 2007). Tento moderní žánr vznikl v 90. letech minulého století se založením chlapecké kapely Seo Taiji and Boys. Jejich hraní si s různými styly a následné ucelení pomohlo přetvořit a inovovat jihokorejskou hudební scénu (Chung-un 2012).

S příchodem sociálních sítí, online platformem pro poslouchání hudby a jihokorejských televizních pořadů zaměřených na K-pop se tento fenomén rozšířil do téměř každého koutu světa (Cheol-min 2016). V roce 2018 zaznamenal hudební trh z Jižní Koreje nárůst tržeb o 17,9 % a byl přerazen z kategorie *potenciální* do skupiny *silný hráč*. Tato asijská země se navíc umístila na 6. místě mezi nejlepšími hudebními trhy světa. Tahouny tuzemské popové scény se stali dívčí skupina BLACKPINK a boy band BTS. Ten byl dokonce druhou nejprehrávanější skupinou roku na Spotify za Imagine Dragons i přesto, že tato služba nabízející poslouchání hudby nebyla do té doby v Jižní Koreji dostupná (Kelley 2019).

2.2.1 Žánry populární hudby

Krása hudby spočívá v tom, že co jedni mohou považovat za svůj nejoblíbenější hudební žánr, tak druhým může připadat neposlouchatelné. V následující podkapitole autor práce představí podle vlastního uvážení nejznámější a nejoblíbenější žánry populární hudby jednadvacátého století.

2.2.1.1 Pop music

Pop music, nebo také jen zkráceně pop, je jedním z hlavních žánrů populární hudby, který se ve své moderní podobě formoval v 50. letech 20. století v USA a Velké Británii. Během padesátých a šedesátých let zahrnoval prvky rokenrolu. Rock a pop byly synonymem až do konce šedesátých let, poté se pop začal více pojít s hudbou, jež je víc komerční a přístupná. Pop music z velké části dominuje světovým hudebním žebříčkům. Popové skladby mají většinou předvídatelnou strukturu, často se drží formátu sloka-refrén. Jejich texty nebývají náročné a ani na poslech nejsou složité, protože jejich hlavním cílem je stát se velkým hitem, který se bude líbit co nejširšímu spektru posluchačů. Pop si vypůjčuje prvky i z jiných žánrů, např. z rokenrolu, latinské hudby nebo country (Frith, Straw a Street 2001).

2.2.1.2 Rock

Rocková hudba je jedna z nejoblíbenějších hudebních žánrů, která vznikla jako rock and roll (česky rokenrol) ve Spojených státech amerických koncem čtyřicátých let dvacátého století. V 50. a 60. letech byl rock velmi populární zejména v USA a Velké Británii. Rock svou hudbu čerpá i z jiných žánrů, jako jsou blues, rhythm and blues, country nebo jazz. V rokenrolu se často vyskytuje elektrická kytara, elektrická basa, bicí a písně zpívá jeden

nebo více zpěváků. Tento žánr se postupem času stal velmi rozmanitým. Stejně jako v popu se i texty v rockové hudbě zaměřují nejen na lásku, ale i sociální a politická témata. Rock je spojován s politickým aktivismem, stejně jako se změnami postoje k rozdílným lidským rasám, se sexem nebo užíváním drog. Velmi často je vnímán jako vzpoura mladých proti komfortnímu životu dospělých. I díky tomu je komerčně velmi úspěšný (Nabais, Raimundo 2020).

2.2.1.3 Punk rock

Tento rockový žánr se postupně vyvinul v polovině 70. let 20. století ve Velké Británii a Spojených státech amerických. Punkrockové kapely mají své kořeny v garážovém rocku, kde tvořily hudbu konfrontující s hlavním proudem. Interpreti punk rocku typicky produkovali krátké a rychlé písničky s velmi tvrdou melodií a pěveckým stylem. Texty jednotlivých singlů se nejvíce zaměřují na různá politická témata. Punk rock také zahrnuje do it yourself (DIY) etiku, kdy si mnoho kapel vyrábí i distribuuje vlastní nahrávky prostřednictvím nezávislých nahrávacích společností (Graffin, Olson 2011).

2.2.1.4 Heavy metal

Zkráceně pouze metal je jedním ze žánrů rockové hudby, který se rozvinul koncem šedesátých a začátkem sedmdesátých let dvacátého století převážně ve Velké Británii a USA. Charakteristickými rysy heavymetalových písní je silný a zkreslený zvuk doplněn o kytarová sóla a hlasitý zpěv. Texty songů jsou často spojovány s agresí a machismem, kvůli kterému jsou heavymetalové kapely obvykle obviňovány z pohrdání až nenávisti vůči ženám (Larson 2019).

2.2.1.5 Beat

V minulosti známý také jako big beat je populární hudební žánr ovlivněný rokenrolem, jazzem, bluesem, R&B a pop music. Zformoval se v Liverpoolu a v jeho okolí na počátku šedesátých let dvacátého století, poté se rozšířil do zbytku Velké Británie a také do USA. Beat měl výrazný vliv na populární hudbu a kulturu mladé generace v 60. letech. Nejvýraznějším prvkem beatu je silný rytmus. Bigbítové kapely nejčastěji využívají elektrické kytary, baskytaru a bicí (Bennett, Stratton 2016).

2.2.1.6 Rhythm and Blues

Rhythm and Blues je známý také pod zkratkou R&B nebo RnB. Tento žánr populární hudby vznikl v afroamerických komunitách ve čtyřicátých letech dvacátého století. Termín

Rhythm and Blues byl nejprve využíván nahrávacími studii k popisu písní prodávaných zejména Afroameričanům v době, kdy se městská rocková a jazzová tvorba se svými výraznými rytmy stávala čím dál populárnější. Hudba v tomto žánru se obvykle skládá z klavíru, jedné nebo dvou kytar, baskytary, bicích, saxofonů a doprovodných vokalistů. Od osmdesátých let jsou součástí RnB prvky popu, soulu, hip hopu nebo diskotékové a elektronické hudby. Texty songů často zahrnují bolest, hledání svobody a radosti či úspěchy a neúspěchy v mezilidských vztazích. (Gilroy 2022).

2.2.1.7 Rap a hip hop

Rap nebo rapování je hudební forma vokálního projevu, který zahrnuje rýmování, rytmickou řeč a pouliční lidovou mluvu. Jednotlivé složky rapu jsou: *content*, tedy obsah písniček; *flow*, to je rytmus a *delivery*, pod čímž se skrývá zvuk. Rapování se vyvinulo z role master of ceremonies (MC), kdy má člověk za úkol mluvit k publiku a bavit ho improvizací, např. musí okamžitě složit rýmy na navrhované slovo nebo téma (Keyes 2004). Vedle moderního rapu vznikl v rámci populární hudby v 70. letech 20. století také hip hop. Založili jej Afroameričané a karibští Američané v newyorské městské čtvrti Bronx, kdy byly čím dál oblíbenější pouliční večírky. Hip hop je složen z rytmické hudby obvykle postavené na úderech na bubny, jež doprovází právě rap, který je primární složkou hip hopu. Součástí hiphopové subkultury jsou kromě rapu také MC, DJ, break dance a graffiti (Edwards 2009).

2.2.1.8 Techno

Jde o žánr elektronické taneční hudby, který se produkuje pro využívání setů na tanečních zábavách a festivalech. DJ obvykle vytváří mix různých písní a plynule přechází z jedné nahrávky do druhé. V technu se využívají prakticky pouze elektrické nástroje a digitální audio. Používání pojmu techno jako označení jednoho z typů elektronické hudby vzniklo v Německu na počátku 80. let 20. století (Sicko, Brewster 2010).

3.1 Sociální problémy

Jde o skupinu běžných problémů, které se týkají mnoha lidí ve společnosti a snaží se je vyřešit. Často je to důsledek faktorů přesahujících kontrolu jednotlivce. Sociální problémy jsou zdrojem rozporuplných názorů na základě toho, co je vnímáno jako morálně správné a nesprávné rozhodnutí v osobním a společenském životě (Mills 2000). Jiří Winkler (2005) z Katedry sociální politiky a sociální práce na Masarykově univerzitě v Brně definuje sociální problémy jako „*společenský stav nebo společenskou situaci, který vyrůstá z rozporů mezi životní situací jedince ve společnosti a společenskými podmínkami lidské existence.*“

Společnost se také často pře o to, jaké sociální problémy stojí za to vyřešit a které by měly dostávat přednost. Každý člověk i odlišné společnosti totiž vnímají určité situace jinak. Thomas Paine (2009) si myslí, že by lidé měli umožnit stejná práva ostatním, jaká dovolují sobě a pokud se tak neděje, vzniká sociální problém.

Existuje celá řada metod, jež veřejnost používá v boji proti sociálním problémům. Co se týče politického prostředí, tak v demokracii jde nejčastěji o volbu hlavy státu, aby prosadila její ideály. Z obecnějšího hlediska lidé obětovávají svůj čas, energii, pomáhají finančně nebo jiným způsobem. Většinou jde o formu dobrovolnictví – za účelem vyřešení sociálního problému často vznikají neziskové organizace. Lidé se zde shromažďují se společným cílem vyřešit určitý problém (Winkler 2005).

3.1.1 Sociální problémy moderní doby

V následující podkapitole budou představeny autorem vybrané sociální problémy, které existovaly nejen v minulosti, ale zasahují i do 21. století.

3.1.1.1 Sociální stratifikace

Sociologové používají tento termín k popisu systému sociálního postavení. Jde tedy o kategorizování lidí ve společnosti do odlišných skupin na základě socioekonomických faktorů, jako je pohlaví, rasa, vzdělání, povolání, sociální status, příjmy a obecně bohatství člověka aj. V moderních západních společnostech je sociální stratifikace běžně definována v rámci tří sociálních tříd: vyšší, střední a nižší (Lumen Learning: Simple Book Production 2022).

Jadwiga Šanderová (2017) ze Sociologického ústavu Akademie věd České republiky definuje v Sociologické encyklopedii od Zdeňka R. Nešpora (2017) sociální stratifikaci

v širším slova smyslu jako „výsledek sociální nerovnosti, která vede ke vzniku alespoň do jisté míry hierarchicky uspořádaných soc. uskupení (segmentů) různého typu (kast, stavů, vrstev, tříd).“ V užším smyslu je to podle Šanderové (2017) „hierarchické uspořádání lidí podle tří dimenzí distribuční nerovnosti (tj. nerovnoměrného rozdělování), jimiž jsou tzv. materiální zdroje (majetek a příjmy), moc a prestiž.“

Základem sociální stratifikace jsou čtyři hlavní principy. Zaprvé, sociální stratifikace je spíše problémem celé společnosti než jednotlivců. Zadruhé, sociální stratifikace se přenáší z generace na generaci. Zatřetí, sociální stratifikace je univerzální, protože se objevuje v každé společnosti, ale zároveň je proměnlivá, jelikož se liší v čase a místě. A začtvrté, sociální stratifikace zahrnuje nejen kvantitativní nerovnost, ale i kvalitativní přesvědčení a postoje k sociálnímu postavení (Ritzer, Grusky 2007).

Podle německého sociologa Maxe Webera je stratifikace založena na třech základních faktorech: majetku, postavení a moci (T. Waters, D. Waters 2015).

- **Majetek** – pokud někdo vlastní cenný hmotný majetek, má tento člověk zároveň moc nad ostatními a může s ním nakládat ve svůj prospěch.
- **Postavení** – týká se společenské úrovně a cti. Weber se zajímal zejména o postavení ve skupinách lidí, kteří jsou různě kulturně založení a jejichž členové se spolu často scházejí.
- **Moc** – díky tomu je člověk schopen dělat to, co chce, aniž by se ohlížel na ostatní. Úzce příbuzný pojem moci je dominance, kdy jedinec přiměje druhé k tomu, aby dělali to, co chce on.

3.1.1.2 Chudoba

Tento termín je v sociologii vysvětlován jako sociální status lidí ve společnosti, kteří mají málo hmotných statků či společensky nepřijatelné množství peněz. Chudoba existuje, když člověk nemá prostředky k uspokojení svých základních potřeb. Může mít různé příčiny i důsledky, ať už sociální, ekonomické nebo politické. Chudoba je spojena například se špatným zdravotním stavem, nízkou úrovní vzdělání a dovedností, neschopností či dokonce neochotou pracovat i vysokou mírou neslušného chování (Britannica 2020).

Většina lidí na světě žije v chudobě, až 85 % z nich musí vyjít s méně než 30 americkými dolary (USD) na den – 30 USD bylo k 14. dubnu 2022 po přepočtu podle tehdejšího kurzu zhruba 674 Kč (kurzy.cz 2022). Dvě třetiny obyvatelstva funguje s méně než 10 USD (cca

225 Kč) na den a každý desátý člověk dokonce s méně než 1,90 USD (cca 43 Kč) denně. V každé z této statistik se berou v úvahu cenové rozdíly mezi zeměmi a jsou upraveny dle kupní síly v jednotlivých státech. Globální chudoba je jedním z nejhorších sociálních problémů v dnešní době (Roser, Ortiz-Ospina 2019).

3.1.1.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnaný je v ekonomice definován jako „člověk, který nemůže najít práci, přitom se ale jedná o osobu, která je schopna pracovat a práci aktivně hledá“ (finance.cz 2022). Podle Josefa Vlčka (2016, s. 450) se celková populace rozděluje na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní osoby. První zmiňovaná skupina tvoří pracovní sílu, což je „souhrn zaměstnaných a nezaměstnaných.“ Pro lepší přehled o stavu nezaměstnanosti a o velikosti pracovní síly autor vymezuje obyvatelstvo v produktivním věku (15–65 let) do tří skupin:

- **Zaměstnaní** – lidé vykonávající placenou práci, včetně zaměstnanců na částečný úvazek a momentálně nepracujících lidí, např. na dovolené, nemocní, stávkující.
- **Nezaměstnaní** – nepracující, ale aktivně si hledají zaměstnání a jsou k dispozici pro přidělení práce, tedy jsou registrováni na úřadu práce.
- **Ekonomicky neaktivní** – osoby připravující se začít pracovat, např. studenti, ženy v domácnosti, invalidé nebo jednotlivci, kteří rezignovali na hledání pracovního místa. Do této skupiny lze zařadit ještě dvě podkategorie: a) lidé, jenž nemusí pracovat, protože mají dostatek finančních zdrojů, b) lidé, kteří nemají zájem pracovat, např. bezdomovci, zloději, narkomani apod.

Corporate Finance Institute (2022) rozděluje nezaměstnanost na čtyři základní typy: nedostatečná poptávka, frikční, strukturální a dobrovolná. První zmiňovaná forma nezaměstnanosti je nejobvyklejší. Pokud firmy zaznamenávají snížení poptávky po svých produktech nebo službách, musí nějak reagovat. Kromě omezení výroby snižují počet svých zaměstnanců, kteří jsou propouštěni. Frikční nezaměstnanost vyplývá z časové prodlevy, kdy lidé opustili původní práci a hledají si novou. Strukturální nezaměstnanost nastává, když zkušenosti a dovednosti pracovníka nedopovídají těm požadovaným na dané pracovní místo, nebo zaměstnanci sice jsou vhodnými kandidáty, jenže nemohou přijmout pracovní místo kvůli zeměpisné poloze. Ke strukturální nezaměstnanosti může dojít také v případě, kdy je lidská práce nahrazena technologiemi. K dobrovolné nezaměstnanosti dochází, když se člověk rozhodně odejít ze zaměstnání například kvůli mzdě.

Důsledky nezaměstnanosti mohou být pro jedince finančně i emočně destruktivní. Dlouhodobá nezaměstnanost často vede k finanční nestabilitě až chudobě, z čehož můžou vyplynout psychické problémy. Negativní následky navíc nepocítí jen jednotlivci, ale i celá ekonomika. Pokud nezaměstnanost vzroste nad 6 %, ekonomika ztrácí jeden ze svých klíčových hnacích motorů růstu, a to spotřebitelské výdaje. Lidé totiž mají méně peněz na nezbytné výdaje, dokud si nenajdou novou práci. Nižší spotřebitelské výdaje snižují obchodní příjmy, a to nutí firmy snižovat více svých mezd, aby zároveň klesly jejich náklady (Amadeo, Potters a Chávez 2022).

3.1.1.4 Diskriminace

Diskriminace je vytváření neopodstatněných rozdílů mezi lidmi na základě skupin, tříd a dalších různých kategorií. Jádrem všech forem diskriminace jsou předsudky založené na konceptech identity a potřebě ztotožňovat se s určitou skupinou. To může vést k rozdělení a nenávisti ostatních lidí. K diskriminaci dochází, když člověk není schopen používat svá lidská práva na základě rovnoprávnosti s ostatními. Diskriminace je škodlivá a udržuje nerovnost ve společnosti. I když by měli všichni lidé mít stejné právo na rovné zacházení bez ohledu na rasu, národnost, etnickou příslušnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní nebo jiný stav, až příliš často jsou v dnešní době slyšet příběhy, kdy lidé trpí jen kvůli tomu, že jsou „jiní.“ Diskriminace způsobuje stále větší trhlinu ve společnostech (Amnesty International 2022).

3.1.1.4.1 Rasismus

Rasismus se skládá z předsudků a diskriminace založené na sociálním vnímání zpozorovatelných rozdílů na osoby jiné rasy nebo etnického původu. Ve společnosti je na odlišné rasy často nahlíženo jako na nadřazené nebo podřadné lidi na základě předpokládaných zděděných vlastností a schopností. Lidé, kteří mají společensky vnímané charakteristiky jako nežádoucí, jsou typicky nedostatečně zastoupeni na vysokých pozicích. Členové menšiny jsou v takové společnosti velmi často vystavováni diskriminačním akcím vyplývajícím z většinové politiky (Henrard 2021).

Otevřený rasismus se obvykle přímo promítá do stratifikačního systému prostřednictvím svého vlivu na sociální status, např. z lidí určité rasy se stanou otroci, což je forma útlatku, kdy většinová společnost odmítá udělit menšinové základní práva a povinnosti, které mají ostatní. Skrytější rasismus, jenž je praktikován ve většině společnostech v současném světě, je hůře odhalitelný (Guess 2006).

3.1.1.4.2 Etnické předsudky

Koncepty rasy a etnicity jsou v současné vědě rozdělovány. Většina studijních oborů uznává, že rasa je sociálně definována na základě biologicky předurčených charakteristik, které lze zpozorovat ve společnosti, zatímco etnicita je formulována na kulturně naučeném chování, což může být jazyk a dialekt, vyznávané náboženství aj. Stejně jako u rasismu mohou být i etnické skupiny součástí menšiny, a tudíž jejich členové nedostatečně zastoupeni na vysokých pozicích společenské moci. Odvozený pojem etnocentrismus je spíše vnímán negativně. Lidé jsou totiž přesvědčeni, že je jejich kultura nadřazenější nad ostatními (McCornack, Ortiz 2019).

Kromě rasismu je termín etnocentrismus úzce spojen také s pojmem xenofobie, kterou Kamil Jurek (2018) vysvětluje jako „*nedůvěru, strach či odpor ke všemu cizímu. Může jít o osoby, odlišné kultury, země nebo náboženství a může přejít až v nenávist.*“ Autor ze zpravodajského portálu Rexter.cz jako příklad xenofobie ukazuje na Čechy, kteří se bojí cizinců ve své krajině kvůli možnému vzrůstu kriminality a zvýšení nezaměstnanosti.

3.1.1.4.3 Genderová nerovnost

Jde o společenský jev, ve kterém se s muži a ženami nezachází stejně. Očekávání sociálních rolí se podle genderu formují v několika oblastech, ať už jde o práci, délku života, zájmů a koníčků nebo rodinného života (Friedman, Marsahll 2003). V patriarchálních společnostech jsou práva a povinnosti normativně přiznávána mužům nad ženami, v matriarchálních je tomu naopak. Dělná práce založená na pohlaví se v historii lidstva vyskytuje ve většině případů. Stejně tak existuje mzdová diskriminace, kdy muži obvykle dostávají za stejně vykonanou práci vyšší mzdu než ženy. Ve spoustě zemích ženy vydělávají méně než muži kvůli typům pracovních míst, která jim jsou nabízena. Tyto a další hodnoty související s rozdíly mezi oběma pohlavími ovlivňují přerozdělování příjmů, bohatství a majetku v jednotlivých společnostech (Struening 2002).

Uskupení Human Rights Careers (2022), zaměřující se na práci v oblasti lidských práv, vyjmenovává deset největších příčin genderové nerovnosti:

1. **Nerovný přístup ke vzdělání** – po celém světě mají ženy neustále horší přístup ke vzdělání než muži, kdy až čtvrtina mladých žen ve věku 15-24 let nedokončí základní vzdělání. Ze všech negramotných lidí po světě jsou dvě třetiny ženy.

2. **Nerovnost v zaměstnání** – pouze šest států na světě dává ženám ze zákona stejná pracovní práva jako mužům. Ve většině zemí mají ženy v ekonomickém sektoru pouze tři čtvrtiny práv mužů.
3. **Pracovní oddělování** – ve většině společnostech existuje vrozená víra, že muži zvládnou určité práce lépe než ženy. Často jde o nejlépe placené pracovní pozice, tato diskriminace pak má za následek nižší příjmy žen.
4. **Nedostatek právní ochrany** – podle výzkumu Světové banky více než miliarda žen nemá právní ochranu proti domácímu sexuálnímu a ekonomickému násilí, což má významný dopad na schopnost žen prosperovat a žít ve svobodě. V mnoha státech taktéž chybí právní ochrana proti obtěžování na pracovišti, ve škole a na veřejnosti.
5. **Nedostatek nezávislosti na vlastním těle** – spousta žen po celém světě nemá pravomoc nad vlastním tělem, přístup k antikoncepci je velmi často obtížný. Podle výzkumu Světové zdravotnické organizace více než 200 milionů žen, které nechtějí otěhotnět, nepoužívá antikoncepci.
6. **Špatná lékařská péče** – kromě omezeného přístupu k antikoncepci se ženám celkově dostává méně kvalitní lékařská péče než mužům. To souvisí s dalšími důvody genderové nerovnosti, jako je nedostatek vzdělání a pracovních příležitostí, což vede k větší chudobě právě u žen.
7. **Nedostatek náboženské svobody** – taky tady více trpí ženy. Podle Světového ekonomického fóra, když extrémistické ideologie jako ISIS vstoupí do komunity a omezí náboženskou svobodu, genderová nerovnost se ještě zhoršuje.
8. **Nedostatek politické reprezentace** – ženy jsou v politickém sektoru stále nedostatečně zastupovány. I kvůli tomu jsou často opomíjeny „ženské“ otázky, jako je mateřská dovolená a péče o děti, zákony o rovnosti pohlaví aj.
9. **Rasismus** – genderová nerovnost a rasismus spolu úzce souvisí. Také rasismus ovlivňuje rozdíly v nabídce a odměňování za práci mezi bílými a barevnými ženami. Tento typ diskriminace hluboce přispívá k genderové nerovnosti.
10. **Společenské smýšlení** – nelze dokázat fakticky tak jako předešlé body, ale i smýšlení ve společnosti hraje významnou roli v genderové nerovnosti. To, jak veřejnost určuje rozdílné hodnoty mezi muži a ženami, ovlivňuje spoustu oblastí, které byly zmíněny předtím.

3.1.1.4.4 Diskriminace LGBT lidí

Všude na světě čelí lesby, gayové, bisexuálové a transgenderové (LGBT) diskriminaci kvůli tomu, koho milují, kdo je přitahuje a kým jsou. Lidé z LGBT komunity musí riskovat, že s nimi bude ve všech oblastech jejich života, ať už jde o vzdělání, zaměstnání, bydlení nebo o přístup ke zdravotní péči, zacházeno nespravedlivě. Navíc jsou častými objekty sexuálního násilí. Některé státy dokonce dodnes nařizují za homosexuální orientaci vězení nebo i trest smrti. Pro LGBT lidi je extrémně obtížné a v mnoha případech až nemožné žít svůj život pohodlně, když zákony nejsou na jejich straně. To je důvod, proč LGBT aktivisté neúnavně bojují za svá práva – ať už je to osvobození od diskriminace, uzákonění svého pohlaví a sňatků stejného pohlaví, nebo jen ochrana před rizikem napadení a sexuálního obtěžování (Amnesty International 2022).

3.1.1.5 Kriminalita

Jako kriminalita se označuje souhrn všech protiprávních přestupků a trestných činů, které je možné postihnout státem nebo jiným orgánem. Tyto instituce mají právo silně omezit svobodu člověka za spáchání zločinu. V moderních společnostech existují dané postupy, jimiž se průběh vyšetřování a následné soudy musí řídit. Pokud bude pachatel shledán vinným, tak jeho trest záleží na druhu přestupku. Zločinec může vyváznout pouze s podmínkou, ale také být uvězněn až k odnětí svobody, nebo jej v některých státech může čekat trest smrti (Law 2022).

Obvykle se trestného činu dopouští fyzické osoby, ale nezákonné činnosti mohou vykonávat i právnické osoby. Co přesně se považuje za trestný čin je definováno trestním právem jednotlivých zemí. Podle Mapy kriminality (2022) na oficiálním webu Policie České republiky jsou v tuzemsku trestné činy děleny do těchto tříd (uvedeny vždy jen příklady):

- **Násilné** – vražda, loupež, vydírání, rvačka, únos.
- **Požáry, výbuchy** – požár, výbuch, provozní havárie, živelné pohromy, nebezpečné zamoření.
- **Krádeže vloupáním** – byt, rodinný domek, prodejna, kulturní objekt, peněžní ústav.
- **Krádeže a podvody** – motorových vozidel, jízdních kol, ostatních dopravních prostředků, obchodního majetku zaměstnancem, uměleckých děl.

- **Jiné majetkové** – neoprávněné provozování výdělečné činnosti, daňová trestná činnost, celní trestná činnost, porušování nehmotných práv a nekalá soutěž, trestné činy proti veřejnému zájmu.
- **Obecně nebezpečné a dopravní nehody** – nelegální nakládání s odpady, ohrožení životního prostředí, šíření poplašné zprávy, nedovolené ozbrojování, obecné ohrožení.
- **Toxikománie** – nedovolená výroba, držení omamných látek a jedů, prodej, šíření toxikomanie, ostatní formy toxikomanie včetně přestupků.
- **Zbraně** – střelná zbraň, chladná zbraň, výbušnina, ostatní zbraně bez podtřídy.
- **Extremismus** – násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci, hanobení národa, omezování svobody vyznání, divácké násilí, sprejerství.
- **Přestupky** – na úseku BESIP (oddělení Ministerstva dopravy ČR) a silničního hospodářství, na úseku ochrany před alkoholismem toxikomanií, proti veřejnému pořádku a občanskému soužití, proti majetku, ostatní přestupky.

3.1.1.6 Terorismus

V nejšířším slova smyslu je terorismus promyšlené používání násilí a vyvolávání strachu u veřejnosti k dosažení ideologického cíle. Terorismus nejčastěji praktikují levicové i pravicové politické organizace, náboženské a nacionalistické skupiny, revolucionáři nebo dokonce státní instituce, jako jsou armáda a policie. Do teroristických metod lze zařadit atentáty, únosy, ozbrojené útoky a další násilné činy (Wisnewski 2008).

I v jednadvacátém století zůstává lokální a mezinárodní terorismus značnou hrozbou pro společnost. K vývoji terorismu na národním i celosvětovém poli přispělo několik faktorů, mezi které patří například internet a sociální média. Teroristům napomáhají internetové platformy k rozesílání informací, obrázků a online videí směrem k jednotlivcům, kteří jsou vnímaví k extremistickým zprávám. Sociální média také umožnila teroristům získat bezprecedentní virtuální přístup k lidem žijícím v dané oblasti ve snaze umožnit útoky na jejich vlast. I kvůli tomu jsou čím dál častější útoky takzvaných „osamělých pachatelů,“ tedy jedinců bez jasné skupinové příslušnosti (FBI 2022).

Terorismus v dnešní době zasahuje celý svět. Mezinárodní výměna zpravodajských informací mezi jednotlivými státy již zabránila několika pokusům o provedení teroristického útoku a dalším činnostem souvisejícím s terorismem, např. zajištění logistické podpory. Rostoucí efektivita bezpečnostních systémů nutí teroristy neustále

hledat nové prostředky, metody a cíle svých útoků (BIS 2022).

3.1.1.7 Korupce

Jde o formu nečestného chování, kterého se dopouští fyzické i právnické osoby za účelem získání nezákonných výhod, nebo zneužití moci pro svůj vlastní prospěch. Korupce je komplexní jev, jenž se vyskytuje v různých rozměrech. Může jít pouze o drobné laskavosti mezi malým počtem lidí až po korupci postihující vládu ve velkém měřítku. Některé korupce už jsou tak rozšířené, že jsou součástí každodenní struktury společnosti (Curini 2018). Následky korupce jsou mohutné: může podkopat politickou, ekonomickou a sociální stabilitu a v konečném důsledku ohrozit bezpečnost společnosti jako celku. Korupce vytváří úrodnou půdu pro organizovanou trestnou činnost. Dokonce i pro terorismus, protože zločincům v jejich nezákonném chování napomáhá spoluúčast zkorumpovaných veřejných činitelů (Interpol 2022).

Korupce může mít opravdu mnoho podob. Zahrnuje chování, kdy si státní zaměstnanci berou peníze, nebo vyžadují laskavost výměnou za služby; politici zneužívající veřejné peníze či udělují veřejná pracovní místa a zakázky svým přátelům, sponzorům nebo rodině; firmy uplácí úředníky, aby získaly lukrativní dohody apod. Korupce se může objevit kdekoli – v podnikání, politice, v soudech, médiích i obyčejné občanské společnosti, stejně tak ve všech sektorech od zdravotnictví po školství a sport – a může se týkat kohokoli – politiků, vládních úředníků, podnikatelů, státních zaměstnanců, ale i sportovců a veřejnosti. Korupce se často děje s pomocí profesionálů, jako jsou bankéři, právníci, účetní nebo realitní makléři. Neprůhledné finanční systémy umožňují korupčním schémátům vzkvétat a skrývat své nezákonné bohatství (Transparency international: The global coalition against corruption 2022).

3.1.1.8 Manipulace lidí

Manipulace je z psychologického hlediska ovlivňování druhých ve svůj prospěch. Lidé, kteří manipulují s ostatními, útočí na jejich mentální a emocionální stránky, aby dosáhli toho, čeho chtějí. Manipulátoři, jak se manipulujícím osobám také říká, se snaží využít oběť k získání vlastní moci, kontroly nebo výhody. K tomu využívají několik způsobů, mezi které patří lhaní, popírání, obviňování, stěžování si nebo předstírání nevědomosti či nevinosti. Ať už má manipulace lidí dobré nebo špatné úmysly, pořád je to pokus podkopat racionální myšlení člověka (Brennan 2020).

3.1.1.9 Drogová závislost

Drogová závislost, také nazývána porucha užívání návykových látek, je onemocnění, které postihuje mozek i chování člověka a vede k neschopnosti kontrolovat užívání legálních i nelegálních drog a léků. Za drogy jsou také považovány látky jako alkohol, marihuana nebo nikotin. Závislost na drogách může začít experimentálním užíváním v různých sociálních situacích, u opioidů to může nastartovat předepsání léků. Riziko závislosti se liší podle drog, například u léků proti bolesti existuje vyšší pravděpodobnost než u jiných látek. Postupem času má člověk čím dál větší potřebu užívat drogy, aby se cítil dobře a je stále obtížnější se bez nich obejít. Pokusy přestat s drogami mohou způsobit tzv. abstinční příznaky, kdy se člověk cítí fyzicky špatně. Pro překonání drogové závislosti je tak většinou využívána pomoc od jiných, ať už od rodiny, přátel, podpůrných skupin nebo organizovaného léčebného programu (Mayo Clinic 2017).

Tělo i mozek jednotlivce jsou jiné, proto všichni reagují na drogy odlišně. Někteří milují pocit, když je vyzkouší poprvé a chtějí stále víc, někomu se to zase ihned zohaví. Ne každý, kdo užívá drogy, se stane závislým, ale to se může změnit u všech v jakémkoli věku. Existují předpoklady, které zvyšují pravděpodobnost stát se závislým: rodinná historie, časté užívání drog, duševní poruchy nebo problémy ve vztazích. Dlouhodobé užívání drog může lidem ublížit v oblasti rozhodování, paměti a schopnosti učit se (Dumain 2021).

Stejně jako u většiny jiných chronických onemocněních, jako jsou cukrovka nebo astma, léčba drogové závislosti obecně není lékem – je však léčitelná a lze ji úspěšně zvládnout. Lidé, kteří se zotavují ze závislosti, budou vystaveni riziku recidivy spoustu let a možná i po celý život. Vzdělávání a osvěta rodičů, učitelů nebo poskytovatelů zdravotní péče jsou klíčové pro pomoc osob porozumět možným rizikům užívání drog (National Institute of Drug Abuse 2018).

3.2.1 Subjekty formující sociální problémy

V poslední podkapitole teoretické části práce autor textu zmiňuje, jaké subjekty mají vliv na šíření sociálních problémů ať už v pozitivním nebo negativním smyslu.

3.2.1.1 Veřejné mínění

Samotný termín veřejné mínění se chápe jako souhrn mnoha jednotlivých názorů na konkrétní téma. Jsou to pohledy lidí na věci, které se jich nějakým způsobem týkají. Vznik veřejného mínění jako významné síly ve společnosti se váže ke konci 17. století, ale velmi důležité už bylo o několik stovek let dříve. Významným milníkem pro důležitost veřejného mínění byly kavárny, jež se v polovině 17. století rozšířily po celé Evropě. Kafeterie se staly oblíbenými místy pro setkávání, kde se dalo podnikat, vyměňovat si informace, číst aktuální zprávy anebo srovnávat sociální postavení lidu. Dalším předpokladem pro vývoj veřejné sféry bylo zvýšení úrovně gramotnosti. Během osmnáctého století vzrostl počet čtenářských klubů a náboženskou literaturu nahradily romány. Zároveň byla v Londýně otevřena první knihovna zpřístupněna veřejnosti (Anderson 2015).

Veřejné mínění nemá vliv pouze v politickém prostředí na volby, ale svou moc prokazuje i v dalších sférách, jako jsou kultura, literatura, umění, móda nebo v marketingu. Kolik lidí si skutečně utvoří vlastní postoj na danou problematiku a jaký typ názoru si udělá, tak to záleží například na bezprostřední situaci, na vlastních znalostech, hodnotách a na dalších okolnostech. Britannica (2021) vyjmenovává několik zásadních faktorů, které ovlivňují veřejné mínění. Jsou to:

- **Prostředí** – nejvýznamnější vliv na veřejné mínění má sociální prostředí. Může jít o rodinu, přátele, sousedy, pracovní prostředí nebo školy. Lidé obvykle upravují své postoje tak, aby zapadaly do sociálních skupin, ve kterých se pohybují.
- **Masová a sociální média** – televize, noviny, rádio, sociální sítě, emaily nebo blogy, to všechno jsou důležité subjekty formující postoje a názory.
- **Zájmové skupiny** – takové skupiny se mohou zabývat politickými, ekonomickými nebo ideologickými otázkami. Lidé o svých názorech dávají vědět prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků a na sociálních sítích.
- **Názoroví vůdci** – z angličtiny opinion leaders hrají velkou roli při popisování populárních problémů a při ovlivňování individuálních názorů na ně. Zejména politické osobnosti mohou z relativně malého problému udělat celostátní téma, pokud se na něj rozhodnou upozorňovat prostřednictvím médií a sociálních sítí.

- **Komplexní vlivy** – psychologické složení každého člověka je jiné, proto je těžké předvídat, jak se veřejné mínění postaví k určitým záležitostem. Lidé mění své postoje, i když se zdá, že už neodpovídají převládajícím okolnostem. Události jako přírodní katastrofy nebo lidské tragédie mohou zvýšit povědomí o základních problémech a vyvolat změny ve veřejném mínění.

3.2.2.1 Masová média

Média poskytují přístup k informacím o sociálních problémech a exportují je pro velký počet lidí po celém světě. Obvyklým sociálním problémem je potom mediální manipulace, ve které se využívá řada souvisejících technik k upřednostnění vlastních zájmů, např. potlačování informací, dezinformace, vytěsnění názorů, donucování skupin lidí, aby neposlouchali určité argumenty, odvedení pozornosti jinam apod. Mediální manipulace se využívá v rámci public relations, propagandy nebo reklamy (Coxall 2013). V současné době existuje spousta moderních metod mediální manipulace skrze masová média. Mezi ně patří:

- **Reklama** – jde o techniky používané za účelem přitahování veřejnosti, aby nějakým způsobem reagovala na to, co je inzerováno. Reklamu si obvykle platí firmy a zahrnuje propagaci produktů a služeb skrze přestávky v televizním vysílání, bannery, webové stránky nebo mobilní aplikace. Ve spoustě státech je reklama nejdůležitějším zdrojem příjmů médií.
- **Public relations** – známé pod zkratkou PR jsou vztahy s veřejností. Jednotlivci nebo firmy využívají různé techniky ke komunikaci s lidmi. Nejde pouze o spojení s klienty, ale také s vlastními zaměstnanci, dodavateli, médii a dalšími subjekty (Evolution Marketing 2022).
- **Aktivismus** – klade důraz na ráznou a přímou akci. Podporuje nebo naopak oponuje jednu stranu ve vybraných kontroverzních záležitostech. Má za úkol ovlivnit nebo změnit sociální názory. Aktivismus často zahajují vlivní jedinci, ale provádí se kolektivním způsobem, např. v rámci veřejných shromáždění, stávek nebo pouličních pochodů.
- **Propaganda** – je to forma komunikace, která se zaměřuje na ovlivňování postoje skupiny lidí k určité problematice tím, že prezentuje argumenty pouze jedné strany. Propagandu nejčastěji vytváří vlády, ale lze za ní považovat i určité typy masové komunikace utvořené jinými mocnými organizacemi. Oproti nestrannému

poskytování informací propaganda předkládá zprávy primárně za účelem ovlivnění populace.

- **Hoax** – pokud média ohlásí falešný příběh, jde o hoax. Jejich společným jmenovatelem je klamat, podvádět a lhát. Příkladem hoaxů mohou být vědecké podfuky, falešná oznámení o bombě nebo obchodní podvody.

3.2.3.1 Internet a sociální sítě

Lidé po celém světě figurují v dnešní době na sociálních sítích, které slouží pro internetovou komunikaci. Stránky jako Facebook, Twitter, Instagram, YouTube nebo LinkedIn umožňují uživatelům konverzovat, sdílet informace, obrázky a videa s početnou skupinou či vytvářet webový obsah. Lajky, komentáře a sdílení jsou pro mnohá sociální média důležitou součástí pro budování vzájemných vazeb s ostatními. Na profesionální úrovni lze sociální sítě využít k rozšíření vlastních znalostí v určité oblasti a spojení se s dalšími profesionály v daném oboru (University of South Florida: University Communications and Marketing 2022).

Sociální sítě ale podobně jako masová média hrají velkou roli v současných společenských problémech. Existuje hned několik negativních dopadů, které sociální média vytvořila ve společnosti. Podle jednoho z předních světových poskytovatelů online školení digitálního marketingu, společnosti Simplilearn (2022), mezi nejčastější patří:

- **Kyberšikana** – zejména děti se stávají častým objektem online šikany. Obtěžování ostatních v digitálním prostoru zahrnuje vyhrožování, pomluvy, zveřejňování osobních údajů nebo sexuální narážky. Kyberšikana může vést k depresím a někdy až k sebevraždám.
- **Hacking** – zranitelnost sociálních médií spočívá také v tom, že je velmi snadné pro hackery neboli počítačové zločince vniknout do informačního systému a případně jej narušit a zneužít. Aby k takovým situacím nedocházelo, je třeba si neustále aktualizovat nastavení ochrany osobních údajů a uzamykat si profily.
- **Závislost** – přílišná starost o sociální média vede k nekontrolovatelnému nutkání být neustále online. Věnování nadměrného času na sociálních sítích je vážný problém, protože to narušuje jiné, velmi důležité oblasti života.
- **Problémy ve vztazích** – sociální média lze využít také k seznamování, což velmi často spěje k podvádění. Pokud je někdo ve vztahu a udržuje kontakt s někým jiným skrze sociální sítě, může to vést k toxickému vztahu nebo dokonce rozvodu.

- **Ovlivnění sociálně-emocionálního spojení** – sociální sítě omezují citové vazby. Kvůli nim je ve zvyku všechno řešit digitálním způsobem a místo toho, aby se lidé pravidelně scházeli, tak si posílají textové zprávy.
- **Nedostatek porozumění** – skutečné pocity si lidé předávají pomocí hlasu a slov. K efektivnímu sdělení je potřeba být fyzicky přítomen vedle druhé osoby. Sociální sítě mohou dát reálnému významu textu zcela jiný rozměr.
- **Snížení schopnosti rychlého myšlení** – s úbytkem reálných konverzací je pohotovost vzácná. Smysl pro užitek, zábavu, přátelství nebo lásku mizí, a to má vliv na lidské duševní zdraví.
- **Rozptýlená mysl** – sociální média jsou impulzivní, nové zprávy a upozornění jsou impulsem k neustálé kontrole chytrého zařízení, což vede k rozptýlení. Lidé kvůli tomu ztrácí čas a ignorují důležitější věci.
- **Lenost** – hodiny strávené na gauči a koukání do telefonu na sociální sítě má za následek několik zdravotních problémů, jako je obezita, stres nebo vysoký krevní tlak. Moderní technologie a sociální média vedou k nárůstu lenosti mezi lidmi kvůli chybějící fyzické aktivitě.
- **Úzkost** – někteří lidé, jenž ke komunikaci využívají sociální média, postrádají empatii a bez mrknutí oka dokáží ublížit druhým. Negativní komentáře a urážky mohou ostatním způsobit pocit úzkosti.
- **Přítomnost pouze fyzická, ne duševní** – trávit čas jeden s druhým je o tom být tady a teď. Pokud se sejdou rodina a přátelé, vzpomínky by se měly tvořit povídáním si o minulosti, přítomnosti a budoucnosti. V dnešní době však lidé raději prochází příspěvky na sociálních sítích, které tak narušují spoustu vztahů.

V moderní době jednadvacátého století je velmi častá také internetová manipulace, kdy v rámci digitálních technologií fungují algoritmy pro komerční, sociální nebo politické účely. Tyto taktiky mohou být používány s výslovným záměrem zmanipulovat veřejné mínění, poškodit obchodní nebo politickou konkurenci, nebo naopak zlepšit vlastní reputaci. Manipulovat lze taky s fotografiemi nebo videi, díky čemuž můžou osoby i produkty vypadat přitažlivěji. Tato forma z počítače vygenerovaných dezinformací přispívá k fake news (Woolley, Howard 2018).

4 Metodologie výzkumu

V této diplomové práci je využita kombinace různých kvalitativních analýz. V první fázi je použita kvalitativní analýza obsahu hudebních textů populární hudby společně s kvalitativní analýzou zahraničních mediálních obsahů.

V rámci kvalitativní analýzy obsahu hudebních textů jsou vybrány písně zahraničních interpretů populární hudby, které poukazují na sociální problémy 21. století. Součástí rozborů jednotlivých textů je také kvalitativní analýza zahraničních mediálních obsahů, jež má za úkol zjistit, proč se interpreti populární hudby pouštějí do řešení různých sociálních problémů. K dosažení tohoto cíle jsou využívány existující rozhovory v magazínech, televizních pořadech anebo příspěvky na sociálních sítích. Zahrnuty v této části kvalitativní analýzy jsou jak názory přímo umělců, kteří o sociálních problémech zpívají, tak jejich spolupracovníků nebo fanoušků.

V druhé fázi analytické části práce je použita kvalitativní metoda sběru dat. Pro tento účel bylo provedeno osm hloubkových rozhovorů s náhodnými fanoušky populární hudby, kteří byli osloveni na sociálních sítích a poté s nimi probíhal online rozhovor na předem rozmyšlené otázky.

Ke splnění cíle této diplomové práce pomůžou kromě již zmíněných kvalitativních analýz i tyto výzkumné otázky:

- 1. Jak se zahraniční interpreti populární hudby staví k otevírání tématu sociálních problémů v 21. století?**
- 2. výzkumná otázka: Jaký je postoj široké veřejnosti na názory zahraničních interpretů populární hudby v případě, kdy otevírají otázky sociálních problémů?**
- 3. výzkumná otázka: Z jakého důvodu mají umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů?**

Kvalitativní výzkum zahrnuje shromažďování a analýzu nečíselných dat, například textu, videa nebo zvuku za účelem pochopení jednotlivých pojmů, názorů a zkušeností. Může být používán k souhrnu hloubkových náhledů na problém. Běžně se používá ve společenských a humanitních vědách čili v sociologii nebo historii. Kvalitativní výzkum se využívá k pochopení toho, jak lidé vnímají svět. Každý z přístupů kvalitativního výzkumu zahrnuje použití jedné nebo více metod sběru dat. Mezi nejběžnější kvalitativní výzkumy patří pozorování, rozhovory jeden na jednoho, kladení otázek a vytváření diskuze mezi skupinou lidí anebo průzkumy, například rozeslání dotazníků s otevřenými otázkami (Bhandari 2022).

Obsahová analýza je kvalitativní studie využívající různé proměnné, kterými mohou být texty z novin a časopisů, webových stránek nebo sociálních sítí, ale také obrázky, audio nebo video. Jedná se o přístup používaný ke třídění a porovnávání různých informací, které jsou následně shrnuty do jednotného užitečného celku. Obsahová analýza se liší od jiných kvalitativních výzkumů tím, že nezískává data přímo od lidí, ale studuje informace, které jsou již zaznamenány v textech, knihách, magazínech, na sociálních sítích nebo v jakýchkoli jiných fyzických či virtuálních formách. Vývoj obsahové analýzy lze datovat do 20. let 20. století, kdy bylo ve Spojených státech amerických analyzováno velké množství dat z hromadných sdělovacích prostředků, jako byly noviny či rádia. Lidé v té době například počítali, kolikrát se kde objevil název určité politické strany. V průběhu let se samozřejmě s příchodem internetu a moderních technologií spoustu věcí změnilo, počítače nyní dokáží shromáždit obrovské množství dat bleskovou rychlostí. Obsahová analýza je i proto jednou z nejoblíbenějších metod kvalitativního výzkumu ve srovnání s jinými. Cílem obsahové analýzy je umět číst mezi řádky a určit odpovědi na otázky, kdy text něco naznačuje a nemusí to být na první pohled zcela jasné (Cloutrack 2022).

Vedení hloubkových rozhovorů je jednou z nejběžnějších metod kvalitativního výzkumu. Jedná se o osobní rozhovor, který probíhá vždy s jedním respondentem. Jde o čistě konverzační metodu, jež nabízí příležitost k získání rozsáhlých myšlenek. Jednou z výhod tohoto kvalitativního výzkumu je možnost dostat přesná data o tom, čemu lidé věří a jaké jsou jejich motivace. Pomocí kladení správných otázek lze nashromáždit smysluplná data. Hloubkové rozhovory lze provádět tváří v tvář nebo přes moderní technologické zařízení (QuestionPro 2022). Pro jednu cílovou skupinu je dobré pracovat s pěti až osmi respondenty. Hloubkový rozhovor má podle Marcinkové (2021) ve spolupráci se zdroji

Hendla (2016) různé formy, nejčastěji je ale rozdělen do těchto tří kategorií:

- **Strukturovaný** – jasně definované a připravené otázky již před začátkem rozhovoru.
- **Polostrukturovaný** – tazající má dopředu provedenou přípravu otázek, nebo alespoň okruhy témat a ví, co chce s respondentem probírat. V průběhu rozhovoru lze přeskokovat podle vlastní potřeby a odpovědí druhé strany.
- **Nestrukturovaný** – dopředu není jasné ani to, jaká témata se s respondentem otevrou. Cílem nestrukturovaného hloubkového rozhovoru je zjistit, kam až sahá vytyčený problém a co všechno do něj podle druhé strany zapadá.

Forma rozhovoru se může drobně lišit podle toho, jestli jsou oba lidé přítomni v jedné místnosti, nebo se setkávají v online prostoru. Oba formáty mají svá pro a proti. Velkou výhodou kvalitativního hloubkového rozhovoru pomocí online technik je možnost dosáhnout velmi širokého spektra respondentů vzhledem k tomu, že zde nehrají žádnou roli vzdálenost ani časové možnosti. Při společném setkání tazajícího s respondentem ale zase nehrozí ztráta internetového připojení nebo selhání technologie. V současnosti existuje hned řada šikovných online nástrojů pro provedení hloubkového rozhovoru, jelikož se svět v době pandemie koronaviru musel rychle naučit novému stylu fungování jak v pracovním, tak v každodenním životě (Marcinková 2021).

5 Empirická část

Empirická část zahrnuje dva hlavní druhy výzkumu. V první fázi je na hudebních textech z 21. století využívána kvalitativní analýza obsahu hudebních textů společně s kvalitativní analýzou zahraničních mediálních obsahů. Ve druhé fázi empirické části jsou provedeny hloubkové rozhovory. V závěru jsou interpretovány výsledky kvalitativních analýz.

5.1 Kvalitativní analýza obsahu hudebních textů a zahraničních mediálních obsahů

V první fázi empirické části je využita kvalitativní analýza obsahu hudebních textů populární hudby v kombinaci s kvalitativní analýzou zahraničních mediálních obsahů. Autor práce rozřadí písně zabývající se sociálními problémy jednadvacátého století do následujících kategorií:

- LGBT tematika
- Deprese a úzkosti, duševní zdraví
- Alkoholová a drogová závislost
- Kriminalita a násilí
- Rasismus
- Šikana
- Potlačování práv žen

Několik textů singlů řeší kombinaci již zmíněných témat a daly by se tedy zařadit do více kategorií, autor proto takové případy uskupí vždy tak, aby v každé byly tři ukázky. Záměrem také je, aby každá analýza obsahu mediálních textů populární hudby nevypadala úplně stejně, proto je někde rozebrána celá píseň od slok až po refrén, jinde je vyňata pouze část textu vztahující se přímo k sociálnímu problému. Analýzu zahraničních mediálních obsahů zahrnují citace z rozhovorů nebo sociálních sítí, ať už samotných interpretů, jejich kolegů z branže či komentáře fanoušků, co řekli k vybranému tracku. Výsledky těchto dvou analýz mají napomoci odpovědět na hlavní výzkumné otázky a splnit cíl této diplomové práce.

5.1.1 LGBT tematika

Taylor Swift – You Need To Calm Down

Ještě, než Taylor Swift vypustila singl *You Need To Calm Down* do světa, vytvořila zpěvačka petici prostřednictvím stránky [change.org](https://www.change.org) (2019) k odsouhlasení zákona o rovnosti, kde žádá nejen své fanoušky, ale i politiky, aby podpořili její kampaň. Na webu se mimo jiné píše: *„Nedostatečná ochrana občanů naší země zajišťuje, že LGBT lidé musí žít ve strachu, protože jejich životy můžou obrátit vzhůru nohama zaměstnavatelé nebo pronajímatelé, kteří jsou homofobní. Skutečnost, že jsou z právního hlediska někteří lidé zcela chráněni, takže mohou dávat svoji nenávist najevo, je zcela nechutná a nepřijatelná. Ukažme svou hrdost tím, že budeme požadovat, aby naše zákony skutečně zacházely se všemi našimi občany stejně.“*

Pro americkou zpěvačku to bylo tenkrát poprvé, kdy se vyjádřila k LGBT komunitě. Proč k tomu došlo? *„Možná rok nebo dva zpátky jsme s Todrickem (Todrick Hall, jeden z nejlepších kamarádů Taylor Swift, pozn.) seděli v autě a on se mě najednou zeptal: Co bys dělala, kdyby byl tvůj syn gay? Ta skutečnost, že se mě musel zeptat... Šokovalo mě to a uvědomila jsem si, že jsem svůj postoj nikdy nevyjádřila dostatečně jasně nebo nahlas. Kdyby byl můj syn gay, tak by byl gay, nerozuměla jsem jeho otázce. Ale pokud nad tím přemýšlel Todrick, nedokážu si představit, co by si mohli myslet moji fanoušci z LGBT komunity. Bylo trochu zničující uvědomit si, že jsem to veřejnosti nedala dostatečně najevo“* (Aguirre 2019).

Písnička *You Need To Calm Down* se zmiňuje o LGBT komunitě zejména od druhé sloky. Taylor Swift má ráda ve svých textech skryté významy, což potvrdila i v tomto hitu. Ve verši *„Why are you mad when you could be GLAAD?“* což v překladu zní *„Proč jsi naštvaný, když bys mohl být vděčný?“* zpěvačka do slovesa *vděčný* záměrně zakomponovala jedno písmeno „a“ navíc odkazující na americkou nevládní organizaci pro monitorování médií, která byla založena na protest proti pomlouvačnému informování webů o gayích a lesbách.

V dalších verších mluví Taylor Swift o Gay Pride, což jsou průvody konané po celém světě oslavující LGBT komunitu. Ve videoklipu je přidán kontrast s tím (protestanti s hanlivými cedulemi), že i v dnešní době existuje spousta lidí, kteří s homosexuály mají problém. Singl se tak stal velmi populární mezi zdejší komunitou, na YouTube (2019) videoklip k 30. dubnu 2023 zhlédlo přes 300 milionů diváků.

Ukázka části textu:

Proč jsi naštvaný, když bys mohl být vděčný?

Slunce v ulicích na průvodu,

ale ty bys raději žil v temných dobách.

Jen vyráběl tu ceduli, muselo to zabrat celou noc.

Prostě se musíš zamyslet nad několika věcmi a zkusit znovu nastolit mír,

začít kontrolovat svoji potřebu křičet na lidi, které nesnášíš,

protože nenávist ještě nikoho neudělala méně gay.

Takže, oh-oh, oh-oh, oh-oh, oh-oh, oh-oh.

Musíš se uklidnit, jsi moc hlasitý!

A já jsem prostě jako oh-oh, oh-oh, oh-oh, oh-oh, oh-oh.

Musíš přestat, můžeš prostě nešlapat na jeho šaty?

Musíš se uklidnit!

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2019), vlastní

Lady Gaga – Born This Way

Lady Gaga je jednou z největších hudebních ikon LGBT komunity v tomto století. Už více než dekádu si tato americká zpěvačka dává za úkol propagovat gay scénu, jak to jen jde, což přiznala pro magazín Out. „*Když jsem začínala v mainstreamu, byli to gayové, kteří mě pozvedli. Zavázala jsem se jim, oni se zavázali mně, a právě díky této komunitě jsem dnes tam, kde jsem. Já jsem gay, moje hudba je gay, moje show je gay a já to miluji, že je vše gay. Velice chci vnést gay kulturu do hlavního proudu*“ (Stein, Michelson 2009).

Populární zpěvačka v rámci LGBT komunity si vysloužila titul Gay ikona hned v několika případech. V rozhovoru s Barbarou Walters v roce 2009 sama přiznala, že je bisexuálka a její píseň Poker Face byla o jiné ženě. V roce 2011 založila nadaci Born This Way, která pomohla již tisícům LGBT dětí a dospívajícím proti šikaně. Během svého neskutečně úspěšného plesu Born This Way chtěla mít jistotu, že se každý cítí být milován, a tak otevřela Born Brave autobus jako prostor pro diskuzi o sociálních problémech, jako jsou šikana nebo duševní zdraví (Harrison 2017).

Rodačka z New Yorku toho dělá pro LGBT komunitu víc než dost, a proto je v této kultuře tolik milována. Jedním z nejdůležitějších songů prozatímní kariéry Lady Gaga je právě track s názvem Born This Way, který odkazuje na to, že je jedno, kdo koho miluje, protože takhle se každý narodil a je jedno, jaký je člověk, protože Bůh miluje všechny stejně. Zpěvačka se v první sloce a v refrénu kromě gay tematiky zaobírá také sebezpřijetím.

Když jsem byla malá, moje máma mi řekla:

„Všichni se rodíme jako superstar.“

*Natočila mi vlasy a namalovala mě rtěnkou,
před zrcadlem v jejím pokoji.*

*„Není špatné milovat se taková, jaká jsi,“
řekla, „protože On tě stvořil dokonale, zlato.“*

*„Tak hlavu vzhůru, holka, ty dojdeš daleko,
poslouchej, když ti tohle říkám!“*

*Jsem krásná svým způsobem,
protože Bůh nedělá žádné chyby.*

*Jsem na správné cestě, bejby,
takhle jsem se narodila.*

*Neschovávej se za výčitkami,
prostě miluj sám sebe a jsi připravený.*

*Jsem na správné cestě, bejby,
takhle jsem se narodila.*

Druhá sloka už je přímo věnována zejména LGBT lidem. Zpěvačka všem lesbám, gayům, bisexuálům a transgenderům vzkazuje, aby se sebou nenechali v žádném případě zametat a byli sami sebou.

Nenech sebou zametat, prostě buď královnou!

Nenech sebou zametat, prostě buď královnou!

Nenech sebou zametat, prostě buď královnou!

*Dávej na sebe pozor a miluj své přátele,
dítě ulice, raduj se z pravdy.*

*V nejistém náboženství,
musím být sama sebou, respektujte moje mládí.*

*Odlišný milenec není hřích,
věř v J-E-H-O (hey hey hey).
Miluju svůj život, miluju tenhle song
a mého drahého, jo (láska potřebuje víru).*

V poslední sloce před závěrečným, opakujícím se refrémem, Lady Gaga připomíná, že je jedno, jaké jsou lidé orientace nebo rasy – všichni jsou si rovni, nikdo by se neměl bát vystoupit z davu kvůli tomu, jestli je v něčem jiný než ostatní, a to by se mělo každý den oslavovat.

Nenech sebou zametat, prostě buď královnou.

*Ať už jsi zlomený nebo nesmrtelný,
jsi černý, bílý, míšenec, potomek Choly,
jsi Libanonec, orientálec.*

*Ať už je život jakkoli ztížený,
kašli na vyděděnectví, šikanu a dobírání.*

*Oslavuj a miluj dnes sám sebe,
protože bejby, takhle ses narodil.*

*Je jedno, jestli jsi gay, heterosexuál nebo bisexuál,
lesba nebo transsexuál.*

Jsem na správné cestě, zlato.

Narodila jsem se, abych přežila.

Nezáleží, jestli jsi černý, bílý nebo míšenec,

Chola nebo z Orientu.

Jsem na správné cestě, zlato.

Narodila jsem se, abych byla statečná.

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2011), vlastní

Macklemore, Ryan Lewis, Mary Lambert – Same Love

Píseň z roku 2012 vypráví o problematice práv LGBT lidí a pochází z vlastního života prvního zpěváka. Na obalu k singlu je totiž fotografie strýce Macklemora spolu s jeho manželem. „Záleželo mi dostat tohle téma do hiphopové komunity, protože to je moje

komunita a vidím, že potlačuje gaye. Homofobie je v hiphopové komunitě stále na denním pořádku. Poslední rok už se to sice hodně zlepšilo, ale dlouhou dobu to byl problém, kterého se nikdo nedotkl“ (HuffPost 2016).

Hned v první sloce Macklemore, vlastním jménem Ben Haggerty, rapuje o tom, že si ve třetí třídě myslel, že je gay, protože byl umělecky nadaný, slušně vychovaný a jeho strýc byl v homosexuálním vztahu s mužem. Byla to jeho matka, kdo ho ujistil, že je heterosexuál.

*Když jsem byl ve třetí třídě,
myslel jsem si, že jsem gay.
Protože jsem uměl kreslit jako můj strýc
a držel jsem to poctivě pro sebe.*

*Řekl jsem to mé mámě se slzami, které tekly po tváři.
Odpovídá „Bene, miloval jsi dívky ještě před školkou.“
Vypadá to tak, jo, vypadá to, že měla pravdu, nebo ne?
Kupa stereotypů v mé hlavě.
Pamatuji si, jak jsem dělal matiku stylem
„Jo, jsem dobrá malá liga.“*

*Představa o tom, co všechno to znamená,
pro ty, co mají rádi stejné pohlaví, mělo charakteristiky.
Pravostranní konzervativci si myslí, že jde o rozhodnutí
a že můžeš být léčen nějakou tou medicinou a náboženstvím.
Stvořeno člověkem, přepojení předběžné dispozice,
hrajíc si na Boha,
ahh nah, tady jsme.
Statečná Amerika,
stále se bojí toho, co nevíme.
A Bůh miluje všechny své děti
a nějak zapomněl.
Ale my parafrázujeme knihu napsanou
před třiceti pěti tisíci lety.*

Ve druhé sloce Macklemore pokračuje ve velmi silném textu. Přemýšlí nad tím, pokud by opravdu byl gay, jestli by ho hiphopová kultura vzala mezi sebe, protože podle ní být

„teplouš“ znamená být něco méně. Rodák z amerického Kentu se trochu dotýká i téma rasismu, protože je to další sociální problém ve společnosti. Macklemore podobně jako Lady Gaga nabádá, aby všichni byli sami sebou a žili svůj život po svém.

*Kdybych byl gay,
mohl bych si myslet, že mě hip hop nenávidí.
Četl jsi nedávné komentáře na YouTube?
„Člověče, to je teplouš.“
Stává se to denně,
otupujeme k tomu, co říkáme.
Naše kultura vznikla z útlaku,
yeah, nemáme k nim souhlas.
Nazýváme se vzájemně teplouši
za klíči nástěnky.
Slovo vedené v nenávisti,
přesto to náš styl dál ignoruje,
gay je synonymum k výrazu méně.
Je to ta samá nenávist, která způsobila války z náboženství,
pohlaví a barvy kůže.
Komplex tvého pigmentu,
ten samý boj, co vede lidi k odchodům a usazováním se.
Lidská práva pro každého,
není tu rozdíl.
Žij dál! A buď sám sebou!*

V další části textu Macklemore vyčítá lidem, kteří nemají žádné starosti, že nebojují za stejná práva pro všechny a jsou moc pohodlní. Autor znovu poukazuje na to, že ve světě neexistuje svoboda, dokud si nejsme rovni.

*Když někdo jiný má větší pohodlí,
zůstává bez hlasu radši, než aby bojoval za lidi, kterým ukradli jejich práva.
Možná nejsem stejný, ale to není důležité,
žádná svoboda není, dokud si nejsme rovni.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2012), vlastní

5.1.2 Deprese a úzkosti, duševní zdraví

YUNGBLUD – Kill Somebody

Každý má své slabé chvíle a je naprosto normální občas se cítit mimo. Důležité však je, jak na to člověk reaguje a jestli si případně dokáže i odborně pomoci. YUNGBLUD si ve svém životě prošel temným obdobím, ale díky svému okolí se mu podařilo postavit se mu čelem. Aby se lidé vůbec mohli na YouTube podívat na videoklip k písničce Kill Somebody, musí se nejprve přihlásit ke svému účtu a pak je ještě třeba potvrdit, že se budou dívat na obsah s tématem sebevraždy a sebepoškození (YouTube 2018).

Hudební videoklip ukazuje zakrváceného zpěváka, když se jeho stín v pozadí zastřelí do hlavy. „*Tahle píseň je o docela temném místě, které jsem našel ve své mysli. Ze začátku mě to docela vyděsilo, ale naučil jsem se o tom mluvit. Duševní zdraví je ve společnosti konečně bráno vážně. Tento song mi pomohl na chvíli se osvobodit od jeho tíhy. Chtěl jsem, aby videoklip vizuálně reprezentoval vnitřní pocit úzkosti a deprese z vnějšího vnímání. Bylo to pro mě důležité, protože jsem nechtěl zakrýt poselství, které za písničkou stojí*“ (Murray 2018).

Poslání textu písně je tak zcela jednoznačné, natočený videoklip ke Kill Somebody navíc i vizuálně zobrazuje úzkosti a deprese, kterými zpěvák trpí.

Ukázka části textu

*Dnes se kvůli tobě cejtim nepodstatnej,
překrucuješ moji inteligenci.*

*Jako bych v hlavě neměl nic,
jsem jako kostlivec, nedokážu zavřít oči.*

*Právě teď si připadám jako mimozemšťan,
jsem tak kurevsky nebezpečnej.*

*A tuhle skutečnost překrývají prášky,
nedokážu najít světlo.*

*Všechno, co chci, je někoho zabít,
zabít někoho, zabít někoho, jako jsi ty.*

*Tak pojd', znovu do mě strč,
dojebávej mi hlavu, nech mě umřít,
Prosím!*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2018), vlastní

Demi Lovato – Sober

Demi Lovato je veřejným obhájcem v otázkách duševního zdraví, protože sama s ním svedla hned několik osobních soubojů. Americká zpěvačka a herečka se v průběhu několika let potýkala s bipolární poruchou, bulimií, sebepoškozováním nebo zneužíváním návykových látek. Už v osmnácti letech poprvé podstoupila léčbu (Miller 2021).

V singlu Sober z roku 2018 odhalila svou pravdu, že po šesti letech do všeho spadla znovu. Ještě v létě toho roku byla Lovato převezena do nemocnice poté, co byla doma nalezena po předávkování drogami. *„Vždy jsem byla transparentní, pokud jde o mou cestu se závislostmi. Tahle nemoc není něco, co jen tak časem odezní. Je to něco, co musím i nadále překonávat. Chci poděkovat Bohu, že mě udržuje naživu a zdravou. Svým fanouškům jsem neskonale vděčná za všechnu podporu a lásku. Nyní potřebuji čas na uzdravení. Budu bojovat dál,“* slíbila (BBC 2018).

Bezpochyby jedna z nejosobnějších písní Demi Lovato v podstatě představuje omluvný dopis všem, které podle svých slov znovu zklamala. Ve skladbě Sober konfrontuje všechny své demony, nejen otázku duševního zdraví, ale právě i závislosti na alkoholu a omamných látek, do kterých znovu spadla. V silném příběhu říká, že neví, proč to pokaždé dopadne stejně. Žádá o odpuštění rodiny, své fanoušky nebo svou budoucí lásku o prominutí a slibuje, že znovu vyhledá odbornou pomoc.

Ukázka textu:

*Nemám žádnou omluvu
pro všechna má sbohem.
Zavolej mi, až to skončí,
protože já uvnitř umírám.
Vzbud' mě, až se přestanu třást
a zimmnice zmizí.*

*Zavolej mi, až to skončí
a znovu to budu já.*

*Nevím, nevím, nevím, nevím proč
to pokaždé, pokaždé, pokaždé dělám.
Je to jen, když jsem osamělá,
občas si chci jen někam zalézt
a nechci s tím bojovat.*

*Snažím se, snažím, snažím, snažím,
prostě mě obejmí, jsem osamělá.*

*Mami, mrzí mě, že už nejsem strážlivá,
a tati, prosím, odpusť drinky, které se rozlily.
A vy, kteří jste mě nikdy neopustili,
tímhle už jsme si prošli,
a mrzí mě, že už nejsem strážlivá.*

*Omlouvám se své budoucí lásce,
za muže, který vstal z mé postele.*

*A omlouvám se fanouškům, které jsem ztratila,
kteří mě znovu viděli klopýtnout.
Chci být vaším vzorem,
ale jsem jen člověk.*

*Omlouvám se, že jsem do toho zase spadla,
slíbuj, že vyhledám pomoc.
Tohle jsem neplánovala,
omlouvám se i sobě.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2018), vlastní

Logic, Alessia Cara, Khalid – 1-800-273-8255

Záměrem Logicka a spol. bylo napsat singl, jehož kýženým výsledkem by bylo zabránit sebevraždě. „Podnětem pro tuhle píseň byli samotní fanoušci, kteří za mnou chodili na koncertech a říkali mi, jak inspirativní je pro ně moje hudba a že je prováděla temnými

časy v jejich životech. Víte, předtím jsem nikdy nedělal hudbu pro to, abych inspiroval někoho jiného než sebe. Složil jsem text, abych se sám dostal z temného místa. Bylo mi fuk, kdo to poslouchal. Byl jsem to pouze já, klepající do monitoru svého počítače v ložnici. Byl jsem tam sám“ (Hall 2021).

Výsledkem bylo, že v roce 2017 vydal píseň, která ve svém názvu nese číslo pro síť pro prevenci sebevražd (National Suicide Prevention Lifeline), jež je k dispozici každému, kdo má sebevražedné sklony, protože se třeba nachází v emocionální tísní. „*Vždycky jsem pomáhal lidem nepřímo tím, že jsem pomáhal sám sobě. Nejhlubší to bylo v době, kdy mi fanoušci říkali, že uvažovali o sebevraždě, ale moje hudba jim pomohla zůstat naživu. Když jsem je slyšel, začal jsem si myslet: Sakra, takže já pomáhám všem těm lidem a ani se o to nesnažím, tak co by se stalo, kdybych se do toho skutečně pustil? A tak se zrodil nápad na 1-800-273-8255“ (Hall 2021).*

Podle studie The BMJ (2021), britského vědeckého týdeníku, skladba 1-800-273-8255 už během prvních 34 dnů po vydání zaznamenala téměř sedmiprocentní nárůst telefonování na toto číslo oproti očekávání a zřejmě tím snížila počet sebevražd. Výzkumníci si myslí, že singl zachránil asi 245 lidských životů.

Pokud si člověk chce pustit videoklip na českém YouTube kanále, musí nejprve potvrdit, že se bude dívat na video, které může obsahovat témata jako sebevražda nebo sebepoškození. V rámci českého YouTube (2017) je hned pod videem v přiloženém popisku uvedeno telefonní číslo na Psychiatrickou léčebnu Bohnice – Centrum krizové intervence s výzvou, aby si lidé s někým promluvili, pokud potřebují.

Singl začíná poněkud netradičně refrénem. Logic v této části textu představuje sám sebe jako člověka, který chce skutečně spáchat sebevraždu.

Jsem na tom špatně,

dávám si na čas.

Mám pocit, že blázním,

je to, jako by můj život ani nebyl můj.

Kdo je na tom taky tak?

Nechci být naživu,

dnes chci jen zemřít

a nech mě ti říct proč.

Ve stejném duchu Logic pokračuje i v první sloce. Stále figuruje v roli člověka, který chce spáchat sebevraždu a vyjmenovává k tomu své důvody.

*Všechny ty sračky, o kterých mluvím,
oni si myslí, že to znají.
Modlil jsem se za někoho, kdo by mě zachránil,
není tu nikdo hrdinský a na mém životě ani nezáleží.
Vím to, vím to, vím to, uvnitř mě to bolí, ale nemůžu to ukázat,
nikdy jsem neměl místo, které bych nazýval své.
Nikdy jsem neměl domov,
nikdo mi nevolá: Kde jsi byl? Kde jsi teď? Na co myslíš?
Říká se, že každý život je cenný,
ale nikdo se nestará o ten můj.*

Od druhé sloky už se text přelévá na druhou stranu, kdy Logic společně s Alessiou Cara říkají adresátovi z první sloky, aby zůstal naživu.

*Chci, abys žil,
dnes nemusíš zemřít.
Nemusíš zemřít,
chci, abys žil.
Dnes nemusíš zemřít,
teď mě nech říct ti proč.
Je to ten první nádech poté,
co ses topil pod vodou.
A je to ta lehkost vzduchu,
když tam jsi.
Hrud' na hrud' s tvojí láskou,
je to ta výdrž, i když cesta je dlouhá.
A vidění světla v těch nejtemnějších věcech,
a když se díváš na svůj odraz,
a konečně víš, kdo to je.
Vím, že poděkuješ Bohu, že jsi to udělal,
vím, kde jsi byl, kde jsi, a kam jdeš,
vím, že jsi důvod, proč věřím v život.*

Co by to bylo za den bez malé noci?

Jen se snažím vrhnout trochu světla.

Může to být těžký,

může to být hodně těžký,

ale teď musíš žít.

Máš vše, co můžeš dát.

V poslední sloce zpívají všichni tři interpreti společně, že konečně chtějí žít a vše se obrací na správnou stranu mince.

Konečně chci žít!

Dnes nechci zemřít,

nechci zemřít.

Bolest neboli stejně, to vím,

cesta, po které cestuji, mi připadá osamocená,

ale hýbu se, dokud to mé nohy nevzdají.

A vidím, jak mé slzy roztávají ve sněhu,

ale nechci plakat.

Už nechci nikdy víc plakat,

chci se cítit naživu.

Už ani nechci nikdy víc umřít,

ach nechci, nechci, už víc nechci umřít.

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2017), vlastní

5.1.3 Alkoholová a drogová závislost

Demi Lovato – Skin Of My Teeth

Demi Lovato v této písni dává zapomenout na pop music, které se do té doby nejčastěji věnovala a snaží se dostat do mainstreamu punkovou hudbu. A zatímco v albu *Dancing With The Devil* z roku 2021, prvním od jejího předávkování v roce 2018, se zabývala svou cestou k úplnému se uzdravení ze závislostí, o rok později se k těmto problémům vrátila znovu a ještě silnější. „*Nebylo to pro mě vůbec těžké napsat, jsem zvyklá být otevřená ke svým fanouškům a být zranitelná ve své vlastní hudbě. Co se stalo, to víte,*

vrátila jsem se k léčbě a když jsem vyšla ven, všechny titulky byly typu: Demi opět odchází z léčby! Řekla jsem si: Naserte si, napíšu o tom písničku a ten titulek dám na první řádek. Takže je to o vyprávění mého příběhu. Je to totiž můj příběh a nepotřebuju, aby ho za mě vyprávěl někdo jiný. Myslím si, že tím zároveň vznikla hymna pro lidi, kteří bojují se závislostmi“ (Lipshutz 2022).

V rozhovoru pro The Tonight Show Starring Jimmy Fallon ještě dodala. *„Opravdu jsem si prošla tunou věcí, to není pro veřejnost žádné tajemství. Minulý rok jsem znovu vyšla z léčebny a uvědomila jsem si, že to opravdu chci udělat pro sebe, a ne pro někoho jiného. Nové album chci vyprodukovat to nejlepší možné, aby skutečně reprezentovalo to, kým jsem. Nejlepší způsob, jak ho nahrát, je být střízlivá a čistá“ (Grant 2022).*

Jak už bylo zmíněno v příloženém rozhovoru, píseň Skin Of My Teeth sdílí vlastní pohled Demi Lovato na boje s jejími démony společně s tím, jak na to nahlíží veřejnost. Fráze názvu singlu z angličtiny znamená, že se člověk těžko dostává ze špatné situace. V textu zpěvačka slovním spojením *„skin of my teeth“* zdůrazňuje, jak je těžké zůstat naživu po závislosti na návykových látkách.

Ukázka textu:

*Demi zas opouští odvykačku,
Kdy tahle sračka skončí?
Zní to jako hlas v mé hlavě,
nemůžu uvěřit, že nejsem mrtvá.*

*Jsem stěží naživu,
přežila jsem, ale je těžké dýchat.
Ptám se, proč to neulehčit,
ulehči mi to.*

*Sakra, jen chci být volná,
ale nemůžu být, protože je to zkurvená nemoc.
Jsem naživu, ale stěží.*

*Smrtka mi klepe na dveře,
protože jsem závislá víc a víc.
Nepotřebuju, abys udržoval skóre,
když jsem ta, která je ve válce.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2022), vlastní

Sia – Chandelier

Australská textařka a zpěvačka vždy raději psala skladby pro někoho jiného, než aby je sama zpívala. I tento singl měl původně zaznít z hlasu Rihanny, ale Sia nakonec vycítila, že je jiný než všechny ostatní a musí ho vzít na sebe. Rodačka z Adelaide překonala za svůj život několik překážek, ať už to byly závislosti na alkohol a drogy, bipolární a autoimunitní poruchy či dokonce pokus o sebevraždu. „*Jak se song formuloval, uvědomila jsem si, že je osobní a že jsem k němu připoutána. Moje intuice mi říkala, abych ho nazpívala sama. Cítila jsem, že ho nemůžu dát nikomu jinému. Když jsem se dívala na lustr, napadlo mě, že bych mohla napsat nějakou party hymnu o houpání se na lustru. Nakonec se z toho neúmyslně stala písnička o mých bojích se závislostmi*“ (Zollo 2020).

Žít život naplno bez hranic, chodit na party, dělat věci mimo vlastní komfortní zónu a užívat si každý den. Singl Chandelier se v českém znění nazývá Lustr. A stejně jako se lustr hýbe ve vzduchu, tak i text této písničky v podání Sii má povznášející pocit. Je v něm cítit dvojsmysl, například ve frázi „*budu žít, jako by neexistoval zítřek*.“ Může to být myšleno tak, že je třeba si užívat všechny dny naplno, ale pokud se to vztáhne na australskou zpěvačku, která v minulosti přiznala závislost na alkoholu, tak to lze chápat i z pohledu otravy alkoholem.

Už začátek textu „*party holky se nezraní, nic necítím, kdy už se poučím?*“ naznačuje, že se nejedná o veselou píseň, jak se na první pohled může zdát. V dalších částech singlu je možné slyšet například ještě tyto fráze ve spojitosti s alkoholismem.

*Budu se houpat na lustru, na lustru,
budu žít, jako by neexistoval zítřek.
Nepodívám se dolů, neotevřu oči,
budu doplňovat sklenici až do svítání,
protože vydržím jen po dnešní noc.*

*Slunce vysvitlo a já jsem troska,
musím hned vypadnout.
Musím od toho utéct,
přichází stud, přichází stud.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2014), vlastní

Ed Sheeran – The A Team

Tato skladba je skutečným příběhem, kdy se Ed Sheeran po charitativním koncertě probíhajícím v útulku pro bezdomovce setkal s těmito lidmi a poslouchal jejich příběhy. Jeho rozhovor s dívkou jménem Angel, drogově závislé prostitutky žijící na ulici, ho inspiroval k napsání této písně. Anglický zpěvák v rozhovoru pro Q magazín řekl: „*Text je o podobné situaci, ne úplně na základě slečny, protože jsem se nechtěl vrtat v soukromí někoho jiného. Poté, co se singl dostal do žebříčků hitparád, dostal jsem spoustu zpráv od rodičů, že se něco podobného stalo jejich dcerám. Když jsem to psal, nikdy by mě nenapadlo, že se písnička spojí s tolika lidmi. Ale je skvělé, že se to stalo*“ (Songfacts 2011).

Ukázka textu

*Bílé rty, bledý obličej,
vdechující sněhové vločky.
Spálené plíce, kyselá chuť.
Světlo je pryč, den skončil,
snažíc se zaplatit nájem,
dlouhé noci, cizí muži.
A oni říkají,
ona je ve třídě v A týmu.
Uvězněná ve svém denním snu,
takhle už od osmnácti.
Ale poslední dobou se její tvář zdá,
že pomalu upadá, je strhaná,
drobí se jak pečivo.*

*A oni křičí, nejhorší věci v životě se nám stanou zadarmo,
protože my jsme jen pod vedením a šílíme kvůli pár gramům.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2010), vlastní

5.1.4 Kriminalita a násilí

The Black Eyed Peas – Where’s The Love?

Původně spíše hip hopová skupina, která se po příchodu zpěvačky Fergie zaměřila na prodejnější pop-rapovou scénu, vydala v roce 2003 velice úspěšný singl Where’s The Love s opravdu silným textem, jenž reagoval na teroristické útoky z 9. září 2001 na Světové obchodní centrum v New Yorku.

Hlavním tématem písně je zkoumání toho, proč je ve světě tolik hrubé nenávisti. Tento track by se dal zařadit do více vybraných kategorií sociálních problémů řešených v hudebních textech, protože se zabývá hned několika celosvětovými sociálními problémy – terorismem, gangsterskými zločiny, rasismem, válečnými konflikty nebo nesnášenlivostí a násilí vůči LGBT skupině lidí.

První sloku si vzal na starost zpěvák Will.i.am, ve které jen těžko věří tomu, co se v dnešním světě děje. Okamžitě zmiňuje právě témata jako kriminalita a násilí nebo diskriminaci a vyzývá publikum, aby se nad těmito otázkami zamysleli.

Co se to děje s tímto světem, mamí?

Lidé žijí, jako by neměli žádné mámy.

*Myslím, že celý svět je závislý na drama,
přitahují ho jen věci, které přináší trauma.*

*Za mořem se snažíme zastavit terorismus,
ale tady u nás teroristé stále žijí.*

*V USA, velká CIA, The Bloodz,
,The Crips a Ku-klux-klan.*

*Ale jestli máš rád jen svou vlastní rasu,
pak necháváš prostor pouze pro diskriminaci.*

*A diskriminace plodí pouze nenávist,
a pokud nenávidíš začneš běsnit,*

*šilenství je to, co dáváš najevo.
A to je přesně to, jak hněv funguje a působí,
potřebuješ trochu lásky, abys prozřel.
Musíš si to přebrat v hlavě a popřemýšlet,
nech svou duši tíhnout k lásce.*

Refrén pak zpívá jednohlasně celá skupina, v němž poukazuje na zabíjení lidí a ptá se, kde je láska, což je v překladu i název skladby.

*Lidé zabíjejí, lidé umírají,
děti trpí a vy slyšíte jejich pláč.
Dokážete dělat to, co kážete,
mohli byste nastavit druhou tvář?
Otče, otče, otče pomoz nám,
pošli nějaké řízení shora.
Protože lidé mě nutí ptát se,
kde je láska?*

Ve druhé sloce The Black Eyed Peas (BEP) pokračují ve zdůrazňování na sociální problémy, které celý svět zažívá. Podle kapely je ve světě málo lásky, a naopak existuje mnohem více sporů. Lidé, ale i státy vůči sobě nechovají úctu a kvůli tomu vzniká spousta válečných konfliktů.

*Už to není ono, všechny cesty se změnilly,
nové dny jsou podivné, to se svět zbláznil?
Jestli láska a mír jsou tak silní,
tak proč tu jsou kousky lásky, které nikam nepatří?
Národy se bombardují,
chemické plyny plní dětem plíce.
Kvůli pokračujícímu utrpení mladí umírají mladí,
tak se zeptejte sami sebe, je milování vážně silné?
A já se zeptám sám sebe,
co je špatně s tímto světem, ve kterém žijeme.
Lidé to stále vzdávají,
dělají špatná rozhodnutí
Nemyslí na ostatní, nechovají k sobě úctu,*

*zapřou svého bratra.
Války pokračují, ale důvody jsou tajné,
pravda je držena v tajnosti.
Zametena pod kobercem
Pokud se nikdy nedozvíš pravdu,
potom nikdy nepoznáš lásku.
Kam se poděla láska? Pověz (já nevím).
Kam se poděla pravda? Pověz (já nevím).
Kde je ta láska?*

Ve třetí sloce BEP řeší, že kořenem všeho zla je chamtivost po penězích. Kvůli sobecké touze jednotlivců, ale i skupin hromadit mnoho peněz se tenhle svět ubírá špatným směrem. Navíc v masových médiích, která ovlivňují veřejné mínění, se to hemží propagandou a lží. Také filmy mají negativní vliv, protože se v dnešních snímcích poukazuje na citlivá témata a děti se pak podle toho chovají.

*Cítím tíhu světa na svých ramenou,
jak stárnu, lidé jsou bezcitnější.
Většina z nás se jen stará o své peníze,
sobectví způsobilo, že jdeme špatným směrem.
Média každou situaci zkreslují,
hlavní kritérium je negativní dojem.
Infikují mladou mysl rychleji než bakterie,
děti se chtějí chovat tak, jak to vidí ve filmech.
Ať už se stalo cokoli s lidskými hodnotami,
ať už se stalo cokoli se spravedlností a rovností,
namísto šíření lásky šíříme nepřátelství.
Nedostatek porozumění nás vede daleko od jednotnosti,
a proto jsem občas zklamaný,
a proto jsem občas na dně.
Není divu, že jsem občas zklamaný,
musím udržet svou víru naživu, než najdeme lásku.
Teď se zeptej sám sebe, kde je láska?*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2003), vlastní

Na závěr písně ještě kapela vyzývá v textu všechny: „*Zpívejte se mnou – jeden svět, jeden svět, máme jen jeden svět a něco s ním není v pořádku.*“ Skupina prostřednictvím tohoto ikonického songu chce lidem ukázat, že člověk musí být více soucitný a nesmí praktikovat diskriminaci nebo osobní předsudky. Podle BEP se lidé nemohou zabývat pouze vyděláváním peněz, místo toho se musí naučit nepřehlížet věci, které jsou skutečně důležité.

V září 2016 The Black Eyed Peas vydali aktualizovanou verzi s novými vokály i černobílým videoklipem, který zaměřuje svou pozornost na teroristické útoky v Evropě, krizi v Sýrii, střelbu Philanda Castileho a Altona Sterlinga nebo vraždu pěti policistů v americkém Dallasu. Do přezpívání „*Where’s The Love?*“ v novém kabátu se zapojilo hned několik celosvětově uznávaných interpretů, například Justin Timberlake, Usher, DJ Khaled, Nicole Scherzinger nebo Jessie J (Eidell 2016).

Kendrick Lamar – Good kid

Americký rapper je známý tím, že se ve své hudbě věnuje různým sociálním problémům ve světě. Řadí se k interpretům, kteří apelují na afroamerickou vzájemnost a dává najevo svou frustraci z rasismu a policejního násilí. Z depresivních nálad je v populární hudbě v posledních letech trend, Spojené státy americké se obalily do smutku a beznaděje, tedy pocitů, jež zdejší hudebníci v minulosti nedávali tolik najevo (Veselý, Hroch 2020).

V tracku Good kid zpívá o svém těžkém vyrůstání v kalifornském městě Compton, kde zažíval šikanu a snažil se odtud utéct pryč. Nechtěl být totiž součástí žádného gangu, ale ani být neustálým terčem psychického i fyzického teroru.

Ukázka textu

Koukni se do těch zdí a uvidíš, jestli mám na výběr.

Chycen uvnitř tvé touhy střílet zbloudilé kulky.

Tretry na mých nohách ti říkají,

že jsem unavený a utíkám pryč.

Zmlátili mě již včera,

vzteky se ve mně hromadí,

nejspíš bude větší než ta budova.

Skočím z té budovy ze střechy

je to bezpečnější než život na ulici.

Ale co mám tedy dělat,

když téma je červené nebo modré?

A chápeš, že v žádném gangu být nechci?

Ale jsem již zvyklý očekávat nějaké problémy

a žít na ulici s určitým postavením.

Stoupli mi na krk a nech si mou krev na svých Nike botách,

nevadí mi to, protože jednoho dne budeš i ty respektovat druhé.

Zdroj českého překladu: vlastní

Madonna – God Control

Tato píseň americké královny popu upozorňuje na násilí se zbraněmi. Hudební videoklip k ní vydaný má více než osm minut a začíná tím, že jsou lidé zastřeleni na tanečním parketu. „*Příběh, který uvidíte, je velmi znepokojivý. Ukazuje názorné scény násilí se zbraněmi. Ale děje se to každý den a musí to přestat,*“ upozorňuje Madonna na začátku klipu. Ten následně vysílá jasné signály, že je s tímto sociálním problémem třeba bojovat. Videoklip končí pláčem zpěvačky se sloganem „*Probudme se*“ (YouTube 2019).

Madonna se k tomuto singlu vyjádřila pro stanici CNN. „*Pochopte, že se to děje, zbraně zabíjejí. Kulka protrhne tvé tělo, srazí tě na podlahu, vykrváčíš a vezme ti život. Chci upozornit na to, že tohle je realita. To mě inspirovalo k tomu, abych využila své umění a platformu k obhajobě změn*“ (France 2019).

Pro magazín People přiznala obrovský strach z tohoto problému hlavně kvůli svým šesti dětem. „*Posílám své děti do školy se stejným strachem, jaký má každá jiná matka v této době. Jako matka cítíte zodpovědnost z všechny děti na světě. Je pro mě opravdu děsivé, že kdysi bezpečné prostory, kde se shromažďujeme, učíme a uctíváme, jsou nyní cíle násilníků se zbraněmi. Nikdo není v bezpečí, takže jako matka samozřejmě cítím úzkost. Toto video jsem natočila, protože chci upozornit na krizi, kterou je třeba řešit. Pro mě je to teď největší problém v Americe a už nevydržím mlčet*“ (Baker, Hanlon 2019).

Název skladby sice uvádí, že svět ztratil „*Boží kontrolu,*“ ale o nábožensky založenou píseň nejde. Naopak je extrémně politická, protože se dotýká násilí se zbraněmi ve Spojených státech amerických.

Ukázka textu

*Všichni znají tu zatracenou pravdu,
náš národ lhal, ztratili jsme úctu.
Když se probudíme, co můžeme dělat?
Nachystat děti, odvézt je do školy,
všichni vědí, že nemají šanci získat slušnou práci, vést normální život.
Když mluví o reformách, je mi do smíchu,
předstírají, že nám pomáhají, je mi do smíchu.
Myslím, že chápu, proč si lidé pořizují zbraně,
myslím, že chápu, proč to všichni vzdáváme.
Každý den slaví malé vítězství,
všude teče krev nevinných.
Říkají, že potřebujeme lásku,
ale my potřebujeme víc než to.*

*Všichni znají tu zatracenou pravdu
Musíme se probudit, probudit, probudit, probudit,*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2019), vlastní

5.1.5 Rasismus

Kendrick Lamar – Alright

Už jeho písně z předchozího alba DAMN na sebe strhávaly pozornost a vyhrávaly jednu prestižnější cenu za druhou. Kendrick Lamar dokázal na úspěchy z minulosti navázat svou skladbou Alright, která se zabývá rasovou nespravedlností a systémových chybách americké policie. Internetem následně začala kolovat videa skandujících demonstrantů, kteří vzteky křičeli úryvky textu právě tohoto singlu. Nyní je z tracku Alright protestní hymna ve spojitosti s hnutím Black Lives Matter (Twitter: @TheHilltopHU 2015).

Pro americký týdeník Variety řekl rapper toto: „Co dělá z písničky hit? To, že za ní stojí nějaká čísla? Je to v počtu přehrání na internetu, v rádiích, nebo se to určuje podle výše tržeb? Nikdo to nedokáže opravdu zdůvodnit. Slyšel jsem stovky, které se staly takzvané úspěšnými, přitom se nikdy nedostaly mimo nějakou komunitu. Alright se stal

pravděpodobně největším hitem na světě kvůli obrovskému počtu lidí, kterých se to dotklo. Možná ho neslyšíte celý den v radiích, ale vidíte ho na ulicích, ve zprávách a v komunitách. Lidé ten song cítí“ (Barker 2017).

Ukázka textu

*Celý můj život musím bojovat, nigga,
celý můj život, já...
Těžké časy, Bože!
Špatné výlety jako: Bože!
Nazareth, jsem v prdeli,
kámo, jsi v prdeli,
ale pokud nás dostal Bůh, pak budeme v pořádku.

Nigga, budeme v pohodě,
nigga, budeme v pohodě.
Budeme v pohodě,
slyšíš mě, cítíš mě? Budeme v pohodě!*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2015), vlastní

Kelly Clarkson – I Had A Dream

Americká pop rocková zpěvačka napsala tuto píseň ve fázi těhotenství spolu se svým producentem poté, co se svými přáteli vyjádřili své zklamání z dnešní společnosti. Záměrem songu je inspirovat její generaci, aby se nebála využít svůj hlas a zapojovala se do důležitých témat kolem sebe. V rozhovoru pro hudební stránku Spin prozradila: „*Když jsem psala tuto písničku, cloumalo se mnou spoustu hormonů. Jednou jsme tak seděli a povídali si s kamarády a všichni jsme se shodli na tom, že bychom od naší generace očekávali víc. Proč pořád mluvíme o tom, jestli je někdo gay, hetero, černý nebo bílý? Koho to zajímá? Měli bychom mít stejná práva pro každého, bez ohledu na to, jak vypadáme a kdo se nám líbí. Nechápu, proč neustále bojujeme s těmito základními a hloupými problémy. Vadí mi to“ (Songfacts 2015).*

Přesně o tom je celý song, který by mohl opět spadat kromě rasismu i do dalších kategorií. V refrénu Kelly Clarkson zpívá, že měla sen o lepší generaci, která neřeší pořád stejné věci, a to, jaký kdo je a jak kdo vypadá.

Ukázka textu

*Měla jsem sen: rodili jsme se po generace,
které mají být drženy.
Jízda na ohni beze slov,
místo zbytečností, které rozmazávají.
Řádky, ve kterých se říká, za co bojujeme,
výrazy, které přežívají dál, i když odejdu s písní,
kvůli které jdeme tam, kam jdeme.
Měla jsem sen*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2015), vlastní

Emeli Sandé – Mountains

Rodiče skotské R&B zpěvačky a skladatelky se v roce 1992 přestěhovali právě do severní části Spojeného království, kde byli vůbec první smíšenou rodinou ve vesnici. Emili Sandé touto písní vzdává hold právě své matce a otci za to, jak se vypořádali s rasistickými útoky tamního obyvatelstva. Časopisu o populární hudbě s názvem Q citovala: „*Pamatuji si, jakými problémy museli moji rodiče projít, abychom dostali příležitost. Můj táta je ze Zambie a moje máma z Cumbrie. Byli vůbec prvními lidmi v jejich rodinách, kteří šli na univerzitu, navzdory všem předpokladům. Být smíšeným párem vedlo k tomu, že byli hodně týráni. Některé příběhy, jež mi vyprávěli, jsou hrozné. Tahle písnička je pro ně*“ (Songfacts 2012).

Ukázka textu

*Touto dobou bych nikdy nepracovala,
kdybych tě nemilovala.
Mé ruce jsou vždy rudé od mého spaní na slunci.
Kdybys řekl, že se přestěhujeme někam,
kde jsou méně šílení sousedé,
víš, že bych tam šla,
protože já věřím svému zlatičku.
Držím nám palce, abychom mohli cokoli,
pro štěstí se dotknu dřeva našeho rozbitého stolu.*

*Vím, že je to tvé srdce, které nás zachrání,
když se nikdy nevrátíme, jak nás budou moci obviňovat?*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2012), vlastní

5.1.6 Šikana

Selena Gomez – Who Says

Tato hymna sebepřijetí z roku 2011 přišla v době, kdy se na internetu již zcela běžně objevovala šikana a zahanbování druhých, což jsou pro lidi velmi zranitelná témata. Selena Gomez ve svém songu Who Says upozorňuje právě na to, že šikanátoři se snaží z ostatních udělat méněcenné, ale nemají na to absolutní právo. Píseň je díky svému textu nadčasová, a proto je oblíbená dodnes. K 8. dubnu 2023 měla na YouTube (2011) téměř 370 milionů zhlédnutí.

Americká zpěvačka v rozhovoru pro Ryana Seacresta odhalila, že si Who Says zamilovala na první dobrou. *„Song je určen v zásadě haterům, kteří se vás snaží srazit do kolen. Když jsem to poprvé slyšela, okamžitě jsem měla pocit, že fanoušci tuto písničku v době Facebooku a Twitteru potřebují. V tomto světě je prostě až příliš jednoduché ovlivnit pocity druhých. Tato píseň je skvělým poselstvím. Jak jsem ji slyšela, ihned se mě dotkla“* (Songfacts 2011).

Who Says má pozitivní ohlasy i na webové stránce Lyric Interpretations (2011), kde uživatelé komentují, co se právě hudební interpreti snaží ve svých tvorbách vzkázat ostatním. Jedním z nejlépe hodnocených komentářů je tento: *„Takovéto písničky se mě dotýkají, protože mají velký význam. Říká, že bychom neměli poslouchat, co o nás říkají ostatní. Nikdo nám nemůže říct nic špatného o tom, co děláme, nebo kdo jsme. Neměli bychom dovolit, aby nás ostatní změnili, protože jsme dokonalí takoví, jací jsme. Je to také o naší vnitřní kráse – měli bychom být prostě sami sebou, místo abychom se snažili být někým lepším. Nikdo nám nemůže říct, že nemůžeme být dokonalí, nebo dosáhnout lepších věcí v životě. Že nejsme nejlepší, nestojíme za to, nejsme krásní, nemáme hvězdný potenciál. Neměli bychom poslouchat ty násilníky...“*

Sama zpěvačka i šest let po vydání singlu přiznala, že je to stále její nejoblíbenější song z vlastního repertoáru. I když ne vždycky věděla, o čem zpívá, když ještě jako dítě začala

svou hudební kariéru, právě s Who Says měla jasno. „Jsem k vám vždy upřímná. Myslím, že na začátku jsem ve svých patnácti letech nevěděla, o čem budu mluvit. Neměla jsem dost zkušeností, abych pochopila, jaký význam nebo váhu budou mít slova, která jsem zpívala. Jedna z mých nejoblíbenějších písní, kterou jsem kdy nahrála, je Who Says. Kvůli tomu poselství jsem cítila, že to je to, co chci dát svým fanouškům“ (Brammer 2017).

Ukázka textu

Znejistil jsi mě,
řekl jsi, že nejsem dost dobrá.
Ale kdo jsi, že soudíš,
když sám jsi ještě neopracovaný diamant,
Jsem si jistá, že máš nějaké věci,
které bys na sobě rád změnil.
Ale když přijde řeč na mě,
nechtěla bych být někým jiným.

Kdo říká,
kdo říká, že nejsi perfektní?
Kdo říká, že za to nestojíš?
Kdo říká, že jsi jediný, koho to bolí?
Věř mi, toto je cena krásy,
kdo říká, že nejsi hezká,
kdo říká, že nejsi krásná,
kdo říká?

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2011), vlastní

Jessie J – Who's Laughing Now

Britská zpěvačka Jessie J přiznala, že jako malá byla obětí šikany. „Hudba je hlavně o tom mít vliv na změnu a umět se zasmát sami sobě. Myslím si, že tahle písnička vypráví příběh, který prošlo mnoho lidí. Doufám, že zvýší povědomí o vážném problému šikany. Sama jsem byla ve škole šikanována. Teď už to může být docela vtipné, ale v té době to bylo strašné. Děti ve škole mě přezdívaly Vetřelec a házely po mně kameny“ (Lee 2011).

A právě tomuto sociálnímu problému se věnuje v písni s názvem do českého překladu „*Kdo se směje teď*“. Jessie J v této skladbě dává jasně najevo, jak je hrdá na své úspěchy v hudebním průmyslu a vysmívá se lidem z mládí, kteří pohybovali o tom, že by mohla být někdy úspěšná.

Ukázka textu

Mami, oni mi nadávají, nenechají mě si hrát.

Utíkám domů, sedím a brečím téměř každý den.

„Hej, Jessico, vypadáš jako mimozemšťan,

se zelenou pleť se nehodíš na toto hřiště.“

Tahali mě za vlasy, odtahovali mi židli,

nechala jsem to a předstírala, že mě to nezajímá.

„Hej, Jessico, jsi tak směšná,

máš zuby jako Bugs Bunny.“

Oh, takže ty si myslíš, že mě teď znáš.

Zapomněl jsi, jak jsem se kvůli tobě cítila,

když jsi mě srážel.

Ale děkuji ti za bolest,

způsobila, že jsem povýšila svou hru

a stále stoupám, stále stoupám. Jo!

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2011), vlastní

Katy Perry – Swish Swish

Videoklip k tomuto singlu se celý odehrává v basketbalovém prostředí, kde proti sobě nastupují na první pohled dva velice nevyrovnané týmy. Hudební klip by se dal nazvat i krátkometrážním snímkem, jelikož má téměř sedm minut, což u videí k písním není úplně obvyklé. Celý příběh začíná sedící Katy Perry na pyramidě složené z basketbalových míčů, kdy jedním z nich trefí uklízeče, kterému se vysměje divák v publikum. Do toho zní text, který v překladu znamená: „*Vědí, o co jde, ale přitom nevědí, o co jde. Jen tak si vykračují, co to má sakra být?!*“ (YouTube 2017).

I z dalších záběrů v klipu je patrné, že se zde řeší šikana – bučící tribuny na slabší mužstvo, trenérka žádající o pomoc, škrcení ze strany protihráčů apod. „*Myslím, že je to skvělá*

hymna, kterou si lidé poslechnou kdykoli, kdy se je někdo snaží držet při zemi nebo šikanovat. Text je osvobozením od všeho negativního, co nikomu nemá právo sloužit,“ řekla Katy Perry v rozhovoru pro The Tonight Show Starring Jimmy Fallon (2017).

Ukázka textu

*Šup, šup, děvko,
další míč v koši.
Tomuhle se nikdy nevyrovnáš,
další leží v rakvi.

Hraješ unaveně,
měla bys jít do důchodu.
Jsi asi tak roztomilá jako
starý kupon s vypršelou platností.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2017), vlastní

5.1.7 Potlačování práv žen

Halsey – Nightmare

Ve velkém rozhovoru pro americký časopis Rolling Stone věnující se populární hudbě se zpěvačka k singlu Nightmare rozpovídala následovně: *„Je to velmi upřímná písnička odrážející bezprostřední události v mém životě. Napsala jsem ji na základě vlastních zkušeností. Odmalička, když jsem nespolečně pracovala, tak to bylo jako: Ta holka je zasraná noční můra! Říkala jsem si: Proč? Protože s tebou nepůjde na rande? Protože nebude nosit vlasy tak, jak chceš? Protože nebudu mlčet, když budete u stolu vést politickou debatu? Jakmile se žena umíněna, otevřená nebo jakýmkoli způsobem nenaplní vaše očekávání, tak je z ní noční můra. Došlo mi, že tato zkušenost není pro mě jako ženu jedinečná. Tahle písnička je pro všechny, které by o tom mohly říct své“* (Levy 2019).

Ukázka textu

*Ochutnala jsem krev a chutná sladce,
podkopli mi pod nohama koberec.
Věřila jsem lžím a věřila jsem mužům,
zhroutil jsem se a zase se dala dohromady.*

*Zírala jsem do zrcadla a rozflákala ho na kusy,
posbírala jsem střepy a zvedla dýku.*

*Štípala jsem se do kůže a přála si,
abych mohla některé části odstříhnout nůžkami.*

„No tak, mladá dámo, usměj se na nás.“

Ne, nemám důvod se usmívat.

Nemám se pro koho usmívat.

*Už nějakou dobu čekám na chvíli,
kdy řeknu, že ti nedlužím jedinou věc.*

*Ne, nebudu se usmívat, ale ukážu ti zuby
a nechám tě mluvit, když mě necháš dýchat.*

*Byla jsem zdvořilá, ale nenechám chytit mrtvá,
nechat muže, aby mi říkali, co bych měla dělat ve své posteli.*

*Někdo jako já by mohl být skutečnou noční můrou,
jsem si toho dokonale vědoma.*

*Ale radši budu skutečnou noční můrou,
než abych zemřela bez povšimnutí, jo.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2019), vlastní

Miley Cyrus – Mother's Daughter

Miley Cyrus do svého klipu obsadila ženy všech tvarů a velikostí, aby ukázala, že každá z nich je krásná a nemusí přitom splňovat takzvané ideály společnosti. „*Videoklip má široké poselství. Je určené pro ženy, které bojují za svou svobodu, ale zároveň fyzicky ubližují svému tělu, jen aby dosáhli cíle. Obrázky kojení, císařských řezů nebo menstruačních vložek, to všechno je ve společnosti tabu, ale měli bychom na to poukázat,*“ řekl v rozhovoru pro Ashley Lee (2019) režisér videoklipu Alexandre Moors.

Celá píseň má punkrockový nádech. Miley Cyrus je ve videoklipu oblečena do krvavě červeného oblečku z latexu, jenž má pozoruhodný detail – vagínu vyzdobenou drahokamy. „*Ve skutečnosti to představuje brnění nebo bojový oblek. Když se muž ve videu chytne za rozkrok, nikdo by se o tom ani nezmínil, protože to není nic neočekávaného, a žena by se měla stydět za vyjádření své sexuality? To je jen další součást sdělení, které je ve*

videoklipu,“ dodal Moors pro Ashley Lee (2019).

Ukázka textu

*Nezahrávej si s mojí svobodou,
pro něco jsem si přišla.
Jsem odporná, jsem zlá,
asi je něco ve vodě, nebo je to tím,
že jsem dcera své mámy.
Tak ustup, ustup, ustup, ustup, chlapče, oh,
ustup, ustup, ustup, ustup, chlapče, oh.
Máma mi vždycky říkala, že to dokážu,
že to dokážu, tak jsem to dokázala.
Dala jsem do toho svoje záda i srdce,
takže jsem to zvládla, jo, zvládla jsem to.*

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2019), vlastní

Kesha – Rich, White, Straight Man

Další skladba, která by se dala zařadit hned do několika vybraných kategorií sociálních problémů 21. století. Americká textařka a zpěvačka se ve svém singlu, který v překladu zní „*Bohatý, bílý, heterosexuální muž*,“ hněvá na dnešní utlačující společnost.

Píseň je podána v sarkastickém duchu, kdy kromě otázky potlačování žen z hlediska nadřazenosti řeší i diskriminaci LGBT lidí. Kesha nechápe, proč světu vládnu hlavně bohatí, bílí a heterosexuální muži, oproti kterým si ženy vydělávají za stejnou práci mnohem méně než oni. Diví se také tomu, že v některých končinách nemají homosexuální páry stejná práva jako ostatní.

Ukázka textu

*Co kdyby bohatý, bílý, heterosexuální muž
už dál nevládl světu?
(Hahahahahahahahaha)
Pokud jsi z jiné země, pak pojď sem,
nebudeš muset přelézat stěnu (Ano, budeš)!*

*A pokud jsi kluk, který miluje jiného kluka,
budeš mít svatební dort a všechno (Ne v Coloradu)!*

*A pokud jsi žena a děláš svou ženskou práci,
pak bys měla vydělávat stejně peněz jako kluci,
ne jenom dvě třetiny.*

Cha-ching, jdi do prdele (Jdi do prdele)!

Zdroj českého překladu: Karaoke texty (2022), vlastní

5.2 Kvalitativní analýza sběru dat

V rámci kvalitativní analýzy sběru dat byly provedeny online hloubkové rozhovory s fanoušky populární hudby. Autor práce oslovil pro tuto část výzkumu lidi na facebookové stránce *Muzikanti a kapely*, která měla k 30. dubnu 2023 více než 25 tisíc členů. Celkem bylo vybráno osm respondentů, po čtyřech za ženské a mužské pohlaví. Na následujících řádcích bude shrnuto to nejdůležitější, co v rozhovorech pro účel této práce zaznělo.

Jedná se o strukturované hloubkové rozhovory, kdy vedlejší výzkumné otázky byly jasně definované, připravené už před začátkem a pro všechny respondenty zněly stejně. V prvních čtyřech otázkách se autor chce dozvědět, s kým má tu čest se bavit, a proto jsou o něco obecnější než ostatní. Následující dotazy už se vztahují přímo na téma diplomové práce.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?
2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?
3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?
4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.
5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?
6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?
7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?
8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?
9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?
10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?
11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?
12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

5.2.1 Výběr odpovědí na vedlejší výzkumné otázky

Jak už bylo zmíněno, respondentů odpovídalo celkem osm. Na první dotaz, proč lidé poslouchají hudbu a jaký má význam v jejich životě, Michaela B. řekla, že „*člověk díky hudbě několikrát zjistí, že problémy, se kterými se potýká, jsou běžné a není na to sám. Při hudbě navíc prožívá spoustu emocí – například umí výrazně ovlivnit náladu*“ (Příloha 1). Lucie K. prozradila, že se najde v několika hudebních textech. „*Poslouchám hudbu, která mě motivuje, ale zároveň mě některé písničky dokáží uklidnit, když mi není nejlépe. Bez hudby bych si nedokázala svůj život představit. Je tu, když se směju, když mi není dobře, i když se potřebuju namotivovat*“ (Příloha 3). David P. v rozhovoru přiznal: „*Hudba mi pomáhá lépe vyjádřit svoje city. Při poslouchání hudby se dokážu lépe vcítit do situací, nad kterými bych se normálně ani nepozastavil. Dokáže mi zlepšit den, při špatné náladě mi pomáhá dostat ze sebe ven smutek*“ (Příloha 4). Barbora P. zase ráda díky muzice na chvíli utíká z reality. „*Vypnu od všech každodenních a běžných problémů. Když mám sluchátka, můžu se uzavřít do svého světa a ten okolní chaos na chvíli vypustit. Samozřejmě je to pro mě taky zábava a výplň například během dlouhé jízdy*“ (Příloha 5).

V odpovědích na druhou otázku se často objevovaly podobné odpovědi, protože hudbu lze poslouchat téměř na jakémkoli místě. Adrian M. si pouští písničky „*v jakýchkoli situacích, ve kterých to jde. Nejčastěji asi při odpočinku nebo běhání*“ (Příloha 2). David P. „*při jízdě autem, úklidu, vaření, sportování, ale poslouchám ji i ve volném čase jako kulisu*“ (Příloha 4). Aneta T. také téměř vždy. „*Nejvíce při aktivitách, které mě nebaví a nudí, protože se člověk od dané činnosti trochu odpoutá – v práci, při úklidu, při cvičení... Hudba je ale dobrá i k uklidnění, nebo naladění na nějakou další akci, např. před odchodem na party*“ (Příloha 7).

Ve třetí otázce autora diplomové práce zajímaly nejoblíbenější žánry populární hudby. Lucie K. řekla, že „*nemá vyhrazený určitý hudební žánr. Poslechnu si vše, co se mi líbí*“ (Příloha 3). Nejčastěji zmíněné hudební styly ale byly pop, rock a rap.

Ve čtvrté otázce chtěl autor vyjmenovat alespoň nějaké oblíbené zpěvačky, zpěváky nebo kapely populární hudby respondentů. Lucie K. „*stejně jako hudebních žánrů, i oblíbených interpretů má spoustu. Mezi mé nejoblíbenější patří The Weeknd, Ed Sheeran, The Kid Laroi, Maroon 5, Sia, Adele nebo Billie Eilish*“ (Příloha 3). Matěj S. má nejraději tyto hudební umělce: „*Calvin Harris, David Guetta, Martin Garrix, Marshmello nebo Skrillex*“ (Příloha 6). Aneta T. ráda poslouchá: „*Dua Lipa, Ava Max, Miley Cyrus, Ed Sheeran,*

Måneskin, Queen, Imagine Dragons, Ozzy Osbourne, Guns N' Roses“ (Příloha 7). Tomáš M. „*má hodně oblíbených interpretů z různých vod, ale ze všeho nejvíc jsou to asi Alicia Keys, Eminem nebo Prince*“ (Příloha 8).

Pátá otázka už byla jiná než předchozí, autor se s ní postupně dostával přímo k tématu diplomové práce. Zde se chtěl od svých respondentů dozvědět, jestli jim jde v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo jim záleží i na něčem jiném. Lucie K. se „*většinou zaměřuji na hudbu, jak se mi líbí jednotlivý vibe písničky, ale občas se snažím kromě melodie vnímat i její poselství. Pokud se mi líbí všechno dohromady a vzbudí to ve mně nějaké emoce, song si okamžitě přidávám do svého playlistu*“ (Příloha 3). Davidovi P. záleží na stylu i textech. „*Hudba mě musí zaujmout aspoň jednou z těchto věcí*“ (Příloha 4). Barboře P. jde v první řadě o styl hudby, „*ale samozřejmě vnímám i text. Baví mě sledovat také videoklipy, kde člověk objeví víc než jen při poslechu. Primárně si nevolím oblíbenost písniček na základě textu, ale je skvělé, když se umělcům podaří zasáhnout i jinou oblast než jen tu hudební, například pokud upozorňují na aktuální problémy ve společnosti. To třeba zrovna velmi dobře umí rapperi*“ (Příloha 5). Tomášovi M. se „*musí líbit hudba, ale určitě vnímám i texty a sociální přesah*“ (Příloha 8).

Šestá otázka se zaměřila přímo na texty písniček populární hudby, jestli je respondenti vnímají. Drtivá většina se shodla na tom, že alespoň občas text naslouchají. Michaela B. „*podle nálady. Někdy mi stačí jen melodie, ale když člověk poslouchá dané písničky delší dobu, tak se čím dál víc zaměřuje i na jejich texty a tím si ke skladbě vytvoří větší vztah*“ (Příloha 1). David P. se do textů zaposlouchá vždy. „*Nejradši mám, když se s nějakou písničkou můžu ztotožnit*“ (Příloha 4). Pouze Matěj S. prozradil, že „*osobně texty v hudbě nepotřebuji. Spoustu emocí a pocitů se dá člověku předat i bez zpěvu*“ (Příloha 6). Tomáš M. řekl: „*Ano, poslouchám i texty, jelikož umím celkem dobře anglicky. Texty v hudbě jsou určitě důležité, protože pomáhají vcítit se do interpreta. Když je k tomu i chytlavá melodie, tak je to jediné plus*“ (Příloha 8).

Sedmá otázka na respondenty zněla v tom smyslu, jestli si myslí, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace. Zde se všichni do jednoho shodli na pozitivní odpovědi. David P. řekl, že to „*vidíme teď i v rámci marketingu, kdy různé firmy používají jednoduché, zato však chytlavé texty a melodie, díky kterým se dostávají potenciálním zákazníkům do povědomí. Nedivil bych se, kdyby někdo použil takové taktiky i k volbám anebo jiné propagaci své osoby*“ (Příloha 4). Barbora P. si myslí toto: „*Při*

nějakých slabých chvílích může člověku text pomoci v tom smyslu, že si řekne, že v tom není sám, protože tu samou situaci prožívali i jiní“ (Příloha 5). Aneta T. si je vlivem jistá. „Písnička je obdoba poselství, které interpret předává lidem, jenž ho poslouchají“ (Příloha 7). Tomáš M. vnímá, že „hudebníci mají obrovskou možnost ovlivňovat životy ostatních skrze svou hudbu“ (Příloha 8).

Dokázal přímo respondenty nějakým způsobem ovlivnit text v písničce? Michaela B. přiznává, že už vícekrát. *„Člověka může hudba změnit a více mu otevřít oči. Kolikrát si třeba neuvědomíme, jak jsou některé situace vážné a vypadají jinak, než by se na první pohled zdálo“ (Příloha 1). Podobně na tom je i Lucie K. „Několikrát jsem se zamýšlela nad tím, když jsem se zaměřila na text a bylo v něm něco, co se stalo v mém životě, tak jsem přemýšlela, proč jsem to tehdy neudělala jinak a lépe. Kvůli tomu jsem se pak trápila, jelikož mě napadalo, že všechno mohlo být jinak“ (Příloha 3). David P. uvedl i příklad: „V poslední době to byla písnička od Eminema – Darkness, která poukazuje na problémy zbraní a jejich regulace v USA“ (Příloha 4). Tomáš M. na tento dotaz pravil: „Zažil anebo zažívám mnoho věcí, o kterých umělci zpívají, takže ano v tom smyslu, že se nad tím zamýšlím“ (Příloha 8).*

Devátá otázka šla ještě více do hloubky a byla položena tak, jestli podle názorů respondentů mají umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století. I na tento dotaz se odpovědi shodovaly. Adrian M. si myslí, že *„určitě mají velký vliv, protože jsou to známé osobnosti, ke kterým vzhlíží jejich fanoušci, ať už to jsou děti nebo starší lidé. Hodně ale záleží na samotném interpretovi, co ho zajímá a jak se k jednotlivým problémům staví. Třeba se do některých nechce vůbec plést“ (Příloha 2). Lucie K. si je jistá. „Samozřejmě, že ano, protože jim věří a jejich názor pak pokládají za ten správný. Hudba v tomhle ohledu podle mě může mít i větší dopad než mluvené slovo, jelikož projev si v autě, doma při úklidu a při podobných činnostech jen tak někdo nepustí. Publikum pak dokáže smýšlet podobným směrem jako interpreti, protože k nim vzhlíží“ (Příloha 3). Matěj S. tvrdí, že „jsou to influenceri jako všichni jiní. Jakmile se jejich fanoušci dokáží ztotožnit s jejich hudbou, tak mají často i podobné názory“ (Příloha 6). Tomáš M. potom prozradil: „Podle mě mají obrovský vliv na smýšlení publika. Někteří lidé se nechávají ovlivnit i jinými zdroji jako třeba zprávami z televize a různých novin a jiní zas poslouchají hudbu, která jim pomáhá vytvořit si názor na to nebo ono“ (Příloha 8).*

Autora diplomové práce také zajímalo, jestli tázaným vadí, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě. Také v tomto ohledu mají vybraní fanoušci populární hudby jasno. „*Ne, naopak to považuji za pozitivní věc právě díky tomu vlivu, jaký mají. Když toho pak využívají dobrým směrem, je to skvělé*“ (Michaela B., Příloha 1). Adrian M. říká, že „*pokud chce ukázat pravou tvář, tak mi to nevadí, protože vím, že ten a ten má takovou a takovou minulost, která ho pravděpodobně ovlivnila ve své tvorbě. Zkrátka mi jde o to, aby v textech nelhal a nehráli si na něco, co nejsou. Protože nakonec pravda vyjde vždy najevo a pokud lže, tak automaticky ztrácí sympatie a relevanci*“ (Příloha 2). Matěj S. si myslí, že je to naopak „*povinnost každého vlivného člověka upozorňovat na sociální problémy, které mu jsou jakkoli blízké. Nejhorší, co může být, je si pouze užívat slávu a snažit se být naprosto bez vlastního názoru k určitým sociálním problémům*“ (Příloha 6). Anetě T. to „*naprosto nevadí, je dobře, že se to děje. Hudba je svoboda vyjádření slova. Jen se interpret musí zamyslet nad tím, aby to nebylo nemorální*“ (Příloha 7).

Jelikož jsou v dnešní době velice rozšířené sociální sítě, tak se autor diplomové práce zeptal v předposlední otázce, jestli respondenti sledují výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních médiích, případně v novinách, televizi a podobně. Michaela B. ano, protože „*je pro mě důležité, jak se chovají a jak se snaží ovlivňovat ostatní*“ (Příloha 1). Podobně přemýšlí i Lucie K. „*Pokud mě interpret zaujme, tak jsem ráda za různá videa ze zákulisí z koncertů, natáčení videoklipů a podobně. Působí pak na mě více lidsky a dostupněji svým fanouškům*“ (Příloha 3). Barboru P. „*baví nahlížet do jejich soukromí. Když známé hudební tváře ukazují svůj dům, snídani, psa atd. a navíc jsou na druhé straně světa, tak mi to přijde prostě geniální pozorovat je i během obyčejných věcí*“ (Příloha 5). Tomáš M. na tento dotaz řekl: „*Ano, sleduju své oblíbené interprety i na sociálních sítích a v televizi. Nevidím v tom žádné mínusy, spíš naopak. Díky tomu vím, kdy vychází další album, videoklip nebo merch. Zakázal bych to spíš kontroverzním interpretům, kteří se neštítí ničeho a vyjadřují se špatně k různým tématům*“ (Příloha 8).

V poslední otázce se autor vrátil k dopadům. Konkrétně ho zajímalo, jestli respondenty někdy ovlivnil nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už na sociálních sítích nebo v médiích. Lucii K. „*občas ano, například když někdo sdílel příspěvek o výběru peněz na nějakou charitu, tak jsem poslala peníze*“ (Příloha 3). Davida P. také. „*Vždycky mě dost zasáhnou situace, když nějaký interpret oznámí na svých*

sociálních sítích, že má určité zdravotní problémy, stalo se mu něco v rodině a podobně“ (Příloha 4). Anetu T. „ovlivňují v nákupu nějakých produktů“ (Příloha 7). Tomáše M. „ovlivnilo hodně interpretů svými příspěvky například o životě, jak žít a nenechat si sebrat své sny“ (Příloha 8).

5.3 Interpretace výsledků kvalitativních analýz

V metodologické části této diplomové práce byly položeny tři hlavní výzkumné otázky:

- 1. Jak se zahraniční interpreti populární hudby staví k otevírání tématu sociálních problémů v 21. století?**
- 2. výzkumná otázka: Jaký je postoj široké veřejnosti na názory zahraničních interpretů populární hudby v případě, kdy otevírají otázky sociálních problémů?**
- 3. výzkumná otázka: Z jakého důvodu mají umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů?**

K zodpovězení první výzkumné otázky pomohla kapitola 5.1, kde byla využita kvalitativní analýza obsahu hudebních textů populární hudby v kombinaci s kvalitativní analýzou zahraničních mediálních obsahů. Z této části výzkumu jasně vyplynulo, že se zahraniční interpreti populární hudby zajímají o sociální problémy 21. století, ať už z pohledu diváka, nebo i z vlastních zkušeností, kdy si sami některými potížemi prošli.

V rámci vybraných písní s LGBT tematikou všechny zahraniční hvězdy populární hudby bojují za lepší práva pro tuto sortu lidí. Pro Taylor Swift to bylo v rámci songu *You Need To Calm Down* sice poprvé, co se k diskriminaci leseb, gayů, bisexuálů a transgenderů vyjádřila, ale rovnou s tím odstartovala velice úspěšnou petici k odsouhlasení zákona o rovnosti. To Lady Gaga je mezi LGBT skupinou dlouhodobě brána za ikonu a sama k této problematice má co říct, protože je bisexuálka. Macklemore zase vypráví příběh svého strýce, který je gay a ve svém tracku se zamýšlí nad tím, jestli by ho hudební průmysl přijal vřele mezi sebe, pokud by také byl orientován na stejné pohlaví. Všechny tři písně jsou dodnes velmi úspěšné, protože se otevřeně pozitivně staví k LGBT lidem, což je pořád ve spoustě státech bráno jako ožehavé téma.

V podkapitole deprese a úzkosti, duševní zdraví si vybraní interpreti YUNGLUB a Demi Lovato sami těmito problémy prošli a nebáli se z toho vyzpívat. Obě hudební hvězdy přiznávají, že už několikrát se ve svém životě ocitli na temném místě. Tyto nemoci jsou

velmi vážné, protože neodezní jen tak, a proto na ně upozorňují. Může z nich vzniknout například sklon k sebevraždě, na což se zase zaměřil Logic, Alessia Cara a Khalid v tracku s názvem, který v sobě nese číslo pro síť pro prevenci sebevražd.

Kromě sebevražd může z deprese, úzkostí a celkově duševního zdraví vzejít i alkoholová a drogová závislost, čímž se zabývala další podkapitola. Opět zde bylo poukázáno na problémy samotných autorů textů, kdy si zpěvačky Demi Lovato a Sia pomohly textem ve svých písních svěřit se veřejnosti s tímto trápením. Anglického interpreta Eda Sheerana zase zaujal příběh drogově závislé prostitutky žijící na ulici a na základě toho chtěl své posluchače upozornit na tyto těžké životní překážky.

Podkapitola kriminalita a násilí rozebrala legendární písničku Where's The Love od kapely The Black Eyed Peas, která ve svém textu řeší hned několik sociálních problémů této doby a dala by se zařadit do více rubrik. Americká čtveřice spílá nad tím, proč je na světě tolik nenávisti a nabádá lidi, aby se nad těmito otázkami více zamysleli. Na obrovský problém ukazuje také Madonna v singlu God Control, jenž upozorňuje na násilí se zbraněmi nejen zhudebněným textem, ale i vizuální formou v podobě videoklipu. Pocity z vlastní zkušenosti Kendricka Lamara byly načrtnuty v Good kid, protože se sám pohyboval v násilném prostředí, kterého nechtěl být součástí.

Kendrick Lamar byl zahrnut i do otázky rasismu, kdy se ve svém druhém tracku Alright věnuje nespravedlnosti vůči afroamerickým lidem. Právě tento hit je důkazem, že i píseň může mít obrovský vliv na lidi přemýšlejícími nad aktuálními sociálními problémy, protože se stala hymnou hnutí Black Lives Matter. Ze svého úhlu pohledu řeší ve své tvorbě rasismus i Emeli Sandé, která vzdává hold svým rodičům za to, jak se vypořádali s nenávistí na jejich osoby v dřívějším bydlišti. Kelly Clarkson, jejíž ukázka by také šla zařadit do více vybraných kategorií, skrze song motivuje posluchače, aby se zajímali a nebáli se vyjádřit svůj názor na dění kolem.

Předposlední a poslední kategorie, a tedy šikana a potlačování práv žen, obsahuje ryze dámské obsazení. Jessie J se ve své skladbě Who's Laughing Now svěřuje, že jako školačka byla obětí šikany a jak už název naznačuje, teď se jako úspěšná interpretka může smát ona. V dětství to ale neměla jednoduché, proto chtěla vyslat zprávu do světa skrze hudbu o tomto vážném sociálním problému. Selena Gomez upozorňuje na šikanátory, kteří se snaží z ostatních udělat méněcenné, i když na to nemají žádné právo. Katy Perry pak originálně znázorňuje šikanu hudebním videoklipem v rámci basketbalového zápasu.

U potlačování práv žen všechny interpretky přiznávají vlastní zkušenosti. Halsey v písni Nightmare vadí, jak se k ní muži z hudební branže v minulosti chovali, když nebylo po jejich. Miley Cyrus si do svého videoklipu pozvala spoustu odlišně vypadajících žen, aby ukázala na originalitu všech z nich a nabourala tabu, že ve společnosti existuje tzv. ideál krásy. Kesha se v singlu Rich, White, Straight Man hněvá obecně na potlačování práv v dnešní společnosti. Nepřeje si, aby bohatí, bílí, heterosexuální muži byli bráni ve veřejném prostoru lépe než ženy nebo homosexuálové a vydělávali si za stejnou práci víc než třeba tato skupina obyvatelstva.

Na druhou a třetí výzkumnou otázku odpověděla kapitola 5.2, kde bylo provedeno osm hloubkových rozhovorů s fanoušky zahraniční populární hudby, kteří všichni dostali dvanáct stejných otázek. První polovina dotazů byla určena na seznámení se s respondenty, druhá sada se zaměřovala přímo na zmiňované výzkumné otázky.

V sedmé otázce hloubkových rozhovorů se všichni respondenti shodli, že texty písni populární hudby dokáží ovlivnit různé životní situace. Michaela B. si neodhadovala tipovat, jak moc, protože záleží na povaze každého člověka, ale podle ní mají songy obecně velký zásah (Příloha 1). Adrian M. řekl, že kvalitní texty hudebních interpretů mohou mít vliv na vnímání a rozhodování lidí (Příloha 2). Lucie K. si uvědomovala, že záleží na typu člověka, ale rozhodně se najdou tací, kteří se nechají ovlivnit (Příloha 3). David P. zapojil do své pozitivní odpovědi i marketing, kdy podle něj firmy používají jednoduché, ale chytlavé texty a melodie, díky kterým se dostávají posluchačům do povědomí (Příloha 4). Barbora P. přemýšlela, že při slabých chvílích může člověku text pomoci v tom smyslu, kdy si řekne, že v tom není sám, protože tu samou situaci prožívali i jiní (Příloha 5). Matěj S. měl jasno – hudba má velký vliv na různé situace (Příloha 6). Podle Anety T. je vliv textu v písničce zřejmý, protože je to určitý druh poselství, které interpret předává lidem, jenž ji poslouchají (Příloha 7). Také Tomáš M. vnímal obrovskou možnost interpretů ovlivňovat životy ostatních skrze svou hudbu (Příloha 8).

Osmá otázka se zaměřovala přímo na respondenty, jestli se také někdy nechali ovlivnit textem v písničce. Většina odpovědí byla souhlasných. Michaela B. už vícekrát, protože hudba podle ní může člověka změnit a více mu otevřít oči (Příloha 1). Lucie K. se několikrát zamýšlela nad tím, proč něco neudělala v životě jinak a lépe, právě když slyšela hudební text na nějaké téma. Přiznala, že se kvůli tomu i trápila (Příloha 3). Davida P. v poslední době nejvíce ovlivnila písnička od Eminema s názvem Darkness, která

poukazuje na problémy zbraní a jejich regulace v USA (Příloha 4). Aneta T. řekla, že nejspíše už ano, ale nemohla si vybavit konkrétní situaci (Příloha 7). Tomáš M. zažil anebo zažívá spoustu věcí, o kterých umělci zpívají a následně se nad nimi zamýšlí (Příloha 8).

Devátá otázka se zabývala tím, jestli i samotní interpreti populární hudby, nejenom jejich texty, mají vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století. Podle Michaely B. jsou umělci výrazně oblíbení lidé a jsou respektováni veřejností, proto je ostatní rádi napodobují a chtějí řešit situace i problémy stejně jako oni (Příloha 1). Adrian M. poukázal na jejich výrazný vliv, protože jsou to známé osobnosti, ke kterým vzhlíží jejich fanoušci, ať už to jsou děti nebo starší lidé (Příloha 2). Dle Lucie K. je jejich vliv samozřejmý, protože lidé svým oblíbencům věří a jejich názor pak pokládají za ten správný a myslí si, že hudba v tomhle ohledu může mít i větší dopad než mluvené slovo, jelikož projev si v autě, doma při úklidu a při podobných činnostech jen tak někdo nepustí. Publikum pak dokáže smýšlet podobným směrem jako interpreti, protože k nim vzhlíží (Příloha 3). Také David P. vnímal vliv hudebních umělců za jednoznačný, protože se jedná o osoby, které jsou vzory (Příloha 4). Barbora P. řekla, že interpreti na chytlavou melodii nalákají masy lidí a ti se pak v jejich textech angažují, tím pádem je i ovlivňují a často se ztotožňují s jejich názory (Příloha 5). Matěj S. měl jasno v tom, že hudebníci jsou influenceři jako všichni jiní a jakmile se jejich fanoušci dokáží ztotožnit s jejich hudbou, tak mají často i podobné názory (Příloha 6). Aneta T. tvrdila, že když interpreti v textech vystihnou pocity nebo situace lidí, kteří se tak aktuálně cítí, nebo jsou v dané situaci, rozhodně vliv mají (Příloha 7). I Tomáš M. potvrdil obrovský vliv muzikantů na smýšlení publika. Někteří lidé se podle něj nechávají ovlivnit i jinými zdroji jako třeba zprávami z televize a různými novinami a další zas poslouchají hudbu, která jim pomáhá vytvořit si názor na to nebo ono (Příloha 8).

Nikomu z respondentů nevádí, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě. Michaela B. to naopak považuje za pozitivní věc právě díky vlivu, jaký mají. Když toho pak využívají dobrým směrem, je to podle ní ku prospěchu věci (Příloha 1). Adrian M. řekl, že pokud hudebník chce ukázat pravou tvář, tak mu to nevádí, protože díky své minulosti se nějakým způsobem formoval (Příloha 2). Lucie K. potvrdila, že je to dobře, protože o některých tématech by se mělo ve společnosti mluvit více (Příloha 3). David P. sám takové interprety rád poslouchá, a právě texty s přesahem mají podle něj kolikrát největší dosah (Příloha 4). Barbora P. dala příklad, že místo stěžování si na nějaké

problémy v hospodě se hudebníci vyjadřují způsobem, jaký je jim nejbližší a obvykle tím zasáhnou velkou část publika (Příloha 5). Matěj S. to dokonce cítí jako povinnost každého vlivného člověka upozorňovat na sociální problémy, které mu jsou jakkoli blízké. Podle něj je nejhorší, když si známí interpreti populární hudby pouze chtějí užívat slávu a snaží se být naprosto bez vlastního názoru v postoji k určitým sociálním problémům (Příloha 6). Aneta T. je ráda, že se to děje, protože hudba je svoboda vyjádření slova (Příloha 7). Tomášovi M. to také nevádí, jen by se podle něj hudebníci neměli moc míchat do politiky a měli by být v tomto ohledu nestranní (Příloha 8).

Všichni respondenti sledují své oblíbené interprety populární hudby na sociálních sítích, a to z několika důvodů: chtějí vědět, jak se chovají a jak se snaží ovlivňovat ostatní, jaký vedou osobní život, kdy vyjde jejich nová tvorba a podobně (Příloha 1-8). Spousta z tázaných se také už někdy nechala svým oblíbeným interpretem ovlivnit, ať už ze sociálních sítí nebo z médií. Lucie K. pozitivním způsobem, například když někdo sdílel příspěvek o výběru peněz na charitu, tak poslala peníze (Příloha 3). Davida P. vždy hodně zasáhnou situace, kdy nějaký umělec oznámí na svých sociálních sítích, že má určité zdravotní problémy, stalo se mu něco v rodině a podobně (Příloha 4). Anetu T. často nabádají k nákupu různých produktů (Příloha 7). Tomáše M. ovlivnilo spoustu interpretů svými příspěvky například o životě, jak žít a nenechat si sebrat své sny (Příloha 8).

Závěr

Cíle této diplomové práce byly jednoznačně splněny. Z interpretace výsledků kvalitativních analýz lze vyčíst, že světové celebrity z oblasti populární hudby se staví pozitivně k vybraným sociálním problémům 21. století a mají obrovský vliv na názory široké veřejnosti. Populární hudba je obecně dominantním prvkem hudebního průmyslu již několik let a na kulturní dění má dopad různými způsoby.

Zahraniční populární hudba ovlivňuje širokou veřejnost na každém kroku a texty písní mají ohromnou moc. Dokáží lidi utěšit, uklidnit, že v těžkých životních chvílích nejsou a nikdy nebyli sami. Umí inspirovat, ale i vzdělávat. Songy často slouží jako zrcadlo světa a odráží situace, jak k nim dochází. Hudba je umění, které zvládne měnit názory ve společnosti. Má schopnost bořit bariéry, předsudky a spojovat lidi. Populární hudba byla vždy silou sociálních změn.

Ať už je to úmyslné či nikoli, populární hudba nabádá lidi přemýšlet nad různými sociálními problémy. Umí ukázat životní směr, informovat o svých rozhodnutích a pomáhat při utváření identity nejen pomocí textu, ale také díky chytlavému opakujícímu se refrénu a neodolatelným moderním zvukům.

Člověk často přemýšlí nad věcmi, právě když se sám uzavře do svého vlastního světa tak, že má na uších sluchátka a poslouchá svou oblíbenou skladbu. Ta tak dokáže ovlivnit smýšlení jednotlivců stejně dobře jako masová média. Dokonce i více, protože lidé se rádi ztotožňují se svými vzory, kterými jsou ve velké míře právě zahraniční interpreti populární hudby.

Samotná populární hudba se každým rokem mění a vyvíjí podle trendů ve společnosti, ať už jde o modernější zvuk nebo technologie. Utvářejí se nové hudební žánry, písně se stávají virálními na různých platformách, takže jak rychle přijdou, tak stejně rychle umí upadnout do zapomnění. Ale pokud má singl kvalitní text zabývající se sociálním problémem rezonovaným ve společnosti, tak se dokáže udržet na výsluní velmi dlouho.

Tato diplomová práce se zabývala právě spojením zahraniční populární hudby a sociálními problémy 21. století a skrze teoretickou část, metodologii výzkumu a empirickou část společně se závěrečnou interpretací výsledků kvalitativních analýz dokázala, že hudba je mocný čaroděj a dokáže opravdu divy.

Summary

The objectives of this diploma thesis were clearly met. From the interpretation of the results of qualitative analyses, it can be read that foreign performers of popular music have a positive attitude towards selected social issues of the 21st century and have a huge influence on the opinions of the general public. Popular music has generally been a dominant element of the music industry for several years and has impacted cultural events in various ways.

Foreign popular music affects the general public at every turn, and song lyrics have tremendous power. They can comfort people, reassure them that they are not and have never been alone in difficult moments of their lives. Popular music can inspire, but also educate. Songs often serve as a mirror to the world, reflecting situations as they occur. Music is an art that can change opinions in society. It has the ability to break down barriers, prejudices and bring people together. Popular music has always been a force for social change.

Whether it's intentional or not, popular music encourages people to think about various social issues. Popular music can show the direction of life, inform about decisions and help shape identity not only through the lyrics but also through the catchy repeating chorus and irresistible modern sounds.

A person often thinks about things when it closes himself in his own world by wearing headphones and listening favorite song. It can thus influence the thinking of individuals just as well as the mass media. Even more so, because people like to identify with their role models, which to a large extent are foreign performers of popular music.

Popular music itself changes every year and evolves according to trends in society, whether it's a more modern sound or technology. New genres of music are formed, songs go viral on different platforms, so as quickly as they come, they can fade into oblivion just as quickly. But if the single has a quality text dealing with a social problem resonated in society, it can stay in the limelight for a very long time.

This diploma thesis dealt with the connection of foreign popular music and social issues of the 21st century, and through the theoretical part, research methodology and empirical part, together with the final interpretation of the results of qualitative analyses, it proved that music is a powerful wizard and can really do wonders.

Použitá literatura

ADORNO, Theodor W. *Úvod do sociologie hudby*. Filosofia, 2015. ISBN 978-80-7007-429-9.

ANDERSON, Adam. *An Historical And Chronological Deduction Of The Origin Of Commerce, From The Earliest Accounts*. Arkose Press, 2015. ISBN 978-1345033465.

ARNOLD, Denis. *The New Oxford Companion to Music*. Oxford University Press, 1983. ISBN 978-0193113169.

BAUDRILLARD, Jean. *The Consumer Society: Myths and Structures*. SAGE Publications, 2017. ISBN 9781473982383.

BEER, David. *Popular Culture and New Media: The Politics of Circulation*. Palgrave Macmillan, 2016. ISBN 978-1349444212.

BENNETT, Andy a Jon STRATTON. *Britpop and the English Music Tradition*. Routledge, 2016. ISBN 978-1138262157.

BERRONG, Richard M. *Rabelais and Bakhtin: Popular Culture in Gargantua and Pantagruel*. University of Nebraska Press, 2006. ISBN 978-0803262614.

BIERNACKA-LIGIEŻA, Iлона. *Media and Globalization: Different Cultures, Societies, Political Systems*. UMCS, 2015. ISBN 978-8377847015.

CAMPBELL, Michael. *Popular Music in America: The Beat Goes On*. Cengage Learning, 2018. ISBN 978-1337560375.

COCKRELL, Dale. Nineteenth-century popular music. In: *The Cambridge History of American Music*. Cambridge University Press, 2008, s. 158-185. ISBN 9781139055383.

COXALL, Malcolm. *Human Manipulation: A Handbook*. 2013. ISBN 978-8494085321.

CROTHERS, Lane. *Globalization & American Popular Culture*. Rowman & Littlefield, 2021. ISBN 978-1538142684.

CURINI, Luigi. *Corruption, Ideology, & Populism: The Rise of Valence Political Campaigning*. Palgrave Macmillan, 2018. ISBN 978-3-319-56735-8.

DANESI, Marcel. *Popular Culture: introductory perspectives*. Rowman & Littlefield Publishers, 2018. ISBN 978-1538107430.

EDWARDS, Paul. *How to Rap: The Art and Science of the Hip-Hop MC*. Chicago Review Press, 2009. ISBN 978-1556528163.

FRIEDMAN, Ellen G. a Jennifer D. MARSHALL. *Issues of Gender*. Pearson, 2003. ISBN 978-0321108791.

FRITH, Simon, Will STRAW a John STREET. *The Cambridge Companion to Pop and Rock*. Cambridge University Press, 2001. ISBN 978-0521556606.

GAŽOVÁ, Viera a Zuzana SLUŠNÁ. *Kultúra a rôznorodosť kultúrneho* [online]. Filozofická fakulta Univerzity J. A. Komenského v Bratislave, 2005 [cit. 2022-01-25]. ISBN 80-89197-41-8. Dostupné z: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kkul/Acta13.pdf

GILROY, Paul. *The Black Atlantic: Modernity and Double Consciousness*. Verso Books, 2022. ISBN 9781839766121.

GOLKA, Marian. *Sociologia kultury*. 2013. ISBN 978-8373836525.

GRAFFIN, Greg a Steve OLSON. *Anarchy Evolution: Faith, Science, and Bad Religion in a World Without God*. HarperCollins Publishers, 2011. ISBN 978-0061828515.

GUESS, Teresa J. *The Social Construction of Whiteness: Racism by Intent, Racism by Consequence* [online]. University of Missouri-St. Louis: Critical Sociology, Volume 32, Issue 4, 2006 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.cwu.edu/diversity/sites/cts.cwu.edu.diversity/files/documents/constructingwhiteness.pdf>

HARTONG, Jan Laurens. *Musical Terms Worldwide: A Companion for the Musical Explorer*. Semar Publishers, 2007. ISBN 978-8877780904.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace*. Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

HENRARD, Kristin. *Devising an Adequate System of Minority Protection: Individual Human Rights, Minority Rights and the Right to Self-Determination*. International Studies in Human Rights, Volume: 62, 2021. ISBN 978-90-04-48250-0.

HERMAN, Edward S. a Noam CHOMSKY. *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. New York: Pantheon Books, 2002. ISBN 978-0375714498.

- HORKHEIMER, Max, Theodor W. ADORNO, Gunzelin Schmid NOERR a Edmund CHEOL-MIN, Song. *K-Pop Beyond Asia*. KOCIS, 2016. ISBN 978-89-7375-598-1.
- JEPHCOTT. *Dialectic of Enlightenment: Philosophical Fragments*. Stanford University Press, 2007. ISBN 978-0804736336.
- KEYES, Cheryl L. *Rap Music and Street Consciousness*. University of Illinois Press, 2004. ISBN 978-0252072017.
- KRAJEWSKI, Marek. *Kultury kultury popularnej*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 2005. ISBN 83-232-1255-4.
- LARSON, Thomas E. *History of Rock & Roll*. Kendall Hunt Publishing, 2019. ISBN 978-1524998738.
- LASHUA, Brett, Stephen WAGG, Karl SPRACKLEN a M. Selim YAVUZ. *Sounds and the City*. Volume 2. Palgrave Macmillan, 2019. ISBN 978-3-319-94080-9.
- LAW, Jonathan. *Dictionary of Law*. Oxford University Press, 2022. ISBN 9780192897497.
- MACKENZIE, John M. *Imperialism and Popular Culture*. Manchester University Press, 1987. ISBN 978-0719018688.
- MANUEL, Peter. *Popular Musics of the Non-Western World: An Introductory Survey*. Oxford University Press, 1990. ISBN 978-0195063349.
- MCCORNACK, Steven a Joseph ORTIZ. *Choices & Connections: An Introduction to Communication*. Bedford/St. Martin's, 2019. ISBN 978-1319201166.
- MIDDLETON, Richard a Peter MANUEL. Popular music. *Oxford Music Online: Grove Music Online*. 2015. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.43179>
- MILLS, C. Wright. *The Sociological Imagination: Fortieth Anniversary Edition*. Oxford University Press, 2000. ISBN 978-0195133738.
- NABAIS, Rita a Joana RAIMUNDO. *History of Rock: For Big Fans and Little Punks*. Wren & Rook, 2020. ISBN 978-1526362254.
- NEŠPOR, Zdeněk R. Sociologická encyklopedie. ŠANDEROVÁ, Jadwiga. *Stratifikace sociální*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2017. ISBN 978-80-7330-308-2.

- OLSEN, Kathryn. *Music and Social Change in South Africa: Maskanda Past and Present*. Ethnomusicology Multimedia, 2014. ISBN 978-1439911365.
- PAINE, Thomas. *Rights of Man, Common Sense and Other Political Writings: Oxford World's Classics*. Oxford University Press, 2009. ISBN 978-0199538003.
- RITZER, George. The Blackwell Encyclopedia of Sociology. GRUSKY, David B. *Theories of Stratification and Inequality*. Wiley-Blackwell, 2007. ISBN 978-1405124331.
- ROJAS, Eunice a Lindsay MICHIE. *Sounds of Resistance: The Role of Music in Multicultural Activism*. Praeger, 2013. ISBN 978-0313398056.
- SICKO, Dan a Bill BREWSTER. *Techno Rebels: The Renegades of Electronic Funk*. Wayne State University Press, 2010. ISBN 978-0814334386.
- SOKOŁOWSKI, Marek. Mass culture versus popular culture. *Proceedings "New Dimensions in the Development of Society 2011"*. Jelgava: Latvia University of Agriculture, Faculty of Social Sciences, 2012, s. 8. ISBN 978-9984-48-052-7.
- STOREY, John. *Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction*. Routledge, 2021. ISBN 9780367820602.
- STRINATI, Dominic. *Wprowadzenie do kultury popularnej*. Zysk i S-ka, 2013. ISBN 978-8372988362.
- STRUENING, Karen. *New Family Values: Liberty, Equality, Diversity*. Rowman & Littlefield Publishers, 2002. ISBN 978-0742512306.
- VESELÝ, Karel a Miloš HROCH. *Všechny kočky jsou šedé: Hudba úzkosti*. Paseka, 2020. ISBN 978-80-7637-101-9.
- VLČEK, Josef. *Ekonomie a ekonomika*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-190-3.
- WATERS, Tony a Dagmar WATERS. *Weber's Rationalism and Modern Society: New Translations on Politics, Bureaucracy, and Social Stratification*. Palgrave Macmillan, 2015. ISBN 978-1137373533.
- WISNEWSKI, J. Jeremy. *Torture, Terrorism, and the Use of Violence*. Cambridge Scholars Publishing, 2008. ISBN 978-1847188311.

WOOLLEY, Samuel C. a Philip N. HOWARD. *Computational Propaganda: Political Parties, Politicians, and Political Manipulation on Social Media*. Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0190931414.

Internetové zdroje

1-800-273-8255 (feat. Alessia Cara and Khalid). *Karaoke texty* [online]. 2017 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/logic/feat-alessia-cara-and-khalid-813553>

10 Causes of Gender Inequality. *Human Rights Careers* [online]. 2022 [cit. 2022-04-13]. Dostupné z: <https://www.humanrightscareers.com/issues/causes-gender-inequality/>

About Us. *World Music Network* [online]. 2022 [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://worldmusic.net/pages/about-us>

AGUIRRE, Abby. Taylor Swift on Sexism, Scrutiny, and Standing Up for Herself. *Vogue* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.vogue.com/article/taylor-swift-cover-september-2019/amp>

Alright. *Karaoke texty* [online]. 2015 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/kendrick-lamar/alright-707274>

AMADEO, Kimberly, Charles POTTERS a Ariana CHÁVEZ. What Is Unemployment?. *The Balance* [online]. 2022 [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.thebalance.com/what-is-unemployment-3306222>

Association of Logic's hip hop song "1-800-273-8255" with Lifeline calls and suicides in the United States: interrupted time series analysis. *The BMJ* [online]. 2021 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.bmj.com/content/375/bmj-2021-067726?fbclid=IwAR3seHCstvtjcP1bM0qzuK8VPOsURBWJi7jkevxnsjZl7F2lJ89NOFY>
Yplw

BAKER, KC a Greg HANLON. Madonna Worries About Her Kids Because of Gun Violence: 'Same Fear Every Mother in This Era Has'. *People* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://people.com/crime/madonna-worries-about-kids-gun-violence-same-fear-every-mother/>

BARKER, Andrew. How Kendrick Lamar Became the Defining Hip-Hop Artist of His Generation. *Variety* [online]. 2017 [cit. 2023-01-02]. Dostupné

z: <https://variety.com/2017/music/features/kendrick-lamar-career-damn-to-pimp-a-butterfly-1202619725/>

BHANDARI, Pritha. What Is Qualitative Research? | Methods & Examples. *Scribbr* [online]. 2022 [cit. 2022-08-01]. Dostupné z: <https://www.scribbr.com/methodology/qualitative-research/>

Born This Way. *Karaoke texty* [online]. 2011 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/lady-gaga/born-this-way-207282>

BRAMMER, John Paul. Selena Gomez Admits Her Favorite Song Is Still “Who Says,” Discusses Past Music. *Teen Vogue* [online]. 2017 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.teenvogue.com/story/selena-gomez-favorite-song-past-music>

BRENNAN, Dan. Manipulation: Symptoms to Look For. *WebMD* [online]. 2020 [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.webmd.com/mental-health/signs-manipulation>

BUS, Natalia. An ode to the iPod: the enduring impact of the world’s most successful music player: Looking back on the iPod's place in musical history, Apple's decision to stop making the device will leave a hole in the hearts of many. *The New Statesman* [online]. 2017 [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.newstatesman.com/science-tech/2017/08/ode-ipod-enduring-impact-worlds-most-successful-music-player>

Corruption: You, the economy, companies and entire nations can all be affected by corruption. *Interpol* [online]. 2022 [cit. 2022-07-03]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/Crimes/Corruption>

Cultural Influence: Cutting-edge centers of art, entertainment and fashion. Italy and France top this list. *U.S. News & World Report* [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.usnews.com/news/best-countries/influence-rankings>

Definition of popular music. *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge University Press, 2022 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/popular-music>

Definition of trendsetter. *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge University Press, 2022 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/trendsetter>

Discrimination against lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex (LGBTI)

people. *Amnesty International* [online]. 2022 [cit. 2022-08-02]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/what-we-do/discrimination/>

Discrimination. *Amnesty International* [online]. 2022 [cit. 2022-08-02]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/what-we-do/discrimination/>

Drug addiction (substance use disorder). *Mayo Clinic* [online]. 2017 [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/drug-addiction/symptoms-causes/syc-20365112#>

DUMAIN, Teresa. What Is Drug Addiction?. *WebMD* [online]. 2021 [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.webmd.com/mental-health/addiction/drug-abuse-addiction#2>

EIDELL, Lynsey. The Black Eyed Peas Just Gave 2003's "Where Is the Love?" a Powerful Update. *Glamour* [online]. 2016 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.glamour.com/story/black-eyed-peas-update-where-is-the-love>

FRANCE, Lisa Respers. Madonna makes powerful statement against gun violence in 'God Control' video. *CNN* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2019/06/26/entertainment/madonna-god-control-video/index.html>

God Control. *Karaoke texty* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/madonna/god-control-932592>

GOLD, Jake. What is Maskanda?. *Afropop Worldwide* [online]. 2007 [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://afropop.org/articles/what-is-maskanda>

GRANT, Sarah. Demi Lovato Rails Against Their 'Fuckin' Disease' On New Song 'Skin Of My Teeth'. *Spin* [online]. 2022 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.spin.com/2022/06/demi-lovato-skin-of-my-teeth/>

GUION, David. How Tin Pan Alley transformed the popular music industry. *Musicology for Everyone* [online]. 2016 [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://music.allpurposeguru.com/2016/07/how-tin-pan-alley-transformed-the-popular-music-industry/>

HALL, Bobby. Logic Reflects on the Impact and Backlash of His Song "1-800-273-8255." *GQ* [online]. 2021 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.gq.com/story/logic-this-bright-future-memoir-1-800-273-8255>

HARRISON, Mitchell. 8 Times Lady Gaga Earned Her 'Gay Icon' Title. *Billboard* [online]. 2017 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/photos/lady-gaga-earned-gay-icon-title-7840892/1-8-times-lady-gaga-earned-her-title-of-gay-icon/>

Chandelier. *Karaoke texty* [online]. 2014 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karoketexty.cz/texty-pisni/sia/chandelier-577488>

Chants of @kendricklamar 's "Alright" echoes down 7th street downtown. #JusticeOrElse. *Twitter: @TheHilltopHU* [online]. 2015 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://twitter.com/thehilltophu/status/652838787492519936>

CHUNG-UN, Cho. K-pop still feels impact of Seo Taiji & Boys. *The Korea Herald* [online]. 2012 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20120323001104>

I Had A Dream. *Karaoke texty* [online]. 2015 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karoketexty.cz/texty-pisni/clarkson-kelly/i-had-a-dream-659248>

I Had a Dream by Kelly Clarkson. *Songfacts* [online]. 2015 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.songfacts.com/facts/kelly-clarkson/i-had-a-dream>

Introduction to Social Media. *University of South Florida: University Communications and Marketing*. [online]. 2022 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://www.usf.edu/ucm/marketing/intro-social-media.aspx>

JUREK, Kamil. Xenofobie v ČR – příklady a definice. *Rexter.cz* [online]. 2018 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: https://www.rexter.cz/rubriky/politika/xenofobie-v-cr-priklady-a-definice_146.html

Katy Perry - Swish Swish (Official) ft. Nicki Minaj. *YouTube* [online]. 2017 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=iGk5fR-t5AU>

Katy Perry's "Swish Swish" Is Her Anthem Against Bullies. *The Tonight Show Starring Jimmy Fallon* [online]. 2017 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QWJ-gJu0yzQ>

KELLEY, Caitlin. K-Pop Is More Global Than Ever, Helping South Korea's Music Market Grow Into A 'Power Player'. *Forbes* [online]. 2019 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/caitlinkelley/2019/04/03/kpop-global-bts-blackpink->

[grow/?sh=5d981aeb24e2](https://www.youtube.com/watch?v=5d981aeb24e2)

Kill Somebody. *Karaoke texty* [online]. 2018 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/yungblud/kill-somebody-894829>

LIPSHUTZ, Jason. Demi Lovato Returns to Their Roots: ‘This Is My Story, and I’m Going to Tell It’. *Billboard* [online]. 2022 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/features/demi-lovato-interview-skin-of-my-teeth-holy-fvck-feature-1235084640/>

LEE, Ann. Jessie J takes revenge on school bullies in Who’s Laughing Now video. *Metro* [online]. 2011 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://metro.co.uk/2011/08/10/jessie-j-takes-revenge-on-school-bullies-in-whos-laughing-now-video-110131/>

LEE, Ashley. Why Miley Cyrus’ ‘Mother’s Daughter’ video pays tribute to feminist protest groups. *Los Angeles Times* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/entertainment/music/la-et-ms-miley-cyrus-mothers-daughter-video-20190702-story.html>

Logic - 1-800-273-8255 ft. Alessia Cara, Khalid (Official Video). *YouTube* [online]. 2017 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Kb24RrHlbFk>

Macklemore Talks 'Same Love' Inspiration, Homophobia In Hip-Hop. *HuffPost* [online]. 2016 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: https://www.huffpost.com/entry/macklemore-same-love-homophobia_n_3587294

Madonna - God Control (Official Video). *YouTube* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=zv-sdTOW5cs>

Mapa kriminality. *Policie.cz* [online]. 2022 [cit. 2022-06-25]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz>

MARCINKOVÁ, Lucia. Jak provádět hloubkový rozhovor. *DesignDev* [online]. 2021 [cit. 2022-08-01]. Dostupné z: <https://designdev.cz/jak-provadet-hloubkovy-rozhovor>

Meaning of culture. *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge University Press, 2022 [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/culture>

MILLER, Korin. Demi Lovato Revealed Intimate Details About Their Recent Eating Disorder Relapse: The singer opens up in a new documentary. *Women's Health* [online].

- 2021 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.womenshealthmag.com/health/a19948927/demi-lovato-eating-disorder/>
- Mother's Daughter. *Karaoke texty* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/cyrus-miley/mother-s-daughter-931252>
- Mountains. *Karaoke texty* [online]. 2012 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/sande-emeli/mountains-321576>
- Mountains by Emeli Sandé. *Songfacts* [online]. 2012 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.songfacts.com/facts/emeli-sande/mountains>
- MURRAY, Robin. YUNGBLUD Shares Visceral New Cut 'Kill Somebody'. *Clash* [online]. 2018 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.clashmusic.com/news/yungblud-shares-visceral-new-cut-kill-somebody/>
- Nightmare. *Karaoke texty* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/halsey/nightmare-929799>
- Penny Dreadfuls: The Ultimate Guide To Their Origins, Decline and Legacy. *MysteryTribune* [online]. 2022 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.mysterytribune.com/penny-dreadfuls-the-ultimate-guide-to-their-origins-decline-and-legacy/>
- Pop Music Genre- Definition & History* [online]. International Music School DamVibes, 2023 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.damvibes.com/music-theory/pop-music-genre-definition-history/>
- Poverty. *Britannica* [online]. 2020 [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/poverty>
- Public opinion. *Britannica* [online]. 2021 [cit. 2022-07-23]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/public-opinion>
- Public Relations. *Evolution Marketing* [online]. 2022 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://www.evolutionmarketing.cz/marketingovy-slovník/pr/>
- Qualitative Research: Definition, Types, Methods and Examples. *QuestionPro* [online]. 2022 [cit. 2022-08-01]. Dostupné z: <https://www.questionpro.com/blog/qualitative-research-methods/>

REUBLIN, Richard. America's Music Publishing Industry: The story of Tin Pan Alley. *The Parlor Songs Academy: Preserving America's Popular Music Heritage* [online]. 2009 [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <http://parlorsongs.com/insearch/tinpanalley/tinpanalley.php>

Rich, White, Straight Men. *Karaoke texty* [online]. 2022 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/kesha/rich-white-straight-men-1083561>

ROSER, Max a Esteban ORTIZ-OSPINA. Global Extreme Poverty. *Our World In Data* [online]. 2019 [cit. 2022-04-16]. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/extreme-poverty>

ROSS, Alex. The Naysayers: Walter Benjamin, Theodor Adorno, and the critique of pop culture. *The New Yorker* [online]. New York, 2014 [cit. 2022-02-04]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/2014/09/15/naysayers>

Same Love Feat. Mary Lambert. *Karaoke texty* [online]. 2012 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/macklemore/same-love-feat-mary-lambert-432569>

Selena Gomez & The Scene - Who Says. *YouTube* [online]. 2011 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=BzE1mX4Px0I>

Selena Gomez: Who Says Meaning. *Lyric Interpretations* [online]. 2011 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.lyricinterpretations.com/selena-gomez/who-says>

Singer Demi Lovato speaks out after suspected overdose. *BBC* [online]. 2018 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-45079386>

Skin Of My Teeth. *Karaoke texty* [online]. 2022 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/lovato-demi/skin-of-my-teeth-1074462>

Sober. *Karaoke texty* [online]. 2018 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/lovato-demi/sober-887450>

STEIN, Joshua David a Noah MICHELSON. Lady Gaga Covers 'Out' Magazine as a Vamp for September 2009. *Out* [online]. 2009 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.out.com/entertainment/2009/08/09/lady-vamp>

SUMMERSCALE, Kate. Penny dreadfuls: the Victorian equivalent of video games. *The Guardian* [online]. 2016 [cit. 2022-01-24]. Dostupné

z: <https://www.theguardian.com/books/2016/apr/30/penny-dreadfuls-victorian-equivalent-video-games-kate-summerscale-wicked-boy>

Support the Equality Act. *Change.org* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.change.org/p/support-the-equality-act>

Swish Swish. *Karaoke texty* [online]. 2017 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/perry-katy/swish-swish-ft-nicki-minaj-815993>

Taylor Swift - You Need To Calm Down. *YouTube* [online]. 2019 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Dkk9gvTmCXY>

Terrorism. *BIS* [online]. 2022 [cit. 2022-07-03]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/terrorism/>

The A Team. *Karaoke texty* [online]. 2010 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/sheeran-ed/the-a-team-255861>

The A Team by Ed Sheeran. *Songfacts* [online]. 2011 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.songfacts.com/facts/ed-sheeran/the-a-team>

Top 7 Impacts of Social Media: Advantages and Disadvantages. *Simplilearn* [online]. 2022 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: <https://www.simplilearn.com/real-impact-social-media-article>

Trh práce a nezaměstnanost. *Finance.cz* [online]. 2022 [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/trh-prace/nezamestnanost/>

Understanding Drug Use and Addiction DrugFacts. *National Institute on Drug Abuse* [online]. 2018 [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://nida.nih.gov/publications/drugfacts/understanding-drug-use-addiction>

Unemployment: A term referring to individuals who are employable and seeking a job but are unable to find a job. *Corporate Finance Institute* [online]. 2022 [cit. 2022-06-14]. Dostupné z: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/economics/unemployment/>

USD, americký dolar - převod měn na CZK, českou korunu. *Kurzy.cz* [online]. 2022 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?a=X&mena1=USD&mena2=CZK&c=30&d=14.4.2022&convert=P%F8eve%EF+m%ECnu>

What is Content Analysis ?. *Clootrack* [online]. 2022 [cit. 2022-08-01]. Dostupné z: https://www.clootrack.com/knowledge_base/what-is-content-analysis

What is corruption?. *Transparency international: The global coalition against corruption* [online]. 2022 [cit. 2022-07-03]. Dostupné z: <https://www.transparency.org/en/what-is-corruption>

What Is Social Stratification?. *Lumen Learning: Simple Book Production* [online]. Pressbooks, 2022 [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://courses.lumenlearning.com/sociology/chapter/what-is-social-stratification/>

What we investigate: Terrorism. *FBI* [online]. 2022 [cit. 2022-07-03]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/investigate/terrorism>

Where Is the Love?. *Karaoke texty* [online]. 2003 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/black-eyed-peas/where-is-the-love-feat-justin-timberlake-4800>

Who's Laughing Now?. *Karaoke texty* [online]. 2011 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/jessie-j/who-s-laughing-now-210539>

Who Says. *Karaoke texty* [online]. 2011 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/gomez-selena/who-says-221364>

Who Says by Selena Gomez & The Scene. *Songfacts* [online]. 2011 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.songfacts.com/facts/selena-gomez-the-scene/who-says>

WINKLER, Jiří. *Sociální problémy moderní společnosti* [online]. Masarykova univerzita, 2005 [cit. 2022-04-08]. Dostupné z: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:tmj-pk7RAJwJ:is.muni.cz/el/1423/jaro2005/SPP119/um/Socialni_problemy_moderni_spolecnosti.doc+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=safari

You Need To Calm Down. *Karaoke texty* [online]. 2019 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/swift-taylor/you-need-to-calm-down-93246>

YUNGBLUD - Kill Somebody. *YouTube* [online]. 2018 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MbbF2exK7X0>

ZOLLO, Paul. Behind The Song: “Chandelier” by Sia. *American Songwriter* [online]. 2020 [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://americansongwriter.com/behind-the-song-chandelier/#comments>

Teze diplomové práce

SCHVÁLENO 5.8.21

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Krajdl Erik	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2020/21	
E-mail diplomantky/diplomanta: erik.krajdl@gmail.com	
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/prezenční	
Název práce v češtině: Reakce zahraničních interpretů populární hudby na vybrané sociální problémy v 21. století	
Název práce v angličtině: Reactions of Foreign Performers of Popular Music to Selected Social Issues in the 21st Century	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2021/22	
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Diplomová práce představuje zahraniční zpěvačky, zpěváky a skupiny v rámci popkultury. Světově známí hudební umělci jsou velice oblíbení díky své tvorbě, ale mají také velkou příležitost nejen skrze hudbu promlouvat k široké veřejnosti a ovlivňovat její názory na důležité sociální problémy. Chudoba, kriminalita a drogy, rasismus, politické kauzy nebo homofobie jsou jedny z několika problémů, ke kterým se spousta umělců v minulosti již několikrát vyjádřilo textem skladby, v mediálním rozhovoru nebo na svých sociálních sítích, jež tomu v 21. století velmi napomáhají. Spojení těchto dvou proměnných se bude zabývat tato diplomová práce. Dosavadní zpracování prací z minulých let má jen minimální podobnost. První autor se ve svém výzkumu zabýval politickou kritikou v českém rapu a jejími důsledky ve vztahu k veřejnosti. Druhá autorka potom řešila populární hudbu v televizní zábavě 90. let na území ČR. Autor této práce nemá v plánu rozebírat českou hudební scénu a na sociální problémy se chce zaměřit v širším spektru, proto by tato diplomová práce měla být nesrovnatelná s ostatními.	
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Hlavním cílem této diplomové práce je skrze níže vypsání kvalitativní analýzy zjistit, jak se světové celebrity z oblasti populární hudby staví k vybraným sociálním problémům v 21. století a jaký dopad můžou mít jejich názory na širokou veřejnost. K tomu by měly pomoci i jednotlivé výzkumné otázky, které by mohly znít následovně: Jaký je postoj široké veřejnosti na názory zahraničních interpretů populární hudby v případě, kdy otvírají otázky sociálních problémů? Z jakého důvodu mají umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů?	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1. Úvod - představení tématu, struktury práce a její cíl 2. Teoretická část - definice důležitých pojmů v závislosti na tematiku diplomové práce: a) vzhled do populární kultury a populární hudby – historie, rozvoj z globální perspektivy, změny v několika posledních letech, představení jednotlivých žánrů populární hudby a jejich popis b) vymezení sociálních problémů a subjektů formujících sociální problémy v současné době 3. Metodologie výzkumu - představení výzkumných otázek, vymezení jednotlivých kvalitativních analýz, se kterými autor plánuje pracovat	

4. Empirická část

- kvalitativní analýzy – hledání hudebních textů z 21. století souvisejících se sociálními problémy současné doby, analýza mediálních obsahů, vlastní kvalitativní metoda sběru dat: hloubkové rozhovory se zakladateli fanouškovských stránek vybraných zahraničních interpretů populární hudby

5. Závěr

- shrnutí výsledků práce

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Texty skladeb zahraničních interpretů populární hudby s tematikou sociálních problémů, existující rozhovory v magazínech, televizních pořadech a příspěvky na profilech sociálních sítí umělců na dané téma. Autor práce se zaměřuje na 21. století.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Kvalitativní analýza obsahu hudebních textů, kvalitativní analýza zahraničních mediálních obsahů, kvalitativní metoda sběru dat – hloubkové rozhovory

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

ADORNO, Theodor W. *Úvod do sociologie hudby*. Filosofie, 2015. ISBN 978-80-7007-429-9.

Anotace: Kniha vznikla ze série dvanácti přednášek přednesených roku 1961 na frankfurtské univerzitě a vysílaných také Severoněmeckým rozhlasem. Klade si za cíl uvést čtenáře nejen do hudební sociologie, ale i do sociologické koncepce frankfurtské školy. Autor se zde čtenářům představuje též jako teoretik hudby.

FISKE, John. *Jak rozumět populární kultuře*. Edice #POPs. Akropolis, 2018. ISBN 978-80-7470-190-0.

Anotace: Kniha Johna Fiskeho je jednou z nejdůležitějších v oblasti kulturních studií, autor v ní poukazuje na složitou síť sociokulturních mechanismů. Sémioticky založený výklad populární kultury je komplexně vysvětlen, podložen argumentačně, a přitom napsán popkulturně, tedy čtivě.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace*. Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

Anotace: Metody kvalitativního výzkumu získávají ve vědách o člověku a společnosti stále větší význam. Jsou velmi užitečné v případech, kdy jde o zkoumání života lidí, historie i chodu organizací, společenských procesů apod. Kniha popisuje kvalitativní metody sběru dat, jejich kódování, vyhodnocování a interpretaci.

HOLT, Macon. *Pop Music and Hip Ennui: A Sonic Fiction of Capitalist Realism*. Bloomsbury, 2021. ISBN 9781501383212.

Anotace: Spisovatel ve svém díle upozorňuje na mnohostrannost v novodobé popové hudbě od osobních zájmů po politické. V rámci popu zkoumá rozpolcení současné kultury a hledá potenciál pro změnu. Holt zároveň vyjmenovává nové způsoby, jak porozumět zážitku z poslechu pop music.

KOTARBA, Joseph A. *Understanding Society through Popular Music*. 3rd Edition. Routledge, 2017. ISBN 9781138806528.

Anotace: Kniha je využitelná v oblasti sociologie populární hudby, kterou autor využívá k vysvětlení základních sociálních teorií, sociologických konceptů a procesů. Kotarba popisuje hudbu jako fenomén těšící se obřího zájmu a zakotvuje ji do běžného života.

SHEPHERD, John, David HORN a Dave LAING. *Bloomsbury Encyclopedia of Popular Music of the World: Volume 7, Europe*. Bloomsbury, 2016. ISBN 9781501324475.

Anotace: Velmi obsáhlá kniha pojednávající o populární hudbě v Evropě v historickém, geografickém, demografickém, politickém, ekonomickém, ale i kulturním kontextu. Autoři se zaměřují také přímo na významné umělce či další odborníky v daném odvětví.

SHUKER, Roy. *Understanding Popular Music Culture*. 5th Edition. Routledge, 2016. ISBN 9781138907850.

Anotace: V pořadí již páté vydání této knihy poskytuje komplexní pohled na produkci, distribuci, konzumaci a celkový význam populární hudby. Nejnovější verze nabízí nové kapitoly, které se zabírají hudebním průmyslem v rámci digitálního věku. Přidány jsou případové studie světoznámých umělců jako The Rolling Stones, Lorde nebo Taylor Swift.

SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1980-4.

Anotace: Učební texty Univerzity Karlovy v Praze se mimo jiné zabývají obsahovou analýzou mediálních informací. Jejich součástí jsou spisy sociologů z univerzity v Erlangenu-Norimberku, vypracované v rámci společného projektu s katedrou masové komunikace IKSŽ a Centrem mediálních studií FSV UK.

VESELÝ, Karel a Miloš HROCH. *Všechny kočky jsou šedé: Hudba úzkosti*. Paseka, 2020. ISBN 978-80-7637-101-9.

Anotace: Autoři se zaměřují na současnou populární hudbu, která podle nich zní smutně, úzkostlivě a je plná beznaděje. Hudební publicisté Karel Veselý a Miloš Hroch nabízejí paralelní dějiny populární hudby posledních čtyřiceti let, v níž žánry ustoupily emocím. Jednotlivé kapitoly ukazují cestu, kterou populární hudba urazila od postpunkového pocitu u Joy Division a The Cure až k depresivní zpěvačce Billie Eilish nebo sebevražedným emorapperům.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

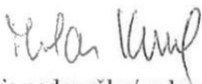
BLEJŠTIL, Petr. *Rapová scéna jako veřejná sféra: Jak se projevuje politická kritika v českém rapu a jaké jsou její důsledky ve vztahu k veřejnosti*. Praha, 2020. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Mgr. Miloš Hroch.

ZDYCHOVÁ, Šárka. *Populární hudba v televizní zábavě 90. let na území ČR*. Praha, 2020. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce PhDr. Milan Kruml.

Datum / Podpis studenta/ky

26. 7. 2021

Krajcý

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:	
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu: Nemám další doporučení	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu: Uvedená literatura vyhovuje	
Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
Kruml Milan	26.7.2021
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga	Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s Michaelou B.

Příloha č. 2: Rozhovor s Adrianem M.

Příloha č. 3: Rozhovor s Lucií K.

Příloha č. 4: Rozhovor s Davidem P.

Příloha č. 5: Rozhovor s Barborou P.

Příloha č. 6: Rozhovor s Matějem S.

Příloha č. 7: Rozhovor s Anetou T.

Příloha č. 8: Rozhovor s Tomášem T.

Příloha č. 1: Rozhovor s Michaelou B.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

Michaela B., 25 let: „Člověk díky hudbě několikrát zjistí, že problémy, se kterými se potýká, jsou běžné a není na to sám. Při hudbě navíc prožívá spoustu emocí – například umí výrazně ovlivnit náladu.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

Michaela B., 25 let: „Téměř pořád. Hudbu poslouchám při cestě do práce, z práce, v autě i ve sprše.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

Michaela B., 25 let: „Mezi mé nejoblíbenější žánry populární hudby patří rock a pop.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vymenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

Michaela B., 25 let: Jsou to určitě Machine Gun Kelly, Blackbear, Linkin Park nebo The Weeknd.

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

Michaela B., 25 let: Jde mi hlavně o styl hudby, ale někdy se zaposlouchám i do významu textů.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

Michaela B., 25 let: „Podle nálady. Někdy mi stačí jen melodie, ale když člověk poslouchá dané písničky delší dobu, tak se čím dál víc zaměřuje i na jejich texty a tím si ke skladbě vytvoří větší vztah.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

Michaela B., 25 let: „Ano, určitě dokáží. Neodhadnu si tipnout, jak u koho a jak výrazně, asi záleží podle povahy jednotlivého člověka, ale myslím si, že obecně mají písničky velký zásah.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

Michaela B., 25 let: „Ano, už vícekrát. Člověka může hudba změnit a více mu otevřít oči. Kolikrát si třeba neuvědomíme, jak jsou některé situace vážné a vypadají jinak, než by se na první pohled zdálo.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

Michaela B., 25 let: „Někdy, když si člověk s něčím neví rady, třeba s vlastní situací, tak se dokáže ztotožnit s myšlenkami jiných. Umělci jsou z řad výrazně oblíbených lidí a jsou respektováni veřejností. Lidé je rádi napodobují, proto chtějí řešit problémy a situace stejně jako oni.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

Michaela B., 25 let: „Ne, naopak to považuji za pozitivní věc právě díky tomu vlivu, jaký mají. Když toho pak využívají dobrým směrem, je to skvělé!“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

Michaela B., 25 let: „Ano. Je pro mě důležité, jak se chovají a jak se snaží ovlivňovat ostatní.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

Michaela B., 25 let: „Asi ne, nebo si to momentálně nemohu vybavit.“

Příloha č. 2: Rozhovor s Adrianem M.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

Adrian M., 19 let: „Hudba je pro mě hodně důležitá, protože ji vnímám jako nástroj, který mi pomáhá utéct z reality. Hudbu poslouchám denně a je pevnou součástí kultury každého státu.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

Adrian M., 19 let: „V jakýchkoli situacích, ve kterých to jde. Nejčastěji asi při odpočinku nebo běhání.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

Adrian M., 19 let: „O typu hudby, kterou zrovna poslouchám, nejvíce rozhoduje moje nálada, počasí, ale i místo, kde se zrovna nacházím. Nejčastěji ale poslouchám rap a pop.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

Adrian M., 19 let: „Poslouchám interprety z Velké Británie, Spojených států amerických, Francie, Španělska nebo Albánie. Většinou jsou to rappeři, ale rád si poslechnu i Dua Lipu, která pochází právě z Albánie.“

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

Adrian M., 19 let: „Většinou se zaměřuji na hudbu, jestli se mi líbí její styl.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

Adrian M., 19 let: „Stačí mi chytlavá melodie, ale většinou, když se mi nějaká písnička opravdu líbí, tak se aspoň zčásti snažím poslouchat i text a naučit se ho.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

Adrian M., 19 let: „Texty písniček dle mého názoru určitě dokáží ovlivňovat životy. Jsou zde totiž interpreti s tak kvalitními texty, že určitě mohou ovlivnit naše vnímání a rozhodování.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

Adrian M., 19 let: „Do takové hloubky mě hudba asi ještě neovlivnila.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

Adrian M., 19 let: „Určitě mají velký vliv, protože jsou to známé osobnosti, ke kterým vzhlíží jejich fanoušci, ať už to jsou děti nebo starší lidé. Hodně ale záleží na samotném interpretovi, co ho zajímá a jak se k jednotlivým problémům staví. Třeba se do některých nechce vůbec plést.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

Adrian M., 19 let: „Pokud chce ukázat pravou tvář, tak mi to nevadí, protože vím, že ten a ten má takovou a takovou minulost, která ho pravděpodobně ovlivnila ve své tvorbě. Zkrátka mi jde o to, aby v textech nelhal a nehráli si na něco, co nejsou. Protože nakonec pravda vyjde vždy najevo a pokud lže, tak automaticky ztrácí sympatie a relevanci.“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

Adrian M., 19 let: „Ano, sleduji, protože mě zajímá jejich momentální život. A taky termíny, kdy vyjdou další nové skladby.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

Adrian M., 19 let: „Myslím, že ne.“

Příloha č. 3: Rozhovor s Lucíí K.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

Lucie K., 26 let: „V některých textech se najdu. Poslouchám hudbu, která mě motivuje, ale zároveň mě některé písničky dokáží uklidnit, když mi není nejlépe. Bez hudby bych si nedokázala svůj život představit. Je tu, když se směju, když mi není dobře, i když se potřebuju namotivovat.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

Lucie K., 26 let: „Hudbu poslouchám každý den všude, kde to jde. Cestou do práce, v práci, cestou z práce, doma při vaření, při běhání a prostě při jakékoli činnosti, při které je to možné.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

Lucie K., 26 let: „Nemám vyhrazený určitý hudební žánr. Poslechnu si vše, co se mi líbí.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

Lucie K., 26 let: „Stejně jako hudebních žánrů, i oblíbených interpretů mám spoustu. Mezi mé nejoblíbenější patří The Weeknd, Ed Sheeran, The Kid Laroi, Maroon 5, Sia, Adele nebo Billie Eilish.“

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

Lucie K., 26 let: „Většinou se zaměřuji na hudbu, jak se mi líbí jednotlivý vibe písničky, ale občas se snažím kromě melodie vnímat i její poselství. Pokud se mi líbí všechno dohromady a vzbudí to ve mně nějaké emoce, song si okamžitě přidávám do svého playlistu.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

Lucie K., 26 let: „Někdy jo, někdy ne. Hodně záleží na tom, jak dobře jde textu rozumět a jestli se chci odreagovat, nebo v tom hledat smysl. Ale není to pro mě primární věc. Někdy je fajn si poslechnout něco jen tak a nezaměřovat se na text.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

Lucie K., 26 let: „Asi záleží na typu člověka. Určitě se najdou tací, kteří se nechají ovlivnit na základě čehokoliv, ať už přes zprávy na internetu a v televizi, skrz filmy či právě hudbu. Řekla bych, že se to v posledních několika letech jenom potvrzuje.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

Lucie K., 26 let: „Ano. Několikrát jsem se zamýšlela nad tím, když jsem se zaměřila na text a bylo v něm něco, co se stalo v mém životě, tak jsem přemýšlela, proč jsem to tehdy neudělala jinak a lépe. Kvůli tomu jsem se pak trápila, jelikož mě napadalo, že všechno mohlo být jinak.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

Lucie K., 26 let: „Samozřejmě, že ano, protože jim věří a jejich názor pak pokládají za ten správný. Hudba v tomhle ohledu podle mě může mít i větší dopad než mluvené slovo, jelikož projev si v autě, doma při úklidu a při podobných činnostech jen tak někdo nepustí. Publikum pak dokáže smýšlet podobným směrem jako interpreti, protože k nim vzhlíží.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

Lucie K., 26 let: „Určitě mi to nevadí. Je to naopak dobře, jelikož o některých tématech by se mělo mluvit více.“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

Lucie K., 26 let: „Ano, sleduji. Pokud mě interpret zaujme, tak jsem ráda za různá videa ze zákulisí z koncertů, natáčení videoklipů a podobně. Působí pak na mě více lidsky a dostupněji svým fanouškům.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

Lucie K., 26 let: „Občas ano, například když někdo sdílel příspěvek o výběru peněz na nějakou charitu, tak jsem poslala peníze.“

Příloha č. 4: Rozhovor s Davidem P.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

David P., 22 let: „Hudba mi pomáhá lépe vyjádřit svoje city. Při poslouchání hudby se dokážu lépe vcítit do situací, nad kterými bych se normálně ani nepozastavil. Dokáže mi zlepšit den, při špatné náladě mi pomáhá dostat ze sebe ven smutek.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

David P., 22 let: „Při jízdě autem, úklidu, vaření, sportování, ale poslouchám ji i ve volném čase jako kulisu.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

David P., 22 let: „Oblíbených žánrů mám spoustu, ale jsou to třeba rap, pop nebo rock.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

David P., 22 let: „Teď nejvíc poslouchám Robina Schulze, Tiěsta, Calvina Harrise, Eminema nebo kapelu Twenty One Pilots.“

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

David P., 22 let: „Jde mi o styl hudby a taky texty. Hudba mě musí zaujmout aspoň jednou z těchto věcí.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

David P., 22 let: „Do textů se zaposlouchám vždy. Nejradši mám, když se s nějakou písničkou můžu ztotožnit.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

David P., 22 let: „Určitě. Vidíme to teď i v rámci marketingu, kdy různé firmy používají jednoduché, zato však chytlavé texty a melodie, díky kterým se dostávají potenciálním zákazníkům do povědomí. Nedivil bych se, kdyby někdo použil takové taktiky i k volbám anebo jiné propagaci své osoby.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

David P., 22 let: „Samozřejmě. V poslední době to byla písnička od Eminema – Darkness, která poukazuje na problémy zbraní a jejich regulace v USA.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

David P., 22 let: „Hudební umělci mají jednoznačný vliv na smýšlení publika, jelikož se většinou jedná o osoby, ke kterým lidé vzhlíží.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

David P., 22 let: „Nevadí, sám takové interprety rád poslouchám. A tyto texty právě mají kolikrát největší dosah.“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

David P., 22 let: „Ano, rád jsem totiž v obraze. Chci znát názory jednotlivých interpretů na různé situace.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

David P., 22 let: „Ano, vždycky mě dost zasáhnou situace, když nějaký interpret oznámí na svých sociálních sítích, že má určité zdravotní problémy, stalo se mu něco v rodině a podobně.“

Příloha č. 5: Rozhovor s Barborou P.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

Barbora P., 26 let: „Vypnu od všech každodenních a běžných problémů. Když mám sluchátka, můžu se uzavřít do svého světa a ten okolní chaos na chvíli vypustit. Samozřejmě je to pro mě taky zábava a výplň například během dlouhé jízdy.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

Barbora P., 26 let: Jak už jsem zmínila, je to například při cestování, ať už v MHD, vlakem nebo letadlem.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

Barbora P., 26 let: „Patří mezi ně pop nebo punk rock, ale nepohrdnu ani rapem.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

Barbora P., 26 let: „Jsou to Imagine Dragons nebo Coldplay. Obecně poslouchám hlavně kapely, ani mě teď nenapadá žádný vysloveně oblíbený sólový interpret.“

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

Barbora P., 26 let: „V první řadě mi jde o styl hudby, ale samozřejmě vnímám i text. Baví mě sledovat také videoklipy, kde člověk objeví víc než jen při poslechu. Primárně si nevolím oblíbenost písniček na základě textu, ale je skvělé, když se umělcům podaří zasáhnout i jinou oblast než jen tu hudební, například pokud upozorňují na aktuální problémy ve společnosti. To třeba zrovna velmi dobře umí rappeři.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

Barbora P., 26 let: „Tak půl na půl. U anglických písniček vnímám primárně chytlavou melodii, pokud se do toho nějak extra neponořím.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

Barbora P., 26 let: „Myslím, že ano. Při nějakých slabých chvílích může člověku text pomoci v tom smyslu, že si řekne, že v tom není sám, protože tu samou situaci prožívali i jiní.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

Barbora P., 26 let: „Přiznám se, že mě osobně se to takto přímo nedotklo. Rozhodně ne ve vážných věcech, jako je třeba šikana.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

Barbora P., 26 let: „Určitě ano. Interpreti na chytlavou melodii nalákají masy lidí a ti se pak v jejich textech angažují, tím pádem je i ovlivňují. Rovněž je v tomto ohledu důležitá popularita umělce jako člověka. Lidé se pak s ním, potažmo s jeho názory, často ztotožňují.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

Barbora P., 26 let: „Nevadí. Místo stěžování si na nějaké problémy v hospodě se vyjádří způsobem, jaký je jim nejbližší. Navíc obvykle tím zasáhnou velkou část publika.“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

Barbora P., 26 let: „Ano, baví mě nahlížet do jejich soukromí. Když známé hudební tváře ukazují svůj dům, snídani, psa atd. a navíc jsou na druhé straně světa, tak mi to přijde prostě geniální, pozorovat je i během obyčejných věcí.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

Barbora P., 26 let: „Nevzpomínám si.“

Příloha č. 6: Rozhovor s Matějem S.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

Matěj S., 28 let: „Hudba je pro mě jedna z nejdůležitějších věcí vůbec. Poslouchám ji, protože prohlubuje pocity a emoce, ať už pozitivní nebo negativní.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

Matěj S., 28 let: „Hudbu poslouchám velkou část dne – při transportu v tramvaji, při práci, při úklidu apod.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

Matěj S., 28 let: „Nejvíce poslouchám elektronickou hudbu a nezáleží na tom, jestli je taneční nebo jiná. Baví mě techno a house. Zásadní pro mě je, abych si v každém tracku našel něco zajímavého. Mám rád objevovat nové a zajímavé věci a zvuky.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

Matěj S., 28 let: „Calvin Harris, David Guetta, Martin Garrix, Marshmello nebo Skrillex.“

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

Matěj S., 28 let: „Jde mi hlavně o to, aby ta hudba byla nějakým způsobem progresivní.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

Matěj S., 28 let: „Osobně texty v hudbě nepotřebuji. Spoustu emocí a pocitů se dá člověku předat i bez zpěvu.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

Matěj S., 28 let: „Rozhodně ano, hudba má velký vliv na různé situace.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

Matěj S., 28 let: „Mě asi ne.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

Matěj S., 28 let: „Jsou to influenceři jako všichni jiní. Jakmile se jejich fanoušci dokáží ztotožnit s jejich hudbou, tak mají často i podobné názory.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

Matěj S., 28 let: „Spíš naopak, cítím jako povinnost každého vlivného člověka upozorňovat na sociální problémy, které mu jsou jakkoli blízké. Nejhorší, co může být, je si pouze užívat slávu a snažit se být naprosto bez vlastního názoru k určitým sociálním problémům.“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

Matěj S., 28 let: „Ano. Převážně proto, abych věděl o jejich nové hudbě a případně koncertech.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

Matěj S., 28 let: „Nevybavuji si teď žádnou situaci.“

Příloha č. 7: Rozhovor s Anetou T.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

Aneta T., 27 let: „Je to věc, kterou můžu mít kdykoliv u sebe. Uklidňuje, zabavuje, pomáhá v učení jazyků, dokáže vyvolat vzpomínky na určité situace a podobně.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

Aneta T., 27 let: „Téměř vždy. Nejvíce při aktivitách, které mě nebaví a nudí, protože se člověk od dané činnosti trochu odpoutá – v práci, při úklidu, při cvičení... Hudba je ale dobrá i k uklidnění, nebo naladění na nějakou další akci, např. před odchodem na party.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

Aneta T., 27 let: „Nejčastěji si poslechnu rock, pop, metal a rap.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

Aneta T., 27 let: „Dua Lipa, Ava Max, Miley Cyrus, Ed Sheeran, Måneskin, Queen, Imagine Dragons, Ozzy Osbourne, Guns N' Roses...“

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

Aneta T., 27 let: „Primárně mi jde o styl hudby a náboj písničky, o text až druhotně.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

Aneta T., 27 let: „Většinou mi stačí chytlavá melodie, ale plné znění textu si následně často dohledávám. Avšak i kdyby se mi text nelíbil a hudba ano, tak tu písničku nepřestanu poslouchat.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

Aneta T., 27 let: „Určitě ano. Písnička je obdoba poselství, které interpret předává lidem, jenž ho poslouchají.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

Aneta T., 27 let: „Možná ano, ale nevybavím si teď žádnou situaci.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

Aneta T., 27 let: „Když v textech vystihnou pocity nebo situace lidí, kteří se tak aktuálně cítí či jsou v dané situaci, rozhodně vliv mají. Na posluchače, kteří jejich hudbu

poslouchají čistě kvůli líbivé muzice, jejich texty vliv mít nemusí. A nemají vliv na ty, co nejsou schopni si zahraniční texty přeložit.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

Aneta T., 27 let: „Naprosto mi to nevadí, je dobře, že se to děje. Hudba je svoboda vyjádření slova. Jen se interpret musí zamyslet nad tím, aby to nebylo nemorální.“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

Aneta T., 27 let: „Ano, zajímá mě jejich živý projev, kvalita hudby a případně jejich názory.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

Aneta T., 27 let: „Ovlivňují mě v nákupu nějakých produktů.“

Příloha č. 8: Rozhovor s Tomášem T.

1. Proč posloucháte populární hudbu? Jaký význam pro vás má v životě?

Tomáš M., 31 let: „Hudba je moje všechno. Provádí mě celým životem a když hudbu neposlouchám, tak ji tvořím. Z malé části mě to i živí, ale neberu to jako rutinu – spíš je to radost, že můžu dělat to, co mě baví.“

2. V jakých situacích nejčastěji posloucháte populární hudbu?

Tomáš M., 31 let: „Hudbu poslouchám, jak nejvíc to jde – v práci, v autě, ve volném čase... Všude možně.“

3. Jaké jsou vaše nejoblíbenější žánry populární hudby?

Tomáš M., 31 let: „Nejraději mám hip hop nebo RnB.“

4. Jací jsou vaši oblíbení interpreti populární hudby? Vyjmenujte alespoň nějaké zpěvačky, zpěváky nebo kapely.

Tomáš M., 31 let: „Mám hodně oblíbených interpretů z různých vod, ale ze všeho nejvíc jsou to asi Alicia Keys, Eminem nebo Prince.“

5. Jde vám v populární hudbě jen o líbivost melodie, nebo vám záleží i na něčem jiném?

Tomáš M., 31 let: „Musí se mi líbit hudba, ale určitě vnímám i texty a sociální přesah.“

6. Vnímáte texty u písniček populární hudby?

Tomáš M., 31 let: „Ano, poslouchám i texty, jelikož umím celkem dobře anglicky. Texty v hudbě jsou určitě důležité, protože pomáhají vcítit se do interpreta. Když je k tomu i chytlavá melodie, tak je to jediné plus.“

7. Myslíte si, že dokáží texty písniček populární hudby ovlivnit různé životní situace?

Tomáš M., 31 let: „Ano, hudebníci mají obrovskou možnost ovlivňovat životy ostatních skrze svou hudbu.“

8. Dokázal vás osobně nějakým způsobem ovlivnit text v písničce?

Tomáš M., 31 let: „Zažil anebo zažívám mnoho věcí, o kterých umělci zpívají, takže ano v tom smyslu, že se nad tím zamýšlím.“

9. Mají podle vás umělci populární hudby vliv na smýšlení publika v oblasti sociálních problémů 21. století?

Tomáš M., 31 let: „Podle mě mají obrovský vliv na smýšlení publika. Někteří lidé se

nechávací ovlivnit i jinými zdroji jako třeba zprávami z televize a různých novin a jiní zas poslouchají hudbu, která jim pomáhá vytvořit si názor na to nebo ono.“

10. Vadí vám, když interpreti upozorňují na určité sociální problémy ve své hudební tvorbě?

Tomáš M., 31 let: „Nevadí, jen by se podle mého názoru neměli moc míchat do politiky. Správný hudebník by měl být podle mě v politice nestranný.“

11. Sledujete výstupy svých oblíbených interpretů populární hudby i na sociálních sítích, případně v médiích?

Tomáš M., 31 let: „Ano, sleduju své oblíbené interprety i na sociálních sítích a v televizi. Nevidím v tom žádné mínusy, spíš naopak. Díky tomu vím, kdy vychází další album, videoklip nebo merch. Zakázal bych to spíš kontroverzním interpretům, kteří se neštítí ničeho a vyjadřují se špatně k různým tématům.“

12. Ovlivnil vás někdy nějakým způsobem výstup interpreta populární hudby, ať už ze sociálních sítí, nebo z médií?

Tomáš M., 31 let: „Ovlivnilo mě hodně interpretů svými příspěvky například o životě, jak žít a nenechat si sebrat své sny atd.“